

İSTATİSTİK KULLANICI ANKETİ: TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI İÇİN BİR UYGULAMA

Ahmet Tayyar FIRAT

Uzmanlık Yeterlik Tezi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
İstatistik Genel Müdürlüğü
Ankara, Eylül 2015

İSTATİSTİK KULLANICI ANKETİ: TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI İÇİN BİR UYGULAMA

Ahmet Tayyar FIRAT

Danışman

Doç. Dr. Sebahattin Demirkan

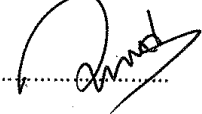
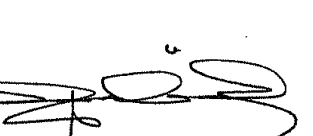
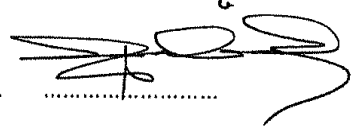
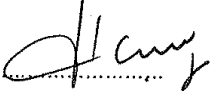
Uzmanlık Yeterlilik Tezi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
İstatistik Genel Müdürlüğü
Ankara, Eylül 2015

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
UZMANLIK YETERLİK TEZİ DEĞERLENDİRME TUTANAĞI

İstatistik Genel Müdürlüğü Parasal ve Finansal Veriler Müdürlüğü Merkez Bankası Uzman Yardımcısı (14087) Ahmet Tayyar FIRAT'ın "İstatistik Kullanıcı Anketi: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İçin Bir Uygulama" başlıklı yeterlik tezini görüşmek üzere tez komisyonu 14.09.2015 tarihinde toplanmıştır.

Tez çalışması ve yapılan tez savunması sonucunda aday, komisyon üyeleri tarafından karşılarında belirtilen şekilde değerlendirilmiştir:

Komisyon Üyesi Ad-Soyad / Unvan	Değerlendirme (Başarılı / Başarısız)	İmza
Prof. Dr. Turalay KENÇ Başkan Yardımcısı	Başarılı	
Gülbin ŞAHİNBEYOĞLU İstatistik Genel Müdürü	Başarılı	
Ahmet Adnan EKEN İstatistik Genel Müdür Yardımcısı	Başarılı	
Doç. Dr. Sebahattin DEMİRKAN Bilkent Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi	Başarılı	
Prof. Dr. Hülya ÇINGİ Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümü Öğretim Üyesi	Başarılı	

ÖNSÖZ

Bu çalışmada Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanan istatistiklere yönelik ilk kullanıcı anketi gerçekleştirilmiş ve anket sonuçları analiz edilmiştir. Çalışmanın başından sonuna kadar her daim desteklerini esirgemeyen İstatistik Genel Müdürü Gülbin Şahinbeyoğlu'na, İstatistik Genel Müdür Yardımcısı Ahmet Adnan Eken'e, Parasal ve Finansal Veriler Müdürü Metin Öner'e, çalışma konusu hakkındaki fikrinden dolayı Merkez Bankası Uzmanı Aycan Özek'e, çalışmanın hazırlanmasındaki katkılarından dolayı Merkez Bankası Uzmanı Doç. Dr. Mustafa İbicioğlu'na ve diğer çalışma arkadaşlarıma, pilot ankete katılımlarından dolayı Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü çalışanlarına, anket sorularının hazırlık aşamasındaki katkılarından dolayı İstatistik Genel Müdür Yardımcısı Dr. Timür Hülagü ve Reel Sektör Verileri Müdürlüğü çalışanlarına, akademik bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan tez danışmanım Doç. Dr. Sebahattin Demirkan'a ve desteğini her zaman hissettiğim aileme, sevgili eşim Nilüfer Fırat'a ve varlığı ile bana güç veren biricik kızım Sıla'ya teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLO LİSTESİ	vii
GRAFİK LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ	xi
KISALTMA LİSTESİ	xii
EK LİSTESİ.....	xiv
ÖZET	xv
ABSTRACT	xii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA İSTATİSTİKLERİ UYGULAMA İLKELERİNİN TEMEL PRENSİPLERİ

1.1. Kurumsal Çevre Üzerine Prensipler.....	7
1.1.1. Mesleki Bağımsızlık.....	7
1.1.2. Veri Derleme Yetkisi.....	8
1.1.3. Kaynakların Yeterliliği	9
1.1.4. Kalite Taahhüdü.....	9
1.1.5. İstatistiki Gizlilik	10
1.1.6. Tarafsızlık ve Şeffaflık.....	12
1.2. İstatistik Üretim Süreci Üzerine Prensipler.....	13
1.2.1. Güvenilir Metodoloji	13
1.2.2. Uygun İstatistiksel Süreçler	14
1.2.3. Veri Kaynağı Yükünün Azaltılması	14
1.2.4. Maliyet Etkinliği	16
1.3. İstatistiki Ürünler / Veriler Üzerine Prensipler.....	16
1.3.1. Uygunluk.....	16
1.3.2. Doğruluk ve Güvenilirlik	17

1.3.3. Zamanlılık ve Yayımlanma Takvimine Uygunluk	18
1.3.4. Tutarlılık ve Karşılaştırılabilirlik.....	20
1.3.5. Erişebilirlik ve Açıklık	21

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI KURULUŞ VE ÜLKE ANKET ÖRNEKLERİ22

2.1. Eurostat Tarafından Uygulanmakta Olan Kullanıcı Memnuniyet Anketleri	22
2.1.1. 2007 Yılı.....	22
2.1.2. 2009 Yılı.....	23
2.1.3. 2011 Yılı	23
2.1.4. 2012 Yılı.....	24
2.1.5. 2013 yılı	24
2.1.6. 2014 Yılı.....	25
2.1.7. Anketin Genel Özellikleri	25
2.1.8. Kullanıcı Memnuniyet Anketinin Avrupa İstatistikleri İçin Önemi.....	27
2.2. Avrupa Merkez Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi	27
2.3. Dünya Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi Uygulaması	29
2.4. İngiltere Merkez Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi	30
2.5. Makedonya Merkez Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi	32
2.6. Türkiye İstatistik Kurumu Kullanıcı Memnuniyet Anketi	34
2.7. Slovenya İstatistik Ofisi Kullanıcı Memnuniyet Anketi	34
2.8. Sırbistan İstatistik Ofisi Kullanıcı Memnuniyet Anketi	35
2.9. İncelenen Anketler Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar	35

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İSTATİSTİK KULLANICI ANKETİ TCMB UYGULAMASI37

3.1. Pilot Çalışma	37
3.1.1. Pilot Çalışma Sonuçları	38
3.2. Pilot Çalışma Sonrası Anket Sorularında Yapılan Değişiklikler	38
3.3. Anketin Web Uygulamasının Hazırlanması	39
3.4. Anketin Giriş ve Kapanış Sayfaları	41
3.5. Örneklem Seçimi.....	42
3.6. Ankete Davet Mesajı	42
3.7. Anketin Gerçekleştirilmesi	43
3.8. Anket Katılımının Diğer Anketlerle Karşılaştırılması	44

3.9. Anket Örneklem Dağılımının Temsil Gücü.....	45
3.9.1. Cinsiyet Dağılımı	46
3.9.2. Yaş Grubu Dağılımı	46
3.9.3. Öğrenim Durumu Dağılımı.....	47
3.9.4. Sektör Dağılımı	47
3.9.5. Örneklemen Anlamlılık Testi.....	48

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANKET SONUÇLARI	51
4.1. Ağırlıklandırma	51
4.2. Kullanıcı Profili	51
4.2.1. Uyruk Dağılımı	51
4.2.2. Cinsiyet Dağılımı.....	52
4.2.3. Yaş Grubu Dağılımı.....	52
4.2.4. Öğrenim Seviyesi Dağılımı	53
4.2.5. Kullanıcı Grubu Dağılımı.....	53
4.3. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı Hakkında Genel Bilgi.....	54
4.3.1. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı	54
4.3.1.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerinin Kullanımı	55
4.3.2. EVDS'de Yer Alan İstatistiklerin Kullanımı.....	59
4.3.3. TCMB Tarafından Yayımlanan Mevcut İstatistiklerin Veri İhtiyacını Karşılama Durumu	60
4.3.4. Eğer Cevap 'Tamamen Karşılıyor' Değilse, TCMB Sorumluluğundaki Alanlarda Öncelikli Olarak Hangi İstatistiklere İhtiyaç Duyulduğunun Önem Sırasına Göre Belirlenmesi	61
4.3.4.1. Katılımcılar Tarafından Belirtilen Fakat TCMB Sorumluluğunda Olmayan İhtiyaçlar	61
4.3.4.2. TCMB Sorumluluğunda Olan ve TCMB Tarafından Yayımlanan İstatistikler.....	62
4.3.4.3. TCMB Sorumluluğunda Olup, TCMB Tarafından Yayımlanmayan veya Eksik Detayda Yayımlanan İstatistikler	62
4.3.4.4. İstatistik Dışındaki İhtiyaçlar	63
4.3.4.5. Kullanıcı Grubu Bazında Yoğunlaşan İhtiyaçlar ve Soruyu Cevaplama Oranları	63

4.3.5. TCMB İstatistiklerinin Kullanıcıların İş Açısından Önem Derecesi	64
4.3.5.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerinin İş Açısından Önemi	65
4.3.5.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB İstatistiklerinin İş Açısından Önemi	66
4.3.6. TCMB İstatistikleri ve EVDS'nin Kullanım Amacı	66
4.3.7. TCMB İstatistikleri ve EVDS'nin Kullanım Sıklığı	67
4.4. TCMB İstatistiklerinin Kalite Durumu	68
4.4.1. TCMB İstatistiklerinin 'Genel Kalite' Değerlendirmesi	68
4.4.1.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerinin Genel Kalite Değerlendirmesi	69
4.4.1.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB İstatistiklerinin Genel Kalite Değerlendirmesi	70
4.4.2. TCMB İstatistiklerinin 'Kalitesinin' Yurtiçindeki Diğer Resmi Kuruluşların İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyaslanması	70
4.4.3. TCMB İstatistiklerinin 'Kalitesinin' Uluslararası Kuruluşların (ECB, Eurostat, IMF, BIS, OECD vb.) İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyaslanması	71
4.4.4. TCMB Tarafından Yayımlanan İstatistiklere Duyulan Güven	71
4.4.4.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerine Duyulan Güven	72
4.5. Yayın Hizmetleri	73
4.5.1. TCMB İnternet Sitesinde Yer Alan 'Veri Yayımlama Takviminin' Kullanımı	73
4.5.2. TCMB İstatistiklerine İlişkin Hazırlanan Yöntemsel Açıklamaların (Metadata) Yeterli Bilgileri İçerme Durumu	74
4.5.3. TCMB İnternet Sitesinde İhtiyaç Duyulan İstatistiklere Kolay Erişebilme Durumu	74
4.5.4. TCMB İstatistiklerinin Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayımlanma Durumu	75
4.5.5. TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi	75
4.5.5.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi	76
4.5.5.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi	77

4.5.6. TCMB İstatistiklerine Yönelik Sağlanan Kullanıcı Desteği Memnuniyeti	78
4.5.7. TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Değerlendirmesi	79
4.5.7.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesinin Değerlendirilmesi	79
4.5.7.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesinin Değerlendirilmesi	80
4.5.8. TCMB İstatistikleri ve EVDS İle İlgili Eklenmek İstenen Düşünce, Tespit ve Önerilerin Değerlendirilmesi.	80
4.5.9. Kullanıcı Grubu Bazında Yoğunlaşan Öneriler ve Soruyu Cevaplama Oranları	82
4.6. TCMB İstatistik Kullanıcı Anketi Sonuçlarının Eurostat Kullanıcı Memnuniyet Anketi Sonuçları ile Karşılaştırılması.....	83
4.6.1. İstatistiklerin Kullanıcıların İş Açısından Önemi.....	83
4.6.2. İstatistiklerin Kullanım Sıklığı	84
4.6.3. İstatistiklere Olan Güven.....	84
4.6.4. İstatistiklere Kolay Erişebilme	85
4.6.5. İstatistiklerin Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayımlanması.....	86
4.6.6. Veri Yayımlama Takviminin Kullanımı	87
4.6.7. İstatistik ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesi	87

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	89
5.1. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	90
5.2. Anket Sonuçlarına Göre Öneriler.....	98
KAYNAKÇA.....	102
EKLER	107

TABLO LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 2.1. Merkez Bankası İstatistiklerinde İletişimin Katma Değeri	29
Tablo 2.2. İncelenen Anketlerin Tespit Edilen Benzerlik Ve Farklılıkları.....	36
Tablo 2.3. İncelenen Anketlerin Katılım Oranlarının Karşılaştırılması.....	36
Tablo 3.1. Sektörler İçin Hesaplanan Kritik Değerler	49
Tablo 4.1. Kullanıcı Grubu Bazında Yoğunlaşan İhtiyaçlar	63
Tablo 4.2. Kullanıcı Grubu Bazında 9. Soruyu Cevaplama Oranları	64
Tablo 4.3. Kullanıcı Grubu Bazında İstatistiklerin İş Açısından Önemi (%)	66
Tablo 4.4. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerine Duyulan Güven (%)	73
Tablo 4.5. Kullanıcı Grubu Bazında Yoğunlaşan Görüşler	82
Tablo 4.6. Kullanıcı Grubu Bazında 24. Soruyu Cevaplama Oranları	82
Tablo 5.1. Kullanıcı Grubu Bazında En Çok Takip Edilen İstatistikler	91
Tablo 5.2. Kullanıcı Grubu Bazında Memnuniyet Ortalamaları	96
Tablo 5.3. Cinsiyet Ayrımında Memnuniyet Ortalamaları.....	96
Tablo 5.4. TCMB Ve Eurostat İstatistik Kullanıcı Anket Sonuçlarına Göre Tespit Edilen Benzerlik Ve Farklılıklar.....	98

GRAFİK LİSTESİ

Sayfa No

Grafik 3.1. Anket Katılımcı Sayısının Zaman İçerisindeki Gelişimi	44
Grafik 3.2. TCMB Aboneleri ve Örneklemin Cinsiyet Dağılımları (%).....	46
Grafik 3.3. TCMB Aboneleri ve Örneklemin Yaş Grubu Dağılımları (%).....	46
Grafik 3.4. TCMB Aboneleri ve Örneklemin Öğrenim Durumu Dağılımları (%).....	47
Grafik 3.5. TCMB Aboneleri ve Örneklemin Sektör Dağılımları (%)	48
Grafik 4.1. Uyruk (%)	52
Grafik 4.2. Cinsiyet (%)	52
Grafik 4.3. Yaş Grubu (%)	53
Grafik 4.4. Öğrenim Seviyesi (%).....	53
Grafik 4.5. Kullanıcı Grubu (%)	54
Grafik 4.6. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı	55
Grafik 4.7. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı - Akademisyenler.....	55
Grafik 4.8. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Merkez Bankası	56
Grafik 4.9. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Finansal Kuruluşlar	56
Grafik 4.10. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Reel Sektör	57
Grafik 4.11. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Hanehalkı	57
Grafik 4.12. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Medya	58
Grafik 4.13. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Öğrenciler.....	58
Grafik 4.14. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Kamu Kurumları	59
Grafik 4.15. EVDS İçerisindeki İstatistiklerin Kullanımı	60

Grafik 4.16. Mevcut İstatistiklerin Veri İhtiyacını Karşılama Durumu (%)	60
Grafik 4.17. İstatistiklerin İş Açısından Önemi (%)	65
Grafik 4.18. Cinsiyet Ayrımında İstatistiklerin İş Açısından Önemi (%)	66
Grafik 4.19. İstatistiklerin Kullanım Amacı	67
Grafik 4.20. İstatistiklerin Kullanım Sıklığı (%)	67
Grafik 4.21. İstatistiklerin Genel Kalite Ortalamaları.....	69
Grafik.4.22. Kullanıcı Grubu Bazında İstatistiklerin Genel Kalite Ortalamaları.....	69
Grafik 4.23. Cinsiyet Ayrımında İstatistiklerin Genel Kalite Ortalamaları.....	70
Grafik 4.24. TCMB istatistiklerinin Yurtiçindeki Diğer Resmi İstatistiklere Göre Kalite Değerlendirmesi (%)	71
Grafik 4.25. TCMB İstatistiklerinin Yurtdışındaki Diğer İstatistiklere Göre Kalite Değerlendirmesi (%)	71
Grafik 4.26. TCMB İstatistiklerine Olan Güven (%)	72
Grafik 4.27. Veri Yayımlama Takviminin Kullanımı (%).....	73
Grafik 4.28. Yöntemsel Açıklamaların Yeterli Bilgi İçerme Durumu (%)	74
Grafik 4.29. İstatistiklere Kolay Erişebilme Durumu (%).....	75
Grafik 4.30. İstatistiklerin Kolay Anlaşılabilir Yayımlanma Durumu (%).....	75
Grafik 4.31. TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi.....	76
Grafik 4.32. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi.....	77
Grafik 4.33. Cinsiyet Ayrımında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi.....	78
Grafik 4.34. Kullanıcı Desteği Memnuniyeti (%).....	78
Grafik 4.35. TCMB İstatistikleri ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Değerlendirilmesi (%)	79
Grafik 4.36. Kullanıcı Grubu Ayrımında TCMB İstatistikleri Genel Kalite Endeksi	80
Grafik 4.37. Cinsiyet Ayrımında TCMB İstatistikleri Genel Kalite Endeksi.....	80

Grafik 4.38. İstatistiklerin Kullanıcıların İşi Açısından Önemi, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%).....	83
Grafik 4.39. İstatistiklerin Kullanım Sıklığı, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)	84
Grafik 4.40. İstatistiklere Olan Güven, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)	85
Grafik 4.41. İstatistiklere Kolay Erişebilme, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)	86
Grafik 4.42. İstatistiklerin Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayınlanması, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)	86
Grafik 4.43. Veri Yayınlama Takviminin Kullanımı, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%).....	87
Grafik 4.44. İstatistik ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Değerlendirmesi	88

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1.1. İstatistiklerin Politikalara Etkisi	20
Şekil 2.1. Eurostat Kalite Güvence Çerçevesi.....	27

KISALTMA LİSTESİ

AB	: Avrupa Birliği
APPGM	: Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü
BDDK	: Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu
BIS	: Bank For International Settlements (Uluslararası Ödemeler Bankası)
BOE	: Bank of England (İngiltere Merkez Bankası)
CBRT	: Central Bank of the Republic of Turkey (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası)
CDS	: Credit Default Swap (Kredi Temerrüt Takası)
EBF	: European Banking Federation (Avrupa Bankacılık Federasyonu)
ECB	: European Central Bank (Avrupa Merkez Bankası)
ESA	: European System of Accounts (Avrupa Hesaplar Sistemi)
EUROSTAT	: Statistical Office of the European Communities (Avrupa İstatistik Ofisi)
EVDS	: Elektronik Veri Dağıtım Sistemi
GKE	: Genel Kalite Endeksi
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
IMF	: International Monetary Fund (Uluslararası Para Fonu)
IP	: Internet Protocol (İnternet Protokol)
ISIC	: International Standard Industry Classification (Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması)
ISO	: Uluslararası Standart Bürosu (International Organization for Standardization)
İYA	: İktisadi Yönelim Anketi
İYAS	: İnternet Yayım Abonelik Sistemi

KKO	: Kapasite Kullanım Oranı
NACE	: Statistical Classification of Economic Activities (Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması)
OECD	: The Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Organizasyonu)
PMI	: Purchasing Manager Index (Satın Alma Yöneticileri Endeksi)
RİP	: Resmi İstatistik Programı
SDDS	: Special Data Dissemination System (Özel Veri Yayımlama Standartları)
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi)
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UNECE	: The United Nations Economic Commission for Europe (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu)
XML	: Extensible Markup Language (Genişletilebilir İşaretleme Dili)

EK LİSTESİ

Sayfa No

Ek 1.	Pilot Çalışmada Yer Alan Sorular ve Alınan Cevaplar	108
Ek 2.	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstatistik Kullanıcı Anketi Soruları.....	108
Ek 3.	Anketin 9. Sorusu Olan “Eğer Cevabınız 'Tamamen Karşılıyor' Değilse, TCMB Sorumluluğundaki Alanlarda Öncelikli Olarak Hangi İstatistiklere İhtiyaç Duyduğunuzu Önem Sırasına Göre Aşağıda Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Tüm Cevaplar.....	123
Ek 4.	Anketin 24. Sorusu Olan “TCMB İstatistikleri ve EVDS İle İlgili Eklemek İstedığınız Düşünce, Tespit Ve Önerilerinizi Lütfen Bizimle Paylaşınız.” Sorusuna Verilen Tüm Cevaplar	130

ÖZET

Son yıllarda küresel piyasalarda meydana gelen gelişmeler ile birlikte özellikle ekonomi alanındaki istatistiklerin öneminin arttığı görülmekte bunun bir sonucu olarak da söz konusu istatistiklerin kullanımının ve takip edilirliğinin arttığı gözlenmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kendisine verilen yetkileri kullanarak, ülkemiz ekonomisi ile ilgili gerekli verileri toplamakta, bu verilerin derlenmesi ve hazırlanması ile ilgili araştırma ve planlama çalışmaları yapıp, uluslararası standartlara uygun istatistikler üretmektedir. Üretilen bu istatistikleri kullanan kişilerin memnuniyetlerini ölçmek adına daha önce bir anket çalışmasının yapılmadığı görülmüş ve istatistiklerin kullanıcılar tarafından nasıl değerlendirildiğini tespit edebilmek, kullanıcıların istatistiklerin kalitesi ve istatistik yayım hizmetleri hakkındaki görüşlerini alabilmek, ihtiyaçlarını belirleyip bunların karşılanmasına katkıda bulunabilmek maksadıyla çalışma bünyesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası istatistiklerine yönelik ilk “İstatistik Kullanıcı Anketi” gerçekleştirilmiştir.

Anket soruları uluslararası kuruluşlar, diğer ülke merkez bankaları ve istatistik ofisleri tarafından yapılan anketler incelendikten sonra hazırlanmıştır. Anket sorularını test etmek için pilot anket yapılmış ve ankete nihai hali verilerek internet üzerinden sanal ortamda anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın sonunda anketten elde edilen veriler soru bazında analiz edilmiş ve ortak nitelikteki sorulara verilen cevaplar Eurostat tarafından gerçekleştirilen anketin sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır. Kullanıcılar tarafından açık uçlu sorulara verilen cevapların tamamına ise çalışmanın ek kısmında olduğu gibi ayrıca yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstatistikleri, İstatistik Kullanıcı Anketi, İstatistiklerde Kalite, Yayın Hizmetleri, Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri

ABSTRACT

Recently, the importance of statistical analysis especially in the field of economy has been increasing with the developments in the global markets and as a result it is observed that the usage and popularity of these statistics have been rising.

Central Bank of the Republic of Turkey collects the necessary data related to the economic activities of the country by using the powers granted, does research and planning studies for the preparation and compilation of this data and produce statistics in accordance with the international standards. It was not seen that any survey have been conducted before to measure the satisfaction of users of statistics. The first CBRT “Statistics User Survey” was conducted within the study to determine how the statistics are evaluated by users, to get the opinion of users about the release services and the quality of the statistics, in order to identify their needs and contribute to meet their expectations.

The survey questions were prepared after reviewing the sample surveys of international organizations, central banks and statistical offices of some other countries. A pilot survey was conducted to test the reliability and relevancy of survey questions before releasing the final version of the online survey over the web.

At the last part of the study, the survey results were analyzed on the question by question basis. The answers of common questions were compared with responses to the survey conducted by Eurostat. Answers of the open – ended questions were reported without any modification in the additional section of the study.

Keywords: Central Bank of Republic of Turkey Statistics, Statistics User Survey, Quality in Statistics, Dissemination Services, European Statistics Code of Practice

GİRİŞ

Günümüz anlamı ile modern istatistik 16. ve 17. yüzyıllarda bazı bilim adamlarının olasılık teorisi üzerine çalışmaya başlaması ile ortaya çıkmıştır. 19. yüzyılın sonlarına doğru Sir Francis Galton tarafından regresyon ve korelasyon kavramları geliştirilmiş ve bu fikirler Karl Pearson ve Charles Sperman tarafından genişletilerek psikoloji ve sosyal bilimlere uygulanmıştır (Otrar, 2015). Özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren gerek fen gerekse sosyal bilimlerde eldeki verilerin çözümlenmesinde ve yorumlanmasında bilgisayar teknolojisinde meydana gelen gelişmeler ile birlikte üretilen istatistikler ve istatistiki yöntemler yoğun olarak kullanılmaya başlanmıştır (Karagöz ve Ekici, 2004). 20. yüzyılda Herbert George Wells gelecekte istatistiğe gereksinim duyulacağını öngörerek şöyle demiştir: “İstatistiksel düşünme, gün gelecek tıpkı okuryazar olmak gibi, iyi bir yurttaş olmanın en gerekli öğelerinden olacaktır.” Ayrıca Sir Francis Galton, “Üzerinde yazacak büyük bir konum var: İstatistik; ancak, anlatımımın titizlikten ödün vermeden, hiçbir yönünü eksik bırakmadan, kolayca anlaşılacak biçimde sunmakta yetersiz kalacağımı hissediyorum.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir (İstatistiğin Araştırmalardaki Önemi, 2012).

Son yıllarda küresel piyasalarda meydana gelen gelişmeler ile birlikte, özellikle ekonomi alanındaki istatistiklerin öneminin arttığı görülmektedir. Özellikle ekonomik kriz dönemlerinde istatistiklere olan ihtiyaç daha da artmakta, krizleri önceden haber verip politika yapıcıların gerekli kararları, ekonomideki diğer birimlerin de gerekli önlemleri alması için istatistikler daha fazla takip edilmektedir. Nitekim, 2007 - 2008 küresel krizi sonrasında krizden çıkarılan bir sonuç olarak G20'ye üye ülkeler tarafından ekonomik ve finansal istatistiklerin geliştirilmesi maksadıyla 20 maddelik “Veri Boşlukları Girişimi” açıklanmıştır (Eurostat Statistics Explained, 2014). Bu gelişmeler istatistiklerde kalite olgusunu ön plana çıkarmakta ve uygulanan yöntemler ve alınan kararlarda isabetli sonuçlara ulaşabilmek için eksiksiz,

zamanlı, tutarlı istatistiklerin üretilmesinin gerekliliği ortaya koyulmaktadır. İstatistik sadece ekonomi alanında değil psikoloji, tıp, sosyoloji, işletme, tarih gibi birçok alanda üretilmekte ve kullanıcılar tarafından takip edilmektedir. Hane halkından genel yönetimlere kadar bir toplumda faaliyet gösteren birimler istatistikleri izleyerek geçmişini yorumlamakta ve geleceğe yönelik kararlarını alırken istatistikleri göz önünde bulundurmaktadır.

İstatistiklerin öneminin artması, takip edilirliğini de artırmaktadır. Bu açıdan yayımlanan istatistiklerin kullanıcılar tarafından doğru algılanmasının oldukça önemli olduğu ve bu konuda resmi istatistik yayımlayan kuruluşlara da büyük görevler düştüğü düşünülmektedir. Resmi istatistik yayımlayan kuruluşlar tarafından veriler toplanmakta, kontrolleri yapılmakta, tablolar ve grafiklerle üretilen istatistikler kullanıcılarla paylaşılmaktadır. Fakat resmi istatistiği yayımlayan kuruluşların görevinin bu noktada sona ermemesi gerektiği ifade edilebilir. Asıl amaç kullanıcıya bu hizmeti sunmaksa, kullanıcı tarafından istatistiklerin nasıl ulaşıldığının ve algılandığının takibinin de bir o kadar önemli olduğu görülmektedir. Örneğin, başarılı olmak isteyen bir bilgisayar üreticisi ürünü ürettikten sonra nasıl kullanıcıların tepkilerini takip ediyor, ürününün güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye çalışıyor ve bundan sonraki üretimlerinde zayıf yönlerini gidermek için çaba sarf ediyorsa, istatistik üreten resmi kuruluşların da benzer bir tutum sergilemesinin istatistiklerin kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu davranış biçiminin sadece resmi istatistik üreten kuruluşlara değil, ülke ekonomisinde rol oynayan tüm ekonomik birimlere fayda sağlayacağı ifade edilmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) kendisine 1211 sayılı kanun çerçevesinde verilen yetkileri kullanarak, ülkemiz ekonomisi ile ilgili gerekli verileri toplamakta, bu verilerin derlenmesi ve hazırlanması ile ilgili araştırma ve planlama çalışmaları yapıp, uluslararası standartlara uygun istatistikler üretmektedir. İstatistikler TCMB internet sitesinde (www.tcmb.gov.tr) ;

- Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler
- Parasal ve Finansal İstatistikler

- Reel Sektör İstatistikleri
- Eğilim Anketleri
- Bankacılık Verileri
- Piyasa Verileri
- Döviz Kurları

başlıkları altında yayımlanmaktadır.

Ödemeler Dengesi ve İlgili İstatistikler başlığının altında;

- Ödemeler Dengesi İstatistikleri
- Uluslararası Yatırım Pozisyonu
- Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri
- Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu
- Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi
- Konsolide ve Yerel Bankacılık İstatistikleri - Bank For International Settlements (BIS)

Parasal ve Finansal İstatistikler başlığı altında;

- Aylık Para ve Banka İstatistikleri
- Finansal Kesim Dışındaki Firmaların Döviz Varlık ve Yükümlülükleri
- Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri İstatistikleri
- Finansal Hesaplar
- Haftalık Menkul Kıymet İstatistikleri
- Haftalık Para ve Banka İstatistikleri

Reel Sektör İstatistikleri başlığı altında;

- Sektör Bilançoları
- Konut Fiyat Endeksi
- İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

Eğilim Anketleri başlığı altında;

- Tezgahüstü Döviz ve Türev Piyasaları Anketi
- Banka Kredileri Eğilim Anketi
- Beklenti Anketi
- Finansal Hizmetler Anketi ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi
- İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi
- Tüketici Eğilim Anketi ve Tüketici Güven Endeksi
- Yatırım Anketi

veri yayımlama takvimi çerçevesinde kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır.

TCMB, kendisine yüklenmiş olan görevleri şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde yerine getirmektedir. Üretilmiş olunan istatistiklerde de bu ilkelerin gözetilmesi açısından, istatistiklerin kullanıcılara nasıl ulaştırıldığı, bu istatistiklerin kullanıcılar tarafından nasıl algılandığı ile onların ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığının tespitinin büyük önem arz ettiği düşünülmektedir.

TCMB bünyesinde daha önce istatistik kullanıcılarına yönelik bir memnuniyet anketinin yapılmadığı görülmüştür. Bu çalışmada, TCMB tarafından üretilen istatistikleri kullanan kişilerin memnuniyetleri, çalışma içerisinde yapılacak “İstatistik Kullanıcı Anketi” ile ölçülmüş ve anket sonuçları analiz edilmiştir. Çalışma bünyesinde gerçekleştirilmiş olan anketin, TCMB istatistik kullanıcılarına yönelik yapılan ilk anket çalışması olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın amacı, TCMB istatistiklerinin kullanımı hakkında detaylı bilgi edinebilmek, kullanıcıların istatistikler ve ilgili hizmetlerin kalitesi hakkındaki görüşlerini tespit edip, üretilen istatistiklerin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarabilmek, kullanıcıların ihtiyaçlarını belirleyip bu ihtiyaçları karşılamak ve istatistiklerin kalitesinin artırmak için atılabilecek adımlara katkı sağlamaktır. Ayrıca çalışmanın, TCMB istatistiklerinde ve yayımlarında kaliteyi, güvenilirliği ve ulaşılabilirliği geliştirici stratejilerin

belirlenmesine ve kullanıcıların düşünce ve önerileri çerçevesinde TCMB istatistiklerinin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA İSTATİSTİKLERİ UYGULAMA İLKELERİNİN TEMEL PRENSİPLERİ

Avrupa Komisyonu İstatistik Program Komitesi 24 Şubat 2005 tarihinde Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerini kabul etmiştir. Bu ilkeler Avrupa istatistiklerini üretme, yayımlama konuları ile istatistik yayımlayan kurumlar üzerinde çeşitli standartlar getirmektedir. Bu ilkeler sayesinde ortak tanımlar kullanılarak istatistiklerin kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır (Eurostat, 2005). 2005 yılında kabul edilen bu ilkeler 28 Eylül 2011 tarihinde Avrupa İstatistik Sistemi Komitesi tarafından revize edilmiştir (Eurostat, 2011a). Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerinin yeni versiyonu ile birlikte Avrupa İstatistik Sistemi Komitesi tarafından ayrıca “Kalite Güvence Çerçevesi” kabul edilmiştir. Kalite Güvence Çerçevesi, uygulama ilkelerinin nasıl hayata koyulacağı konusunda rehberlik hizmeti vermesi için oluşturulmuştur. Bu çerçeve sayesinde, Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri içerisinde yer alan her bir prensip için ayrı ayrı hangi adımların atılması gerektiği ifade edilmiş, bu prensipleri uygulamak için gerekli aktiviteler, metotlar ve araçlar sıralanmıştır. Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerinin 15 temel prensibi bulunmakta ve Kalite Güvence Çerçevesi ile bu prensiplerden bazılarının yerine getirilmesi için kullanıcı memnuniyet anketinin gerçekleştirilmesi tavsiye edilmektedir (European Statistical System, 2012).

Bu prensipler ise üç ana başlık altında sınıflandırılmaktadır. Bu başlıklar “Kurumsal Çevre”, “İstatistiki Üretim Süreçleri” ve “İstatistiki Ürünler / Veriler” üzerinedir.

1.1. Kurumsal Çevre Üzerine Prensipler

Kurumsal ve organizasyonel faktörler yayımlanan istatistiklerin inandırıcılığı üzerinde çok önemli bir etkiye sahiptir. Resmi istatistik yayımlayan kuruluşun güvenilirliği ile yayımladığı istatistiklerin kullanıcılar üzerindeki etkisi arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır (European Statistical System, 2012). Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerinin ilk altı prensibi kurumsal çevre üzerine kurulmuştur. Bu prensiplere ise aşağıda yer verilmiştir.

1.1.1. Mesleki Bağımsızlık

Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri içerisinde resmi istatistik yayımlayan kuruluşun diğer siyasi, düzenleyici ya da idari kurum ve kuruluşlar ile diğer özel sektör işletmelerinden bağımsız olması gerektiği ifade edilmektedir. Bağımsızlık ise mesleki faaliyetin dürüst ve tarafsız yürütülmesini sağlayacak bir davranış ve anlayışlar bütünü şeklinde tanımlanmaktadır (Aydın, 2006). Diğer kurum ve kuruluşların etkisi altında yayımlanan istatistiklerin güvenilirliğinin kullanıcılar tarafından tartışılacağı ve istatistiklerin dışarıdan hiçbir müdahaleye yer bırakmadan, ilgili kuruluş tarafından olduğu gibi ve gerçekleri yansıtacak şekilde kullanıcılara sunulması gerektiği dile getirilmektedir. Bu da resmi istatistik yayımlayan kuruluşun bağımsızlığı ile sağlanmaktadır. İlgili kurumun yayımladığı istatistiklerde bağımsızlığının kanunlarla güvence altına alınmasının gerekli olduğu ifade edilmektedir (Eurostat, 2011a).

Uygulama ilkelerinin ilkinin mesleki bağımsızlık üzerine olması bu olgunun ne kadar önemli olduğunu gözler önüne sermektedir. Çünkü karar alıcılar ve kullanıcılar için verinin ne sıklıkta, hangi ayrımlarda ya da hangi kaynaklarla yayımlandığından çok; herhangi bir etki altında kalmadan, olduğu gibi var olanı yansıtması büyük önemiyet göstermektedir.

Küresel finansal krizin yaşandığı 2009 yılı bahar aylarında Yunanistan Maliye Bakanlığı kontrolündeki Yunanistan İstatistik Ofisi tarafından bütçe açığının gayrisafi milli hasılaya oranının yıl sonunda %3,7 olacağı öngörülürken, 4 Ekim 2009 tarihinde gerçekleşen genel seçimler

sonrasında bu oran aynı kurum tarafından %12,5 olarak açıklanmış ve yıl sonunda da %13,0 olarak gerçekleştiği duyurulmuştur. Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat)'nin ise 2010 yılı Ocak ayında yaptığı açıklamasında Yunanistan İstatistik Ofisi'nin seçimler sırasında yolladığı ekonomik verilerine siyasi müdahalenin yapıldığından bahsettiği ve bu verileri güvenilmez olarak nitelendirdiği ifade edilmektedir. Bu durumun, Yunanistan İstatistik Ofisi'nin yasal anlamda bağımsız olmayıp, Maliye Bakanlığı'na bağlı olmasının bir sonucu olarak gerçekleştiği dile getirilmektedir (Toy, 2015).

TCMB, 1211 sayılı kanunla kendisine verilmiş olan görevleri yerine getirmektedir. TCMB'ye 1211 sayılı kanunun 4. Maddesinin g bendinde istatistiki veri toplama ve yayımlama yetkisi verilmiş ve yine aynı maddede yer alan “Banka, bu Kanun ile kendisine verilen görev ve yetkileri, kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır” ifadesi ile yayımlamış olduğu istatistiklerdeki bağımsızlığı kanun ile güvence altına alınmıştır.

1.1.2. Veri Derleme Yetkisi

Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri içerisinde resmi istatistik yayımlayan kuruluşun istatistik amaçlı açık yasal bilgi toplama yetkisinin olması gerektiği ifade edilmektedir. İstatistikleri karar alıcı ve kullanıcılarla buluşturabilmek için öncelikle ilgili veri kaynaklarından gerekli bilgiler derlenmelidir. Uluslararası standartlarda, diğer ülkelerle karşılaştırılabilir istatistikler üretmek maksadıyla bir kaynaktan bilgi talebinde bulunulduğu zaman bu isteğe karşılık bulunabilmesi için veri isteme ve derleme yetkisine haiz olunması gerektiği düşünülmektedir. Mesleki bağımsızlık ilkesinde olduğu gibi bu ilkede de yetkinin kanunlarla ve yasalarla güvence altına alınması gerektiği dile getirilmektedir (Eurostat, 2011a).

Ülkemizde TCMB'ye 1211 sayılı kanunun 4. Maddesini g bendinde “Banka, mali piyasaları izlemek amacıyla bankalar ve diğer mali kurumlardan ve bunları düzenlemek ve denetlemekle görevli kurum ve kuruluşlardan gerekli bilgileri istemeye ve istatistiki bilgi toplamaya yetkilidir” ifadesiyle istatistiki veri derleme yetkisi verilmiştir. Resmi istatistik yayımlayan ilgili

kurum ve kuruluşlara ihtiyaç duyulan alanlarda veri talebinde bulunurken kanunda bu şekilde açık bir şekilde veri derleme yetkisi verilmesinin büyük bir rahatlık ve güven sağladığı görülmektedir.

1.1.3. Kaynakların Yeterliliği

İhtiyaç duyulan alanlarda istatistikleri üretebilmek için kaynakların yeterli olması gerektiği ifade edilmektedir. Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri içerisinde kaynaktan kastın yeterli sayıda personel istihdam edebilmek, yeterli finansal yapıya sahip olabilmek, bilgisayar ve bilgi işlem alt yapısına sahip olabilmek gibi çeşitli unsurları içerdiği belirtilmektedir. İstatistiklerin belirli bir veri yayımlama takvimi çerçevesinde yayımlandığı düşünülürse, resmi istatistik yayımlayan kuruluşların zamana karşı bir yarış içerisinde oldukları görülmektedir. Bundan dolayı daha önce kamuoyuna duyurulan veri yayımlama vaktine istatistikleri yetiştirebilmek için kaynakların yeterli olması ve aktif kullanılması gerektiği düşünülmektedir.

1.1.4. Kalite Taahhüdü

Kalite; standartlara, kullanıma uygunluk ve müşterilerin gereksinim, talep ve beklentilerini tatmin etmektir (Hutchins, 1991). Başka bir tanımda kalite ürün ya da hizmetlerin müşteri ihtiyaçlarını karşılayan özelliklerinden ve eksiksizlikten oluştuğu belirtilmektedir (Juran, 1988). Uluslararası Standart Bürosu (ISO)'na göre ise kalite bir mal ya da hizmetin belirli bir gereksinimi karşılayabilme yeteneklerini ortaya koyan karakteristiklerin tümüdür (Kascert, 2015). Yukarıdaki tanımlarda geçen müşteri ifadesini istatistikler için kullanıcı olarak dşnerek istatistiklerde kaliteyi de kullanıcıların talep, beklenti ve ihtiyaçlarını karşılama durumu olarak özetleyebiliriz.

Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri içerisinde yayımlanan istatistiklerin kalitesinin düzenli bir şekilde kontrol edilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Sistematik bir şekilde yapılacak çalışmalar ile istatistiklerin güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilmesi, bunun sonucunda istatistikleri geliştirici ve kaliteyi artırıcı adımların atılması, bir kalite politikasının belirlenmesi ve bu politikanın kamuoyuyla paylaşılması dile getirilmektedir. Kalite Güvence erevesi içerisinde de kullanıcı memnuniyet anketleri söz

konusu kaliteyi artırıcı en önemli çalışmalardan biri olarak ön plana çıkmaktadır. Bu anket sayesinde kullanıcılar ile doğrudan temas kurulmakta, böylelikle büyük emekler verilerek ortaya koyulan istatistiklere dışarıdan başka bir gözle bakılabilme fırsatı yakalanmaktadır.

Ülkemizde TCMB tarafından yayımlanan istatistiklerin de bir kalite muhteva etmesi gerektiği ve bu kaliteyi yakalamak kadar sürdürmenin de bir o kadar önemli olduğu düşünülmektedir. TCMB bünyesinde yayımlanan istatistiklerin kalitesini kontrol edip, güçlü ve eksik yanlarını ortaya çıkaracak bir çalışma şu ana kadar yapılmadığı görülmektedir. Bu çalışma kapsamında yapılacak olan kullanıcı memnuniyet anketi ile söz konusu boşluğu doldurucu bir adımın atılacağı düşünülmektedir. Belirli bir kalite seviyesine ulaşabilmek için kullanıcıların fikirleri büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışma sonunda elde edilecek bulgular ile kullanıcıların istatistiklere nasıl baktığı, istatistiklerin güçlü ve zayıf yönleri belirlenecek, böylece istatistikleri geliştirici gerekli adımlar atılabilecektir. Kalite seviyesinin korunması ve daha da yükseltilebilmesi için kullanıcıların düşüncelerini tespit amaçlı bu tür anketlerin bir defaya mahsus yapılmayıp, devamlılığının sağlanmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

1.1.5. İstatistiki Gizlilik

Gizlilik, bilgiyi veren ve bilgiyi elinde tutan taraflar arasında yapılan bir söz vermedir. Gizliliğin iki kapsayıcı özelliği bulunmaktadır. Bunlar (1) amaç için özel olarak ayrılması ve (2) sadece yetkilendirilmiş kişiler tarafından kullanılmasıdır (Duncan ve diğerleri, 2011).

Resmi istatistik üreten kuruluşların bilgi sağladığı kaynaklardan derlediği verileri gizlilik içerisinde değerlendirmesi ve bu verileri kesinlikle istatistiki amaç dışında kullanmamasından söz edilmektedir. Herkese açık olmayan ve sadece resmi istatistik üreten kuruluşa gönderilen bilgilere verilerin derlenmesinden sorumlu yetkili personellerin dışında herhangi başka birinin erişmemesi için gerekli önlemlerin alınması, yetkili personellerin de bu önemli konuda bilinçlendirilmesi dile getirilmektedir.

Ülkemizde istatistiki gizliliğe ilişkin usul ve esaslar 20 Haziran 2006 tarih ve 26204 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan “Resmi İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile güvence altına alınmıştır.

Derlenen verilerin toplulaştırılmış bir şekilde kamuoyu ile paylaşılması ve toplulaştırılma yapabilmek için en az üç veri kaynağı şirket ya da kurumdan veri alımının yapılması gerektiği ifade edilmektedir (26204 sayılı Resmi Gazete Madde 6, 1 ve /2a). Sadece bir veri kaynağının verisi yayımlandığında toplulaştırma yapılmadan özel bilgi kamuoyuna açıklanmış olacaktır. İki veri kaynağının verisi toplanıp yayımlandığında ise bu kaynaklardan birisi toplulaştırılarak yayımlanan veriden kendi verisini çıkardığında diğer kurumun verisini elde edebilecektir. Bundan dolayı istatistiki gizlilik gereği verileri birleştirip yayımlamak için en az üç kaynaktan veri alınması gerekmektedir. TCMB tarafından yayımlanan “Haftalık Para ve Banka İstatistikleri” Elektronik Veri Dağıtım Sistemi tablolarından örnek vermek gerekirse, bu yayımda “Ziraat Bankası”, “Vakıfbank” ve “Halk Bankası” verileri toplulaştırılarak “Kamu Mevduat Bankaları” başlığı altında yayımlanmaktadır. Bu üç kamu bankasından herhangi birinin özelleşmesi durumunda kamu mevduat bankası sayısı ikiye düşecek ve istatistiki gizlilik ilkesi gereği diğer iki bankanın verileri kamu mevduat bankaları başlığı altında yayımlanamayacaktır.

Diğer taraftan, veri kaynağı sayısı üç ve daha fazla olduğu halde herhangi bir veri kaynağına ait bilginin toplam bilginin yüzde sekseninden, iki veri kaynağına ait bilginin ise toplam bilginin yüzde doksandan fazlasını oluşturması halinde söz konusu toplam bilginin de gizli sayılacağı ve toplu bir şekilde dahi olsa yayımlanamayacağı beyan edilmektedir (26204 sayılı Resmi Gazete Madde 6/2b).

Derlenen bazı veriler ise gizlilik statüsü kapsamına girmemektedir. Herkese açık kaynaklardan elde edilen bilgiler ile veri kaynağının bizzat kendisi veya yetkilendirdiği kanuni temsilcisinin yazılı onayı ile açıklanmasına izin verdiği bilgiler istatistiki gizlilik ilkesinin dışında kalmaktadır (26204 sayılı Resmi Gazete Madde 5/1/a-b).

1.1.6. Tarafsızlık ve Şeffaflık

Sözlük anlamıyla tarafsızlık; taraf tutmama, yansız kalma, belirli bir zaman ve mekanda belirlenmiş tutum ve düşünceler arasında tercih yapmama halidir. Şeffaflık ise, ekonomide herhangi bir olay ya da piyasalar hakkındaki gelişmelerin ve düzenlemelerin herkes tarafından rahatça öğrenebilmesi, tüm faaliyetlerin açıklıkla, hiçbir gizlilik olmadan gerçekleştirilmesini ifade eder (Muhasebetürk, 2015).

Resmi istatistik üreten kuruluşların bilgi derlediği tüm veri kaynaklarına ve bu bilgilerle hazırladığı istatistikleri kullanan tüm kullanıcılara eşit mesafede olması, istatistiklerin tarafsız, profesyonel ve şeffaf bir biçimde üretilerek kamuoyunun hizmetine sunulması gerektiği dile getirilmektedir.

Kalite Güvence Çerçevesi'ne göre veri kaynaklarından bilgi talebinde bulunurken bu bilginin hangi amaçla toplandığı ve nerede kullanılacağı belirtilmeli ve aynı şekilde yayımlanan istatistiklerle birlikte bu istatistiği açıklayıcı bir doküman da kullanıcıların bilgisine sunulmalıdır. Bu dokümanda şeffaflık ilkesinin bir gereği olarak istatistiğin veri kaynağının kimler veya hangi kurumlar olduğu, verinin hangi yöntemler ve sınıflamalar kullanılarak hesaplandığının açık bir şekilde yer alması söylenmektedir. Söz konusu sınıflamalarda veya kullanılan yöntemlerde herhangi bir değişiklik olduğunda, değişiklik yapılarak yayımlanan ilk istatistik ile birlikte yeni yöntem ve sınıflamaların da açıklanması ifade edilmektedir.

Şeffaflık ilkesi gereği istatistiklerin bir veri yayımlana takvimi çerçevesinde yayımlanması gerekmektedir. Aslında verileri istatistik haline getiren de bir düzen ve takvim içerisinde bir araya getirilmeleridir. Bundan dolayı daha önceden hangi istatistiğin hangi gün ve saat kaçta yayımlanacağını açıklanması ve açıklanan bu takvime de riayet edilmesi beyan edilmektedir. Veri yayımlama takvimine uymamak resmi istatistik yayımlayan kuruluş için kullanıcıların gözünde büyük bir güven ve itibar kaybına neden olacaktır.

Uluslararası Para Fonu (IMF) 1996 yılı Mart ayında Özel Veri Yayımlama Standartlarını (SDDS) yayımlamıştır. Bu standartlar ile üye ülkelerin ulusal ve ekonomik verilerine ilişkin hangi bilgileri, ne şekilde, ne sıklıkta, ne ölçüde ve hangi yöntemlerle kamuoyuna sunmaları gerektiği ortaya konmaktadır. IMF'nin bu düzenlemesi ile üye ülkelerin istatistiklerinde şeffaf olması amaçlamıştır (Kuzey, 2003).

Tarafsızlık ilkesi gereği de tüm kullanıcıların yayımlanan istatistiklere eşit şartlarda ve aynı anda erişebilmesi sağlanmalıdır. Özellikle medya sektöründe yer alan kullanıcılar için yayımlanan istatistikleri bir an önce haber yapıp duyurmak önem gösterdiğinden, bu kurala uyarak tüm kullanıcılara eşit mesafede durmak gerekmektedir.

Yayımlanan istatistiklerde fark edilen hataların, en kısa sürede düzeltilmesi ve şeffaflık ilkesi gereği kullanıcıların söz konusu düzeltmeden haberdar edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

1.2. İstatistik Üretim Süreci Üzerine Prensipler

IMF, Avrupa Merkez Bankası (ECB), Eurostat gibi uluslararası kuruluşlar, kılavuzlar ve tebliğler yayınlayarak resmi istatistiklerde olması gereken standartları belirlemektedir. Resmi istatistik üreten kuruluşlar da, istatistiklerini uluslararası alanda kullanılan kılavuzlara göre hazırlamaktadır. İstatistik alanında Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerinin 7, 8, 9 ve 10. İlkeleri istatistik üretim sürecine ilişkin prensipleri içermektedir. Bu prensipler aşağıda özetlenmiştir.

1.2.1. Güvenilir Metodoloji

Metodoloji, belirli bir alanda kullanılan bütün metotlar olarak açıklanabilir. Resmi istatistikleri üretirken uluslararası standartlara göre hazırlanan bir metodolojiyi takip etmek gerekmektedir. Söz konusu metodoloji içerisinde istatistiğin hangi standartlara göre hazırlandığı, yapılan sektörel sınıflamalar, gerçekleştirilen hesaplamalar yer almaktadır. Uygun ve güvenilir bir metodolojinin resmi istatistiklerde uygulanması istatistiğin kalitesini belirleyen unsurlardan biridir. Güvenilir bir metodoloji izlenmeden,

standartların tamamen düzensiz bir şekilde belirlendiği bir istatistiğin kalitesi sorgulamaya oldukça açıktır.

Uluslararası karşılaştırılabilirlik için uluslararası kabul görmüş bir metodolojiyi kullanmak gerekmektedir (European Statistical System, 2012). Örnek vermek gerekirse, TCMB tarafından ödemeler dengesi istatistikleri içerisinde cari açık rakamları yayınlanmaktadır. Yayımlanan bu istatistik için IMF tarafından hazırlanan bir kılavuz takip edilmektedir. Cari açık dendiği zaman bu rakamın altında hangi hesaplamaların olduğu söz konusu kılavuz içerisinde belirtilen esaslar ile belirlenmektedir. Diğer taraftan A ülkesi cari açığın içerisine bir bileşeni dahil ediyor, B ülkesi aynı bileşeni dahil etmiyorsa, bu iki ülkenin cari açık verilerini karşılaştırmak mümkün değildir. Bu durumda birinin diğerinden yüksek veya düşük çıkmış olması hiçbir anlam ifade etmemektedir. Önemli olan uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan ve kabul görmüş, güvenilir bir metodolojiyi izleyerek uluslararası karşılaştırılabilirlik sağlanan resmi istatistiklerin kullanıcıya sunulmasıdır.

1.2.2. Uygun İstatistiksel Süreçler

Verileri kaynağından derleyip yayımlayıcaya kadarki geçen süreçte yapılan tüm işlemler istatistiğin kalitesini belirleyen unsurlardandır. Kalite Güvence Çerçevesi'ne göre kaynağından derlenen veriler olduğu gibi toplulaştırılarak yayımlamaktan ziyade, gerekli kontrollerden geçirildikten ve veride herhangi bir hata varsa bu veri kaynağına düzeltilirdikten sonra kullanıcıya sunulmalı, veri toplama yöntemleri, kullanılan metotlar, veri girişleri ve kodlamaları gibi işlemler sürekli gözden geçirilmeli ve gerektiği zaman revize edilmelidir.

Anket çalışması yapılması durumunda ise, anketten etkin bir şekilde sonuç alınabilmesi için anket soruları gerekli test işlemlerinden geçirildikten sonra anketi cevaplayacak ilgili kişilere sunulması dile getirilmektedir.

1.2.3. Veri Kaynağı Yükünün Azaltılması

Kalite Güvence Çerçevesi'ne göre istatistiklerin veri kaynakları olan bankalar, banka dışı mali kuruluşlar, reel sektör şirketleri gibi kuruluşlardan

veri talep ederken gereksiz veri talebinden kaçınılmalı, hangi aralık ve ayrımda bilgilerin veri kaynağından talep edileceği, kullanıcıların ihtiyaçları ile sınırlandırılmalıdır. Eğer o sektörde faaliyet gösteren tüm kuruluşlardan veri alınmıyorsa, veri kaynakları arasında raporlama yükü dağıtılmalıdır. Anket çalışması yaparken örneklem mümkün olduğunca değiştirilmelidir.

Resmi istatistik üreten kuruluşlar arasında veri paylaşımı yapılması gerektiği ifade edilmektedir. Böylelikle, bir veri kaynağı aynı türdeki veriyi farklı resmi kuruluşlara ayrı ayrı göndermek yerine tek bir resmi kuruma gönderecek ve raporlama yükü hafifleyecektir. Resmi kuruluşlar arası veri paylaşımı ile de ilgili kuruluşlar söz konusu veriye ulaşabilecektir. TCMB tarafından yayımlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri İstatistikleri” için veri kaynağı durumunda olan ilgili şirketler verilerini Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu (BDDK)’na raporlamakta ve TCMB ile BDDK arasında gerçekleşen veri paylaşımı ile söz konusu verilere TCMB tarafından erişilerek istatistik üretilmektedir (TCMB Finansal Kiralama, 2015). Böylelikle aynı türdeki veri iki farklı resmi kuruma gönderilmeyerek veri kaynağı kuruluşların iş yükü hafifletilmiştir. Diğer taraftan benzer bir uygulamanın bankacılık gözetim paketi kapsamındaki formlar için şu an için yapılamadığı gözlenmektedir. Ülkemizde bankalar aynı türdeki verilerini bankacılık gözetim sistemi paketi kapsamında hem BDDK’ya hem de TCMB’ye göndermektedir. BDDK ve TCMB tarafından yayımlanan bankacılık sektörü verilerinde ise kapsam olarak farklılıklar bulunmaktadır. BDDK bankacılık sektörü verilerine bankaların yurtiçindeki şubelerine ek olarak yurtdışındaki şubelerinin verileri de dahil edilirken, TCMB istatistiklerinde sadece bankaların yurtiçinde yerleşik şubelerinin verileri yayımlanmaktadır. Bu durumdan dolayı kullanıcı iki kurumun aynı nitelikteki bir bankacılık verisini karşılaştırdığında farklı rakamlarla karşılaşabilmektedir. Bankaların söz konusu iş yükünü azaltmak için örneğin bankaların sadece BDDK’ya raporlama yapması, TCMB’nin de bu verilere erişerek, kurumların kendi kapsamına göre istatistikleri yayımlanmasının mümkün olabileceği düşünülmektedir.

1.2.4. Maliyet Etkinliği

Resmi istatistik üretirken kaynakların etkin bir şekilde kullanılması gerektiği ifade edilmektedir (European Statistical System, 2012). Bazı iç ve bağımsız dış göstergeler kaynakların nasıl kullanıldığı yönünde bilgiler içermektedir. Kalite Güvence Çerçevesi'ne göre finansal ve insan kaynağının ne şekilde kullanıldığı belirli aralıklarla ilgili yönetime raporlanmalıdır. Bu işlem TCMB bünyesinde yıllık olarak performans programı çerçevesinde yapılmaktadır. Böylece yıllık alınan bütçenin nasıl ve nerelere kullanıldığı açıklanmakta, personelin iş durumuna göre kaç ek personele ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir.

Teknolojinin gerektirdiği yeniliklerin takip edilmesi ve bilgi işlem alt yapısının etkin bir şekilde kullanılması gerektiğinden söz edilmektedir. İstatistik üretirken yapılan manuel işlemler yerine kullanılacak bilgisayar programları sayesinde hem işgücü hem de zamandan tasarruf yapılacak ve mevcut kaynaklar daha etkili bir şekilde kullanılmış olacaktır. 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu Madde 3'te de "(Resmi İstatistik) Program; mevcut kaynakları, cevap verenlerin üzerindeki yükü, fayda-maliyet ilişkisini göz önüne alarak, ülkenin ekonomi, sosyal, demografi, kültür, çevre, bilim, teknoloji ve ihtiyaç duyduğu diğer alanlardaki durumunun tespit edilmesi ve izlenmesi için gereken istatistikleri kapsar." cümlesi ile maliyetlerin etkin bir şekilde kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

1.3. İstatistiki Ürünler / Veriler Üzerine Prensipler

Resmi istatistiklerin belirli kalite standartlarını yakalayarak, genel yönetim kurumları, araştırma kuruluşları, iş çevreleri kısacası toplumun tamamının beklentilerine ve ihtiyaçlarına cevap vermesi gerektiğinden hareket ederek Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkelerinin 11, 12, 13, 14 ve 15. İlkeleri istatistiki ürünler / verilere ilişkin prensipleri içermektedir. Bu prensipler aşağıda özetlenmiştir.

1.3.1. Uygunluk

Resmi istatistiklerin kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılaması gerektiği ifade edilmektedir. Kullanıcıların ihtiyaçlarını ve önceliklerine uygun

istatistikler yayımlayabilmek için de kullanıcılar ile iletişime geçilmeli ve onların fikirleri öğrenilmelidir. Bu husus Kalite Güvence Çerçevesi gösterge 11.3'de "Kullanıcı memnuniyetleri düzenli aralıklarla ölçülmeli ve sonuçları sistematik bir şekilde takip edilmelidir" maddesi ile vurgulanmıştır. Yine aynı gösterge altında (11.3.1.) kullanıcı memnuniyetini ölçmek için düzenli aralıklarla "Kullanıcı Memnuniyet Anketi" yapılması gerektiği ifade edilmiş ve anketin önemi vurgulanmıştır. Gösterge 11.2'de ise "Öncelikli ihtiyaçlar belirlenmeli ve bunlar çalışma programına dahil edilmelidir" ifadesi ile kullanıcı memnuniyet anketinin sonuçlarının iyi analiz edilmesi gerektiği ve istatistik üretim süreçlerine bu sonuçların yansıtılarak kullanıcı memnuniyetinin artırılması belirtilmiştir.

1.3.2. Doğruluk ve Güvenilirlik

Resmi istatistikler gerçekleri olduğu dibi yansıtmalı, doğru ve güvenilir olmalıdır (European Statistical System, 2012). Üzerinde müdahale yapıp gerçekleri göstermeyen bir resmi istatistiğin, istatistiği yayımlayan kuruma, kullanıcılarına ve istatistiğin yayımlandığı ülkeye faydadan çok zarar sağlayacağı aşikârdır. Bu konuda Kalite Güvence Çerçevesi gösterge 12.1'de "Kaynak veri, ara sonuçlar ve istatistiki çıktılar düzenli olarak değerlendirilmeli ve onaylanmalıdır" maddesi ile doğru istatistik üretmek için kontrol sürecinin sürekli çalıştırılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca gösterge 12.1.3'de "İstatistiğin doğruluğundan emin olmak için sonuçlar mevcut diğer kaynaklardan elde edilen bilgiler ile karşılaştırılmalıdır." ifadesi yer almaktadır.

Diğer taraftan istatistiklerde herhangi bir hata fark edildiğinde veya veri kaynağından güncelleme alındığında veriler en kısa zamanda revize edilmeli ve bu husus kullanıcı ile paylaşılmalıdır. Aslında istatistiklerde revize yapmak fark edilen hataların veya kaynaktan gelen güncellemelerin dikkate alındığını gösterdiğinden, revize yapmamaktan çok daha iyidir. Ama tabii ki en ideali hiç revize yapmaya ihtiyaç duymamaktır. AB kalite güvence çerçevesi gösterge 12.3'de "İstatistik üretim sürecini geliştirmek için yapılan revizeler düzenli bir şekilde analiz edilmelidir" denilmektedir. Böylelikle yapılan revizelerden gerekli dersler çıkarılarak gerekli önlemler alınacak ve daha doğru ve güvenli istatistikler kullanıcılar ile buluşturulacaktır.

1.3.3. Zamanlılık ve Yayınlanma Takvimine Uygunluk

Zamanlılık, bir verinin referans tarihi ile yayınlanma tarihi arasındaki zaman farkı olarak tanımlanmaktadır (TÜİK, 2014a). Resmi istatistikleri karar alıcıların ve kullanıcıların ihtiyaç duyduğu hızda yayımlamak gerekmektedir.

Özellikle ekonomik kriz öncesinde ve sırasında verilerin zamanlılığının düşük olması yani istatistiklerin ait olduğu dönemden sonra kısa süre içerisinde kullanıcı ile hızlı bir şekilde paylaşılması büyük önem arz etmektedir. Ekonomik göstergelere ait istatistikler ne kadar zamanlı yayınlanırsa, karar alıcılar ve diğer ekonomik birimler yaklaşan krizden o kadar hızlı haberdar olacak ve ona göre gereken kararlar ve önlemler alınacaktır. Karar alıcıların en az kararlarının doğruluğu kadar zamanlılığı da önemlidir. Karar alıcıların bu önemli kararları alması için de gerekli istatistiklerin zamanında önlerinde olması gerekmektedir. Zamanında alınmayan kararların da ekonomiler üzerinde ne kadar büyük zararlara yol açtığı geçmiş tecrübelerle ortadadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Birol Aydemir “İstatistik Üretiminde İdari Kayıtların Rolü” kitabının önsözünde bu konuyu şu şekilde değerlendirmiştir; “...zamanlılık göstergesi, son yıllarda dünyada gözlemlenen ekonomik krizlerle daha da önem kazanmış durumdadır. Sorunu gözlemlemek ve önlem alabilmek için ihtiyaç duyulan verinin, sorun ortaya çıktıktan sonra kullanıma sunulması veriyi işlevsiz hale getirmektedir. Bu nedenle, bilgilerin zamanında derlenmesi, değerlendirilmesi ve karar vericilere zamanında duyurulması çok önemlidir” (TÜİK, 2014a).

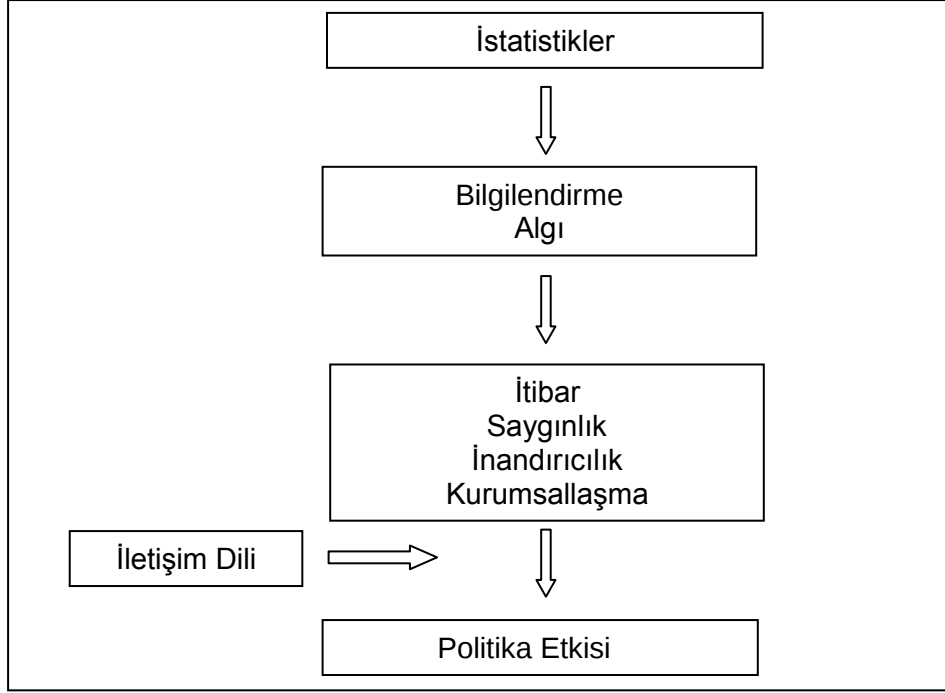
Ülkemizde para politikası konusunda karar alıcı konumunda olan TCMB bünyesindeki “Para Politikası Kurulu” da alacağı kararlarda zamanlılığı sağlayabilmesi için, gerekli istatistiklerin zamanlı bir şekilde kullanıma sunulması gerekmektedir.

Bu göstergenin zamanlılık dışındaki bir diğer konusu ise veri yayımlama takvimine uygunluk üzerinedir. Resmi istatistikler için ilgili kurumlar tarafından yıllık olarak veri yayımlama takvimleri hazırlanmakta ve kamuoyuna duyurulmaktadır. Resmi istatistiği yayımlayan kurumların bu takvime riayet etmesi gerekmektedir. Herhangi bir aksaklıktan dolayı istatistik

zamanında yayımlanamayacaksa bu durumun önceden kamuoyuna bildirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Resmi kurumların herhangi bir bilgilendirme yapmadan istatistiklerini veri yayımlama takviminde belirtilen zamanlarda yayımlamaması bir bakıma kullanıcılarına verdiği sözde durmaması anlamına gelmektedir. Bu durumun resmi kurumun kullanıcıları gözünde itibar kaybetmesine ve güven kaybına sebep olacağı düşünülmektedir. Örneğin, TCMB 19 Haziran 2015 Cuma günü saat 14.30'da yayımlayacağını belirttiği "Beklenti Anketi"ni herhangi bir bilgilendirme yapmadan bu tarihte yayımlamadığı takdirde, bu yayımı bekleyen kullanıcılarının gözünde güven kaybı hasıl olabilecektir. Bu durum aynı zamanda resmi kurumun kendi sorumluluğunda vereceği tüm kararların inandırıcılığı üzerinde bir kuşku uyandırabilecektir.

TCMB de ülkemizdeki diğer resmi kurumlar gibi yıllık veri yayımlama takvimi hazırlamakta ve bu takvimi internet sitesi aracılığı ile kullanıcılara duyurmaktadır. TCMB'nin kurumsal olarak itibarını etkileyen unsurlardan biri de yayımladığı istatistikleri ve bu istatistiklere ilişkin yayımladığı takvime uyup uymadığıdır. Kullanıcıların beklediği istatistiği önceden haber vermeden zamanında yayımlamamak TCMB'nin itibarını ve saygınlığını zedeleyebilecektir. Bu itibar ve kullanıcı üzerindeki güven kaybının da TCMB politikalarının etkisini azaltacağı düşünülmektedir (Şekil 1.1).

Şekil 1.1: İstatistiklerin Politikalara Etkisi

1.3.4. Tutarlılık ve Karşılaştırılabilirlik

Kalite Güvence Çerçevesi içerisinde resmi istatistiklerin kendi içinde ve zaman içinde tutarlı, bölgeler ve ülkeler arasında karşılaştırılabilir olması gerektiği ifade edilmektedir. Bir istatistiğin tabloları içerisindeki tüm istatistiklerin birbiri ile tutarlı olması, başka bir ifade ile ilgili rakamların birbirleriyle tutması beklenmektedir. Benzer şekilde farklı istatistiklerde aynı anlama gelen veriler yayımlanıyorsa bu verilerin de birbiri ile tutarlı olması beklenmektedir. Aksi durumda kullanıcıların bu istatistiklere olan güveninde sarsılmalar olacaktır.

İstatistiklerin bölgeler ve ülkeler arasında karşılaştırılabilir olması için aynı metodolojilerin takip edilmesi gerektiği belirtilmektedir. Farklı metodolojiler kullanılarak hazırlanan aynı alandaki iki istatistiği karşılaştırmak bir anlam ifade etmeyecektir. Bundan dolayı resmi istatistiklerin karşılaştırılabilir olması için uluslararası alanda yayımlanan metodolojilerin yakından takip edilmesi gerektiği ifade edilmektedir (European Statistical System, 2012).

1.3.5. Erişebilirlik ve Açıklık

Resmi istatistiklerin açık ve anlaşılabilir bir şekilde sunulması, uygun ve elverişli bir biçimde açıklanması, ilgili metaverilerin doğru yorum ve anlamlı karşılaştırmaları olanaklı kılacak biçimde sunulması ve arşivlenmesi gerektiği dile getirilmektedir. Kullanıcıların istatistiklere erişiminde istatistiksel gizlilik ilkesi de göz önünde bulundurularak gizli verilere erişilmemesi için gerekli önlemler alınmalıdır. Diğer taraftan, Avrupa İstatistik Sistemi Kalite Güvence Çerçevesi gösterge 15.4’de “Araştırma amacıyla sınırlı olmak üzere mikro veriye erişime izin verilebilir ve bu husus özel kurallara ve protokollere tabidir” ifadesi yer almaktadır.

Resmi istatistiklerin açık ve anlaşılabilir bir şekilde yayımlanması kullanıcıların istatistikleri doğru yorumlamasına katkı sağlayacaktır. İstatistiklerin kullanıcılar tarafından kolay anlaşılabilir bir şekilde algılanıp algılamadığını öğrenmenin yolunun da bunu kullanıcılara sormaktan geçtiği düşünülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI KURULUŞ VE ÜLKE ANKET ÖRNEKLERİ

Bazı uluslararası kuruluşlar, ülke merkez bankaları ve ülke istatistik ofisleri tarafından uygulanmakta olan istatistik kullanıcı anketi örneklerine bu bölümde yer verilmiştir.

2.1. Eurostat Tarafından Uygulanmakta Olan Kullanıcı Memnuniyet Anketleri

Eurostat Avrupa Birliği'nin resmi istatistik kurumudur. Eurostat, Avrupa Birliği'ne üye, aday veya potansiyel aday ülkelerle işbirliği yapmakta, bu ülkelerin istatistiklerini derleyip, kullanıcıların hizmetine sunmaktadır. Eurostat'ın misyonu Avrupa Birliği'ne yüksek kalitede istatistiki bilgiler sunmaktır (Eurostat, 2011a).

Eurostat, Avrupa İstatistik Sistemi tarafından kabul edilen model anketi temel alarak kullanıcı memnuniyet anketini gerçekleştirmektedir. Eurostat'ın bu anketi yapmaktaki amacı, kullanıcılar hakkında daha iyi bilgi edinebilmek, onların ihtiyaçlarını belirleyip, üretilen istatistikler hakkındaki memnuniyetlerini ölçmektir. Bu anket Eurostat tarafından ilk kez 2007 yılında yapılmıştır. Daha sonra iki yıl arayla 2009 ve 2011 yıllarında tekrarlanmıştır. 2012 yılından itibaren ise her yıl yapılmasına karar verilmiş ve yıllık olarak yapılmaktadır (Consoli ve Matsulevits, 2012).

2.1.1. 2007 Yılı

Eurostat tarafından ilk kullanıcı memnuniyet anketi 2007 yılında iki farklı yolla yapılmıştır. İlk olarak 4 Haziran – 29 Haziran 2007 tarihleri arasında 3800 kayıtlı Eurostat kullanıcısına internet üzerinden anket açılmıştır. Bu ankete 207 adet cevap alınmıştır. İkinci olarak ise, Eurostat tarafından belirlenen ve aralarında IMF, Dünya Bankası, Ekonomik İşbirliği ve

Kalkınma Organizasyonu (OECD), Gıda ve Tarım Organizasyonu, Dünya Ticaret Organizasyonu, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) gibi uluslararası kuruluşlardan kullanıcıların bulunduğu 392 ana kullanıcıya elektronik posta ile anket gönderilmiştir. Bu yolla yapılan ankete ise 110 kullanıcıdan dönüş alınmıştır (Eurostat, 2007).

2.1.2. 2009 Yılı

Eurostat ikinci kullanıcı memnuniyet anketini ilk anketin yapıldığı 2007 yılından iki yıl sonra 2009 yılında yapmıştır. Anket, Eurostat internet sayfasında yer almış ve bu sayfayı ziyaret eden tüm kullanıcılara 15 Haziran – 14 Eylül 2009 tarihleri arasında açılmıştır. Aynı zamanda kayıtlı kullanıcılara da anket hakkında bilgilendirme ve hatırlatma elektronik postaları gönderilmiştir. Yapılan ilk anket yaklaşık dört hafta kullanıcılara açılırken, ikinci anket yaklaşık üç ay açık kalmıştır. Bu ankete 1422 kullanıcıdan cevap alınmıştır. Anketi cevaplama sayısında ilk ankete göre artış sağlanmıştır. Eurostat, söz konusu artışın ana sebebi olarak ankete yönelik yapmış olduğu tanıtım kampanyalarını görmektedir. Ek olarak anketin cevaplanma süresindeki uzunluk ve ilk anketi cevaplama için gönderilen kullanıcı sayısındaki düşüklük de anketi cevaplama sayısındaki artışa sebep olarak düşünülmektedir (Eurostat, 2009).

2.1.3. 2011 Yılı

Eurostat tarafından gerçekleştirilen kullanıcı memnuniyet anketinin üçüncüsü 2011 yılında yapılmıştır. Anket Eurostat internet sitesi üzerinde yer alan bir link aracılığı ile 6 Haziran – 11 Eylül 2011 tarihleri arasında yapılmıştır. Yaklaşık 90000 kayıtlı Eurostat kullanıcısına davet elektronik postaları gönderilmiştir. Toplamda 4247 kullanıcıdan ankete cevap alınmıştır. 2009 yılındaki anketteki 1422 olan cevaplama sayısı 2011 yılında gerçekleştirilen ankette yaklaşık üç katına çıkmıştır. Eurostat cevaplama sayısında bu yıl gerçekleşen yükselişin ana sebebi olarak ise genişleyen tanıtım kampanyaları ve kayıtlı kullanıcı sayısındaki artış olarak görmektedir (Eurostat, 2011b).

2.1.4. 2012 Yılı

2012 yılında yapılan kullanıcı memnuniyet anketi 23 Nisan – 22 Haziran ayları arasında Eurostat internet sayfası üzerinden kullanıcılara açılmıştır. Davet elektronik postaları yaklaşık 86000 kayıtlı kullanıcıya gönderilmiştir. Toplamda 3101 kullanıcıdan ankete cevap alınmıştır. Eurostat bir önceki yıla göre ankete katılım oranındaki azalışın sebebi olarak, 2011 yılında yapılan anketten sadece sekiz ay sonra anketin tekrarlanması dolayısıyla kullanıcıların bir yıl geçmeden tekrar ankete davet edilmesi olarak görmektedir (Eurostat, 2012).

2.1.5. 2013 Yılı

Eurostat tarafından 2013 yılında yapılan memnuniyet anketi 15 Nisan – 14 Haziran tarihleri arasında Eurostat internet sayfasında yer alan bir link aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 97000 kayıtlı kullanıcıya davet elektronik postaları gönderilmiştir. Toplamda 3279 kullanıcıdan cevap alınmıştır. 2012 yılındaki 3101 cevap sayısına göre 2013 yılında cevap oranında artış sağlanmıştır. Söz konusu artışta davet gönderilen kullanıcı sayısındaki artış ve twitter gibi sosyal medya kanalları üzerinden ankete yönelik yapılan hatırlatmaların etkili olduğu değerlendirilmektedir (Eurostat, 2013a).

Diğer taraftan 2013 yılında sadece medya sektöründe yer alan kullanıcılara yönelik “Medya Kullanıcı Memnuniyet Anketi” yapılmıştır. Bu anketin amacı yazılı ve görsel medyada yer alan kullanıcıların Eurostat tarafından sağlanan hizmetlerle ilgili ihtiyaçlarını ve memnuniyetlerini öğrenebilmektir. Yapılan genel bir kullanıcı memnuniyet anketi varken, medya kullanıcılarına yönelik özel bir anketin düzenlenmesinin sebebi, medya sektörünün genel kullanıcı memnuniyet anketine katılım sayısının düşüklüğü ve medya sektörüne ait bilgilere ayrıca sahip olabilme düşüncesidir. “Medya Kullanıcı Memnuniyet Anketi” 25 Nisan – 3 Haziran 2013 tarihleri arasında diğer anketlerde olduğu gibi Eurostat internet sayfasında yer alan bir link aracılığı ile yapılmıştır. Yaklaşık 1500 kayıtlı medya kullanıcısına anket davet

elektronik postaları gönderilmiştir. Toplamda 109 medya kullanıcısından ankete katılım sağlanmıştır (Eurostat, 2013b).

2.1.6. 2014 Yılı

2014 yılı Eurostat kullanıcı memnuniyet anketi önceki yıllarda olduğu gibi Eurostat internet sitesi üzerinde yer alan bir link aracılığı ile yapılmıştır. Anket 8 Nisan – 6 Haziran 2014 tarihleri arasında açılmış ve ankete yaklaşık 108000 kayıtlı Eurostat kullanıcısı davet edilmiştir. Ankete toplamda 4839 kullanıcı tarafından cevap verilmiştir. Bu sayı Eurostat tarafından şu ana kadar gerçekleştirilen toplam altı anket içerisindeki en yüksek katılımın sağlandığı anket olarak dikkat çekmektedir. 2013 yılında yapılan ankete göre katılım sayısındaki artışın temel sebebi olarak ankete davet edilen tüm kullanıcılara gönderilen hatırlatma elektronik postalarının etkili olduğu söylenebilir. Önceki yıllarda yapılan anketlerde tüm kullanıcılara değil sadece bazı politika kullanıcılarına hatırlatma elektronik postaları gönderilmekte olduğu belirtilmektedir (Eurostat, 2014a).

İlki 2013 yılında gerçekleştirilen “Medya Kullanıcı Memnuniyet Anketi” nin ikincisi 2014 yılında yapılmıştır. Anket ilkinde olduğu gibi Eurostat internet sitesinde yer alan bir link aracılığı ile 4 Nisan – 12 Mayıs tarihleri arasında yapılmıştır. Anket için yaklaşık 1500 kayıtlı medya kullanıcısına davet elektronik postaları gönderilmiştir. Toplamda ise 101 kullanıcıdan ankete katılım sağlanmıştır. Bu sayı 2013 yılındaki 109 medya katılımcı sayısının az da olsa altında kalmıştır (Eurostat, 2014b).

2.1.7. Anketin Genel Özellikleri

Eurostat tarafından yapılan anket 4 ana çerçeve üzerine oturmaktadır. Bunlar;

- I. Kullanıcı türleri ve kullandıkları Avrupa istatistikleri hakkında bilgi elde etmek,
- II. Kalite
- III. Avrupa istatistiklerine olan güven,

IV. İstatistiklerin yayımlanması'dır.

Eurostat, kullanıcıları ise 5 gruba ayırmaktadır. (Ecochard ve diğerleri, 2008) Bunlar:

- I. Öğrenciler, akademik ve özel kullanıcılar
- II. Avrupa Birliği, uluslararası ve politikal organizasyonlar
- III. İş dünyası
- IV. Genel yönetim
- V. Diğer kullanıcılar

Değerlendirme nitelikli sorular için 6 cevap hakkı verilmektedir. Bunlar:

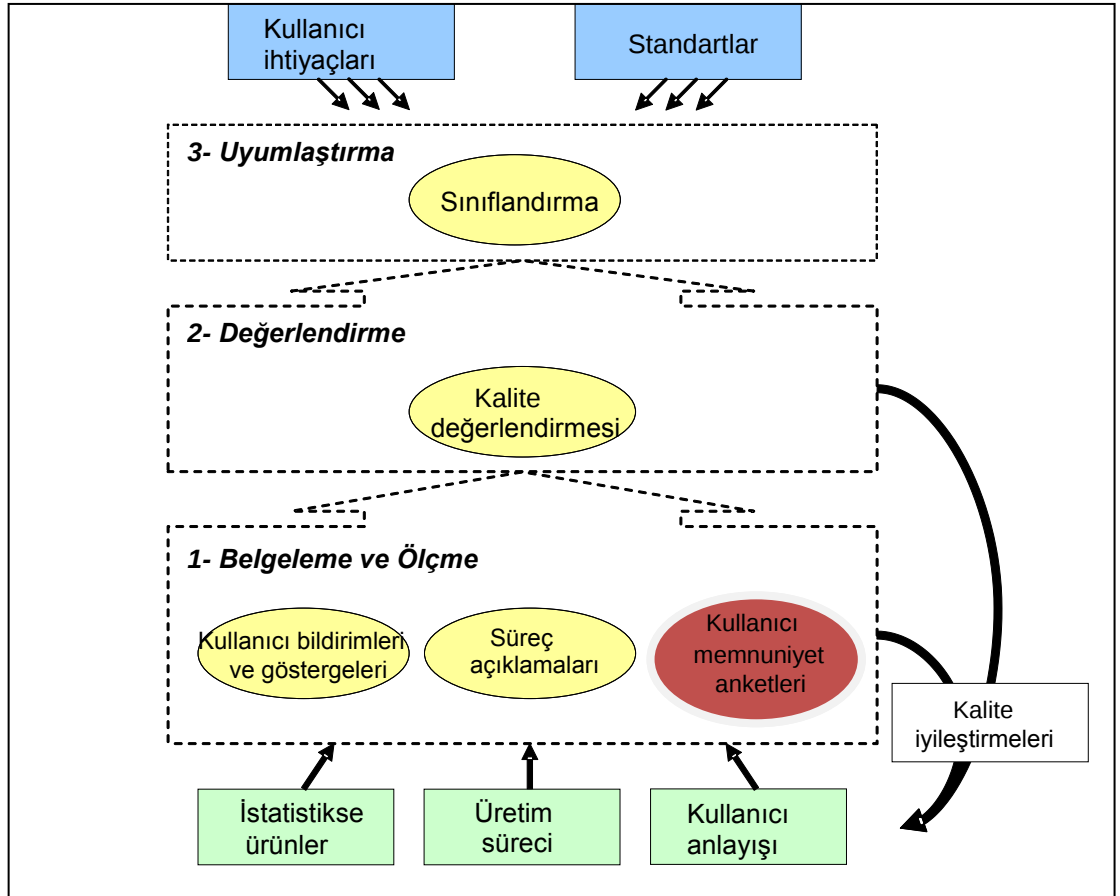
- I. Çok iyi
- II. İyi
- III. Yeterli
- IV. Kötü
- V. Çok kötü
- VI. Fikrim yok

Daha sonrasında “çok iyi” ve “iyi” cevap seçenekleri “çok iyi/iyi” altında, “çok kötü” ve “kötü” cevap seçenekleri ise “çok kötü/kötü” altında toplulaştırılarak yayımlanmaktadır.

Şu ana kadar yapılan Eurostat kullanıcı memnuniyet anketlerinin kayıtlı internet sitesi aboneleri davet edilerek web üzerinden gerçekleştirildiği ve ankete giriş için herhangi bir şifre uygulamasının olmadığı görülmektedir. Eurostat gerçekleştirmiş olduğu tüm kullanıcı memnuniyet anketlerinin sonuçlarını toplulaştırılmış bir şekilde rapor haline getirerek internet sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşmaktadır.

2.1.8. Kullanıcı Memnuniyet Anketinin Avrupa İstatistikleri İçin Önemi

Eurostat yüksek kalitede Avrupa İstatistiklerini üretmek için gerekli metot ve araçları içeren “Kalite Güvence Çerçevesini” 2007 yılında kabul etmiştir. Bu çerçeve Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri'nin üzerine kurulmuştur. Kullanıcı memnuniyet anketi, kalite güvence çerçevesinin belgeleme ve ölçme kısmının tamamlayıcı bir parçası konumundadır (Şekil 2.1).

Şekil 2.1: Eurostat Kalite Güvence Çerçevesi

Kaynak: Matamala ve Junker, 2010

2.2. Avrupa Merkez Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi

Avrupa Merkez Bankası istatistik kullanıcılarına yönelik çalışmasını 5 temele dayandırmaktadır. Bunlar;

- I. ECB gazetecileri ile görüşme
- II. ECB internet sitesi kullanıcıları

- III. Uluslararası kuruluş istatistikçileri
- IV. Büyük veri kullanıcıları / sağlayıcıları
- V. Avrupa bankaları / Avrupa Bankacılık Federasyonu (EBF)

ECB istatistik kullanıcılarına yönelik memnuniyet anketini ise 2011 yılında gerçekleştirmiştir. Ankette 19 adet soru bulunmaktadır. Anket, ECB tarafından “SurveyMonkey” isimli internet sitesi üzerinden yapılmıştır.

ECB anketinde kullanıcıları 4 gruba ayırmıştır. Bunlar;

- I. Finansal sektör
- II. Medya
- III. Akademik
- IV. Diğer

Ankete 149 kullanıcıdan katılım sağlanmıştır. En yüksek katılım finansal sektörde yer alan kullanıcılardan olmuştur.

İstatistik kullanıcılarına yönelik yapılan söz konusu çalışmalar sonucunda ECB istatistiklerinin erişebilirliğini ve kullanılabilirliğini geliştirici nitelikte 300’den fazla öneri gelmiştir. ECB bu önerilerden 62 tanesini merkez bankacılığına uygun ve çok değerli nitelikte bulmuş ve değerlendirmeye almıştır (Nymand, 2013).

İstatistik kullanıcı anketi, kullanıcılarla iletişime geçmede bir araç olarak kullanılmaktadır. Merkez bankası istatistiklerinde iletişimin katacağı katma değer ECB kıdemli danışmanlarından Nymand – Andersen (2013) tarafından 10 madde halinde sıralanmaktadır (Tablo 2.1).

TABLO 2.1. MERKEZ BANKASI İSTATİSTİKLERİNDE İLETİŞİMİN KATMA DEĞERİ

1	Sürdürülebilir ve sağlıklı politikaları destek
2	Politika kararlarının kabul süresine yardım
3	Para politikasının etkinliğinin artırılması
4	Finansal piyasaların işleyişinin kolaylaştırılması
5	Merkez bankasına güven ve olumlu itibara katkı
6	Bağımsız kuruluşların şeffaflığına ve kararlarındaki sorumluluğa katkı
7	Politik tartışmalara analitik katkı
8	Bilgi temelli bir topluma teşvik
9	İstatistiksel ve finansal okur-yazarlığın geliştirilmesi
10	Toplumdaki refahın artması

Kaynak: Nymand, 2013

2.3. Dünya Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi Uygulaması

Dünya Bankası tarafından “Sonuç Tesisi için İstatistik” başlıklı bir proje geliştirilmiştir. Proje kapsamında bir fon oluşturulmuş ve bu projenin uygulanacağı ülkeler bu fon kapsamında desteklenmektedir. Fonun amacı daha iyi istatistikler üretmek ve bu istatistiklerin artan kullanımı ile daha doğru kararlar alabilmektir. Fon, üretilen istatistiklerin kullanıcıların öncelikli ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığı ve hangi resmi istatistiklerin bilgi akışında ve politika üretiminde kullanıldığına odaklanmaktadır.

Proje kapsamında ilk olarak 2009 yılında Dünya Bankası tarafından Birleşik Krallık ve Hollanda’nın da desteğiyle pilot uygulama yapılmıştır. Finansal ve teknik destek sağlamak amacıyla sınırlı sayıda gelişmemiş ve zayıf istatistik kapasitesine sahip ülkeler seçilmiştir. Bu ülkeler Afganistan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Gana, Nijerya ve Ruanda’dır. Bu beş ülke farklı istatistik gelişimine sahiptir ve farklı zorluklarla yüzleşmektedir. 2010 yılında Kasım ayında ülke sayısı artırılmış ve Senegal, Etiyopya ve Laos listeye eklenmiştir. Pilot çalışma kapsamında elde edilen gelişimler ve tecrübeler diğer ülkelere yapılacak olan projelere ışık tutacaktır (Flatt ve Ngo, 2014).

Bu kapsamda, Dünya Bankası istatistiklerin gelişimine yönelik gerçekleştirmiş olduğu projelerin ülke istatistik sistemine ve istatistik

kullanıcılarına olan etkisini ölçebilmek ve değerlendirebilmek için katılımcı ülkelerden “Kullanıcı Memnuniyet Anketi” yapmasını talep etmektedir. Anketin ilk olarak proje başlamadan önce, daha sonra ise proje bitiminde yapılması istenmektedir. Böylelikle proje başlamadan önce ülke istatistik sistemi ve kullanıcıların ihtiyaçları hakkında genel bir bilgi edinilecek ve eksiklikler tespit edilecektir. Proje tamamlandıktan sonra yapılacak olan anket ile ise proje ile kat edilen mesafe ölçülmeye çalışılacaktır. İlk yapılan anket ile karşılaştırmalar yapılarak eksikliklerin ne denli giderildiği ve kullanıcı ihtiyaçlarının ne kadarının karşılandığı tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anket iki bölüm ve toplam 20 sorudan oluşmaktadır. Ankette yer alan bölümler ise şunlardır (World Bank, 2010):

- I. Resmi istatistiklerin kullanımı ve uygunluğu hakkında genel bilgi
- II. Resmi istatistiklerin kalite yönleri ile ilgili bilgi

Anket çerçevesi Dünya Bankası tarafından belirlenmekle birlikte, anket soruları ülkenin içinde bulunduğu istatistik sistemine göre ufak değişiklikler gösterebilmektedir. Anketi gerçekleştirme sorumluluğu ise kullanıcılar ile iletişimlerinin artması ve bu konuda tecrübe kazanmaları maksadıyla ülkelerin istatistik ofislerine verilmiştir.

2.4. İngiltere Merkez Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi

İngiltere Merkez Bankası (BOE) 1995 yılında “İngiltere Merkez Bankası İstatistik Uygulama İlkeleri” ni yayımlamıştır. Bu ilkeler, 1997, 1999, 2004, 2009 ve 2013 yıllarında revize edilmiştir (BOE, 2013). Söz konusu ilkelerde, BOE tarafından yayımlanan istatistiklerin toplanması, derlenmesi ve yayımlanması ile ilgili bazı standartlar yer almaktadır. Bu standartlar:

- I. Uygunluk
- II. Doğruluk
- III. Kalite
- IV. Erişebilirlik
- V. Gizlilik

VI. Veri Kaynağı Yükünün Azaltılması

VII. Maliyet Etkinliği

olarak belirlenmiştir.

İngiltere Merkez Bankası İstatistik Uygulama İlkeleri'nin 7. maddesi olan "Maliyet Etkinliği" ilkesinin 7.3. maddesi "Kullanıcı Geri Dönüşleri" olarak belirlenmiştir. Söz konusu ilkelere uyum çalışmaları çerçevesinde 17 Haziran - 8 Temmuz 2005 tarihleri arasında İngiltere Merkez Bankası internet sitesinde yer alan istatistikler kısmında kullanıcı anketi yapılmıştır. Anketin amacı, istatistik uygulama ilkeleri çerçevesinde bankanın istatistikleri toplama, derleme ve yayımlama performansları hakkında kullanıcı ve veri kaynaklarından geri bildirimler alabilmektir.

Ankete 53 kullanıcı tarafından katılım sağlanmıştır. Kullanıcılar

- Akademik
- Analist
- Veri sağlayıcı
- Medya
- Diğer

olmak üzere 5 gruba ayrılmıştır. En fazla katılım %40 ile veri sağlayıcıları grubundan, en az katılım ise %3 ile medya grubundan olmuştur.

Ankette kullanıcılara uygulama ilkelerini içeren 13 adet soru sorulmuştur. Veri sağlayıcıları grubunda yer alan katılımcılara ise mevcut 13 soruya ek olarak 6 soru daha sorulmuştur. Tüm soruların cevap seçenekleri ise;

- Tamamen katılıyorum
- Katılıyorum
- Nötr
- Katılmıyorum
- Tamamen katılmıyorum

şeklinde 5 seçenekten oluşmaktadır. Ayrıca anketin sonunda katılımcıların öneri ve fikirlerini yazabilecekleri bir kutu da yer almaktadır.

Ankete verilen cevaplar BOE tarafından oldukça olumlu bulunmuş ve bankanın uygulama ilkelerini karşıladığı şeklinde yorumlanmıştır (Bollan ve Davey, 2005)

2.5. Makedonya Merkez Bankası Kullanıcı Memnuniyet Anketi

Makedonya Merkez Bankası kullanıcı memnuniyet anketi çalışmalarına 2012 yılında başlamış ve anketi 2013 yılı Haziran ayında gerçekleştirmiştir. Anket sonuçları ile kullanıcılardan gelen görüşleri içeren hizmete özel bir dosya Makedonya Merkez Bankası üst yönetimine hazırlanmış ve sunulmuştur. Ayrıca anket sonuçlarına göre bundan sonra atılması gereken adımları içeren bir hareket planı da hazırlanmıştır (Andreevska, 2013).

Anket soruları 5 bölüme ayrılmıştır. Bunlar;

- I. Erişebilirlik
- II. Kullanıcı davranışları (amaç, kullanım sıklığı vb.)
- III. Kalite
- IV. İstatistik Departmanı çalışanlarının profesyonelliği
- V. Demografik yapı (yaş, cinsiyet vb.) 'dır

Çoğu sorunun cevap seçenekleri 1 ile 5 arasında değişmektedir. Ayrıca kullanıcıların görüşlerini yazabilecekleri açık uçlu sorular da ankette yer almaktadır.

Kullanıcılar,

- I. Bireyler
- II. Finansal olmayan kuruluşlar
- III. Parasal ve finansal kuruluşlar
- IV. Diğer finansal kuruluşlar

- V. Kamu yönetimi
- VI. Öğrenciler
- VII. Bilim adamları
- VIII. Medya
- IX. Uluslararası kuruluşlar
- X. Kamu dışı organizasyonlar
- XI. Diğer

olarak gruplandırılmıştır.

Anket, banka kayıtlarında bulunan 674 kullanıcıya gönderilmiş ve 236 kullanıcıdan dönüş sağlanmıştır. Ankete katılım oranı %35 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek katılım finansal olmayan kuruluşlar sektöründe yer alan kullanıcılardan olmuştur. Veri kalitesi ile ilgili soruya verilen cevapların ortalaması 3,9, veri gizliliği ile ilgili soruya verilen cevapların ortalaması 4,4 olarak gerçekleşmiştir. Genel kaliteyi kullanıcılar 4,0 olarak değerlendirirken, Makedonya Merkez Bankası istatistik departmanı çalışanlarının profesyonelliğini kullanıcılar 5 üzerinden 4,2 olarak değerlendirmişlerdir.

Makedonya Merkez Bankası ayrıca kendisine veri sağlayıcılar üzerinde de ayrı bir anket gerçekleştirmiştir. Kayıtlı 2400 veri sağlayıcıya anket gönderilmiş ve 600 kullanıcıdan dönüş sağlanmıştır. Bu ankete katılım oranı ise %25 olarak gerçekleşmiştir. Ankette sorular 4 bölüme ayrılmıştır. Bu bölümler;

- I. İstatistiksel raporlama alanında Makedonya Merkez Bankası internet sitesinin erişebilirliği
- II. Raporlama davranışları – elektronik raporlama, kağıt formlar, raporlayıcı eğitimleri, gizlilik, raporlama son tarihleri vb.
- III. İstatistik Departmanı çalışanlarının profesyonelliği
- IV. Demografik yapı (yaş, cinsiyet vb.) 'dır.

Bu ankette de çoğu cevap seçeneği 1 ile 5 arasında seçeneklerden oluşmaktadır. Ankete verilen cevapların ortalaması ise 4 ile 4,6 arasında değişmektedir.

2.6. Türkiye İstatistik Kurumu Kullanıcı Memnuniyet Anketi

Türkiye İstatistik Kurumu internet sitesinde yer alan bir link aracılığı ile kullanıcı anketi gerçekleştirilmektedir. Anket belli bir zaman aralığında açılıp kapatılmamakta olup, ankete sürekli erişim mümkün kılınmıştır. Anketin amacı, kullanıcıların TÜİK' e nasıl baktığını görebilmek ve kullanıcılara verilen hizmetleri iyileştirmeye katkıda bulunmaktır.

Anket 4 bölümden oluşmaktadır. Bunlar:

- Genel bilgiler
- TÜİK verilerini kullanma durumu
- Algı ve güven
- Değerlendirme 'dir

Anketteki soru sayısı ise sorulara verilen cevaplara göre 20 – 30 adet arasında değişme göstermektedir (TÜİK, 2015)

2.7. Slovenya İstatistik Ofisi Kullanıcı Memnuniyet Anketi

Slovenya İstatistik Ofisi tarafından 2010 yılında kullanıcı ihtiyaçlarını ve davranışlarını tespit edebilmek amacıyla kullanıcı memnuniyet anketi düzenlenmiştir. Anket, Avrupa istatistikleri uygulama ilkeleri prensiplerini tamamlamak için önemli bir unsur olarak görülmektedir (Statistical Office of the Republic of Slovenia, 2010)

Anket soruları 5 bölüm ve 22 sorudan oluşmaktadır. Ankette yer alan bölümler şunlardır;

- I. İstatistiki verilerin kullanımı
- II. Slovenya İstatistik Ofisinin genel değerlendirmesi
- III. İstatistiklerin kalite değerlendirmesi

- IV. Slovenya İstatistik Ofisinin ve internet sitesinin değerlendirilmesi
- V. Kullanıcıların demografik yapısı

Anket 25 Ekim 2010 – 15 Kasım 2010 tarihleri arasında web üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çeşitli yollarla Slovenya İstatistik Ofisi'nde kayıtlı bulunan 11565 kullanıcı ankete davet edilmiş ve 2680 kişiden dönüş sağlanmıştır. Ankete katılım oranı %23 olarak gerçekleşmiştir.

2.8. Sırbistan İstatistik Ofisi Kullanıcı Memnuniyet Anketi

Avrupa İstatistikleri Uygulama İlkeleri'nin 11. maddesi olan "Uygunluk" ilkesinde "Avrupa istatistiklerinin kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılaması gereklidir." İbaresini yer almaktadır. Bu ilkeyi yerine getirmek ve kullanıcıların memnuniyetlerini düzenli olarak ölçüp analiz etmek amacıyla Sırbistan İstatistik Ofisi tarafından 2010 ve 2013 yıllarında kullanıcı memnuniyet anketi yapılmıştır (Statistical Office of the Republic of Serbia, 2014). Anket aşağıdaki 7 konuyu ihtiva etmektedir;

- I. Veri kullanımı
- II. Kullanıcıların internet sitesi memnuniyeti
- III. Veri tabanı ve istatistiksel veri
- IV. Kullanıcıların istatistikler memnuniyeti
- V. Sırbistan İstatistik Ofisi çalışanlarının değerlendirilmesi
- VI. Veri kalitesinin değerlendirilmesi
- VII. Kullanıcıların demografik yapısı

Anket online olarak toplamda 2524 kullanıcıya gönderilmiş ve 1223 kullanıcıdan geri dönüş sağlanmıştır.

2.9. İncelenen Anketler Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklar

İncelenen uluslararası kuruluşlar, merkez bankaları ve istatistik ofislerine ait kullanıcı memnuniyet anketlerinin genel olarak tespit edilen benzerlik ve farklılıkları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir (Tablo 2 2).

TABLO 2.2. İNCELENEN ANKETLERİN TESPİT EDİLEN BENZERLİK VE FARKLILIKLARI

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR
Web uygulaması ile gerçekleştirilmesi	Anket cevaplanması için verilen süre aralığı
Kayıtlı internet sitesi aboneleri ile yapılması	Soru sayısı
Amacın kullanıcı görüşlerinin tespiti olması	Yapılma sıklığı
Kalite, güven ve istatistiki hizmetlere yönelik sorular içermesi	Kullanıcı grubu dağılımları
	Sonuçların kamuoyu ile paylaşılıp, paylaşılmaması

İncelenen anketler için gerçekleşen katılım oranları ise aşağıdaki tabloda özetlenmiştir (Tablo 2.3). İlgili kuruluş tarafından açıklanmayan bilgiler tabloda (-) ile belirtilmiştir.

TABLO 2.3. İNCELENEN ANKETLERİN KATILIM ORANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Kuruluş	Yıl	Davet	Katılım	Oran (%)
Eurostat	2007	3800	207	5.4
Eurostat	2009	-	1422	-
Eurostat	2011	90000	4247	4.7
Eurostat	2012	86000	3101	3.6
Eurostat	2013	97000	3279	3.4
Eurostat	2014	108000	4839	4.5
Avrupa Merkez Bankası	2011	-	149	-
İngiltere Merkez Bankası	2005	-	53	-
Makedonya Merkez Bankası	2013	674	236	35.0
Slovenya İstatistik Ofisi	2010	11565	2680	23.2
Sırbistan İstatistik Ofisi	2010,2013	2524	1223	48.5

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İSTATİSTİK KULLANICI ANKETİ TCMB UYGULAMASI

TCMB istatistik kullanıcı anketi uygulaması soruları, uluslararası kuruluş ve ülke anket uygulamaları incelendikten sonra hazırlanmıştır. İncelenen uygulamalardan hiçbirinin tamamının doğrudan tercümesi yapılarak sorular oluşturulmamakla birlikte, en çok Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin ortak görüşü ile hazırlanan ve Eurostat tarafından gerçekleştirilen kullanıcı memnuniyet anketi sorularından faydalanılmış, anket uygulaması gerçekleştirilirken ise incelenen tüm anket uygulamaları göz önünde bulundurulmuştur.

3.1 Pilot Çalışma

Hazırlanan anket sorularının kullanıcılar tarafından nasıl algılandığını ve yorumlandığını öğrenebilmek ve anket sorularını test edebilmek amacıyla İstatistik Kullanıcı Anketi'nin pilot uygulaması TCMB Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü (APPGM) çalışanlarına yapılmıştır. APPGM, TCMB bünyesinde TCMB istatistiklerini en çok kullanan birim olduğu düşünüldüğünden pilot anket için tercih edilmiştir. Pilot anket kullanıcıların rahat cevap vermeleri ve herhangi bir kimlik bilgisi belli olmaması için kağıt ortamında yapılmıştır. Pilot anket olması dolayısıyla anketin sonuna "Anket ile İlgili Görüş ve Önerilerinizi Lütfen Belirtiniz. (APPGM)" sorusu eklenmiştir. Anketi cevaplamaları için kullanıcılara yaklaşık 8 günlük bir süre verilmiştir. Anketin süresinin bitmesine bir gün kala e-posta yolu ile anketin hatırlatması yapılmıştır. Anket soruları 73 kişiye gönderilmiş ve 39 kişiden dönüş alınmıştır. Ankete katılım oranı %53,4 olarak gerçekleşmiştir.

3.1.1. Pilot Çalışma Sonuçları

Pilot anket aşamasında sorulan sorular ve bu sorulara 39 katılımcı tarafından verilen cevaplara Ek 1’de yer verilmiştir.

3.2. Pilot Çalışma Sonrası Anket Sorularında Yapılan Değişiklikler

Pilot ankete katılımcılar tarafından verilen cevaplar ve yapılan öneriler doğrultusunda bazı anket sorularında değişiklikler yapılmıştır.

“Hangi TCMB İstatistiklerini Ağırlıklı Olarak Kullanıyorsunuz?” şeklinde olan 6. Soruda “Ağırlıklı Olarak” ifadesi sorudan çıkartılmıştır. Bu soruya 39 katılımcıdan 34’ü EVDS şikkını işaretlemiş ve EVDS’nin bu şekilde pilot anket kullanıcıları tarafından yoğun kullanılması, EVDS’de hangi istatistikleri kullandıkları bilgisinin de önemini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle ankete 6. Sorudan sonra “EVDS’de Hangi Başlık Altındaki İstatistikleri Kullanıyorsunuz?” şeklinde yeni bir soru eklenmiştir. Sorunun cevap seçenekleri olarak ise EVDS’de yer alan konu başlıkları sıralanmıştır.

Pilot ankette 9. soru olan “TCMB İstatistiklerini ve EVDS’yi Hangi Amaç için Kullanıyorsunuz?” sorusunun seçeneklerine “Anlaşma – Sözleşmeler için” şikkı eklenmiştir.

Pilot anketin 10. sorusu olan “TCMB İstatistiklerini ve EVDS’yi Ne Sıklıkta Kullanıyorsunuz?” sorusunun cevap seçeneklerinde yer alan “Diğer” şikkı hiçbir katılımcı tarafından işaretlenmediği için “Diğer” seçeneği 10. sorudan çıkarılmıştır.

Pilot anketin 11. sorusunda katılımcılardan, TCMB tarafından yayımlanan istatistiklerin “Zamanlılığı”, “Eksiksizliği”, “Karşılaştırılabilirliği” ve “Genel Kalitesi”nin 1 ile 5 arasında vereceği notlarla değerlendirilmesi talep edilmiştir. Aynı zamanda soruda yer alan kavramların açıklamaları da soru altında belirtilmiştir. Bu sorunun bu şekli ile doldurulmasının oldukça zaman alacağı ve katılımcıları zorlayabileceği düşüncesi ile soru sadece “Genel Kalite” kavramı yer alacak şekilde değiştirilmiştir. Böylelikle katılımcıların gözünden TCMB istatistiklerinin ayrı ayrı genel kalite ortalamaları çıkarılmış olacaktır. Diğer taraftan, katılımcıların “Zamanlılık”, “Eksiksizlik” ve

“Karşılaştırılabilirlik” in ortalaması şeklinde not vermesi beklenen “Genel kalite” kavramında, katılımcıların bu şekilde not vermemesi durumunda meydana gelecek uyuşmazlıkların da önüne geçilmiş olacaktır.

Pilot anketin 16. sorusu olan “TCMB İstatistiklerine İlişkin Hazırlanan Yöntemsel Açıklamaları (Metadata) Kullanıyor musunuz?” sorusu anketten çıkarılmıştır. Bir sonraki “Yöntemsel Açıklamaların (Metadata) Yeterli Bilgileri İçerdiğini Düşünüyor musunuz?” sorusunun cevap seçenekleri içerisinde yer alan “Fikrim Yok” şıkkını yöntemsel açıklamaları kullanmayan katılımcıların işaretleyeceği, kullanan katılımcıların ise diğer seçenekleri işaretleyeceği için bu soruya verilen cevaplar 16. soruyu da kapsayacaktır.

3.3. Anketin Web Uygulamasının Hazırlanması

Anket sorularının ilk bölümünü kullanıcı profiline ilişkin sorular oluşturmakla birlikte, gerçekleştirilecek olan anket uygulamasında anket katılımcılarının kimlik bilgilerinin açığa çıkmamasının doğru olacağı ve böylelikle katılımcıların düşüncelerini daha rahat ifade edecekleri ve ankete katılımın artacağı düşünülmektedir.

İncelenen uluslararası kuruluş ve ülke örnek anket uygulamalarında olduğu gibi ve günümüz teknolojik gelişmeleri çerçevesinde katılımcıların hızlı, güvenilir ve rahat bir şekilde ankete katılım sağlamaları için anketin web uygulaması ile gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu aşamada internet üzerinden çok sayıda anket oluşturma sitesi incelenmiştir. İncelenen anket oluşturma sitelerinin başlıcaları “Survey Monkey”, “Surveyy”, “QuestionPro” ve “SurveyAnalytics” tir. Bu sitelerin tamamına üye olunmuş ve anket soruları web üzerinden hazırlanmaya çalışılmıştır. Web sitelerinin artıları ve eksileri bir araya getirildiğinde, istatistik kullanıcı anketine en uygun olan anket oluşturma sitesinin www.surveey.com olduğu görülmüş ve anket için bu site tercih edilmiştir.

Söz konusu internet sitesi üzerinden anket soruları Türkçe ve İngilizce olarak iki ayrı formatta oluşturulmuştur. Böylelikle TCMB istatistiklerini yurtdışından İngilizce dil seçeneği ile takip eden kullanıcıların

da ankete katılımı sağlanacak ve onların da görüş ve değerlendirmeleri öğrenilmiş olacaktır.

Birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği sorularda birden fazla seçeneği seçme özelliği verilmiş, diğer sorularda ise sadece bir seçeneğin işaretlenmesi internet sitesi üzerinden ayarlanmıştır. Ayrıca açık uçlu soruların dışındaki soruları cevaplamak zorunlu kılınmıştır. Açık uçlu soruları doldurmak katılımcıların tercihinine bırakılmıştır.

Anketin 6. Sorusu olan “Hangi TCMB İstatistiklerini Kullanıyorsunuz?” un cevap seçenekleri arasında yer alan “Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)” seçeneğini işaretleyenler için bir sonraki soruda “EVDS’de Hangi Başlık Altındaki İstatistikleri Kullanıyorsunuz” sorusu gelecek şekilde koşul girilmiştir. EVDS seçeneğini işaretlemeyenler ise, belirtilen ikinci soruyu görmeden sıradaki soruya geçiş sağlayacaklardır.

Benzer şekilde, anketin 8. Sorusu olan “TCMB tarafından Yayımlanan Mevcut İstatistikler Veri ihtiyacınızı Karşılıyor mu?” sorusuna “Tamamen karşılıyor” cevap seçeneğini işaretlemeyenler bir sonraki soruda “Eğer Cevabınız 'Tamamen Karşılıyor Değilse, TCMB Sorumluluğundaki Alanlarda Öncelikli Olarak Hangi İstatistiklere İhtiyaç Duyduğunuzu Önem Sırasına Göre Aşağıda Belirtiniz?” sorusunu görecek ve cevaplarını açık uçlu olarak verilen üç boşluğa yazabileceklerdir. “Tamamen karşılıyor” şıkkını işaretleyenler ise belirtilen ikinci soruyu görmeden sıradaki diğer soruya geçebileceklerdir.

Seçilen web uygulamasında katılımcıların bilgisayarlarının İnternet Protokol (IP) numarasına sınırlama getirilerek tek bir IP numarasından birden fazla katılım sağlanmasının önüne geçilebilmektedir. Fakat bazı kamu kurumları, bankalar ve özel şirketler gibi kurumsal bilgisayar ağına sahip yerlerde tek IP çıkışı olduğu gözlenmiş ve bundan dolayı ankete katılım için IP sınırlaması getirilmemiştir. Bu uygulamanın testi TCMB bünyesinde iki farklı bilgisayardan yapılmıştır. Sistem üzerinden IP sınırlaması getirilerek anket birinci bilgisayardan cevaplanmış, sonrasında ikinci bilgisayardan ankete giriş yapıldığında doğrudan “Ankete katılım sağladığınız için teşekkür

ederiz” mesajı alınarak anket cevaplanamamıştır. Sistemden IP sınırlama özelliği iptal edildikten sonra ise, her iki bilgisayardan da ankete cevap verilebildiği görülmüştür.

Anket katılımcıları ile iletişime geçebilmek, anket ile ilgili soruları cevaplayabilmek için TCMB bünyesinde “İstatistik Kullanıcı Anketi” isminde ve “ika@tcmb.gov.tr” adresinde bir ortak e-posta adresi oluşturulmuştur.

3.4. Anketin Giriş ve Kapanış Sayfaları

Anket linki tıklandıktan sonra katılımcıları anket hakkında bilgilendirmek amacıyla giriş sayfasına Türkçe ve İngilizce notlar eklenmiş olup, Türkçe nota aşağıda yer verilmiştir;

“Sayın Kullanıcı,

Bu anket, Bankamız tarafından üretilen istatistiklerin siz değerli kullanıcılarımız tarafından ne amaçla ve ne sıklıkta kullanıldığını, yayımlanan istatistiklerin eksik ve güçlü yönleri ile kalitesi hakkındaki düşüncelerinizi ve beklentilerinizi öğrenebilmek için hazırlanmıştır. Sizlerin fikirleri bizim için büyük öneme sahiptir. Cevaplarınız toplulaştırılmış bir şekilde rapor haline getirilecektir.

Bankamız tarafından ilk kez düzenlenen “İstatistik Kullanıcı Anketi” sonuçları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) istatistiklerinde ve yayımlarında kaliteyi, güvenilirliği ve ulaşılabilirliği geliştirici stratejilerin belirlenmesine katkıda bulunacak olup, ankete katılarak görüş ve önerilerinizi bildirmeniz bu açıdan büyük önem taşımaktadır.

Anket 24 sorudan oluşmakta ve yaklaşık 10 dakika sürmektedir.”

Ayrıca, anketin sonuna Türkçe ve İngilizce kapanış sayfaları eklenmiş olup, Türkçe kapanış sayfası mesajına aşağıda yer verilmiştir;

“Anketimize katılım sağladığınız için teşekkür ederiz. Anket ile ilgili sorularınız için iletişim bilgilerimiz:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstatistik Genel Müdürlüğü

Tel: 0312 507 6927

E-posta: ika@tcmb.gov.tr

3.5. Örneklem Seçimi

İncelenen uluslararası kuruluşlar ve diğer ülke örneklerinde anketin ilgili kuruluşun kayıtlı kullanıcılarına yapıldığı görülmüştür. Kayıtlı kullanıcılar, kuruluşu ve yayımlarını takip eden en büyük ve en önemli kitle olarak değerlendirilmektedir.

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların uygulamalarında olduğu üzere, TCMB istatistik kullanıcılarını en iyi şekilde temsil eden örneklem olarak TCMB internet sitesi aboneleri seçilmiştir. TCMB internet sitesinin yaklaşık 18000 etkin abonesi bulunmaktadır. Bu aboneler TCMB internet yayın abonelik sistemi ile TCMB internet sitesinde yer alan;

- Duyurular
- Araştırmalar
- Diğer yayınlar
- Raporlar
- Anketler
- Dönemsel veriler

başlıklarının altında yer alan yayımlar hakkında anlık, günlük, haftalık bildirimler alabilmektedir. Söz konusu başlıklardan “Anketler” ve “Dönemsel Veriler” TCMB tarafından yayımlanan istatistikleri kapsamaktadır.

3.6. Ankete Davet Mesajı

TCMB internet sitesi abonelerine İnternet Yayın Abonelik Sistemi (İYAS) üzerinden Türkçe ve İngilizce olarak ankete davet mesajları gönderilmiş olup Türkçe mesaja aşağıda yer verilmiştir;

“Konu: TCMB İstatistik Kullanıcı Anketine Davet

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından üretilen istatistiklerin siz değerli kullanıcılarımız tarafından ne amaçla ve ne sıklıkta kullanıldığını, yayımlanan istatistiklerin eksik ve güçlü yönleri ile kalitesi hakkındaki düşüncelerinizi öğrenebilmek için “İstatistik Kullanıcı Anketi” düzenlenmektedir.

Anket sonuçları, TCMB istatistiklerinde kaliteyi, güvenilirliği ve ulaşılabilirliği geliştirici stratejilerin belirlenmesine katkıda bulunacaktır. Bu nedenle, ankete katılarak görüş ve önerilerinizi bildirmeniz büyük önem taşımaktadır. Cevaplarınız toplulaştırılmış bir şekilde rapor haline getirilecektir.

Ankete katılımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

TCMB İstatistik Genel Müdürlüğü

Ankete erişim için lütfen tıklayınız:

<http://www.surveey.com/SurveyStart.aspx?lang=1&surv=e059db59e6d047748391caee927cc093>.

[Anket 6 – 20 Mart 2015 tarihleri arasında açık kalacaktır]

Soru ve önerileriniz için:

Tel: +90 (312) 507 6927

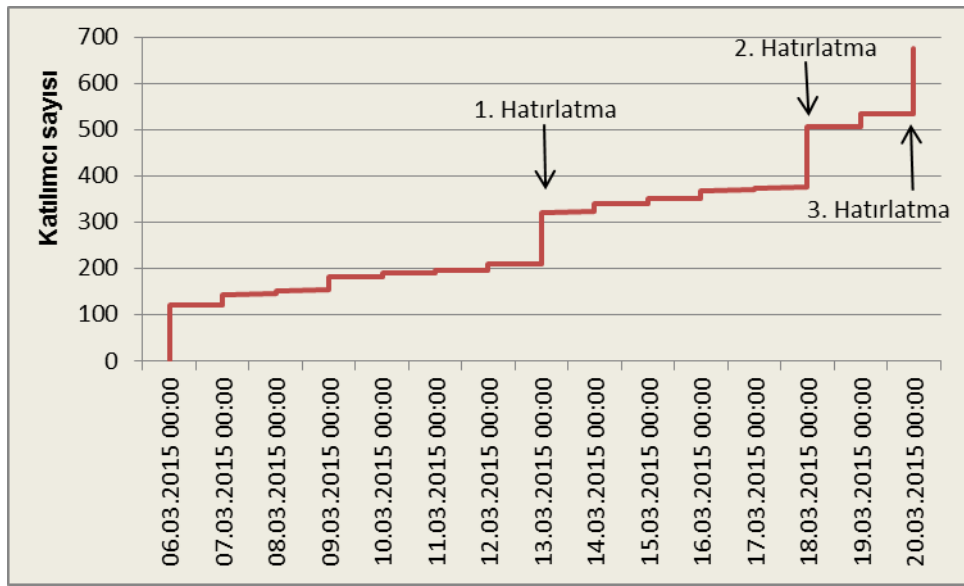
E-posta: ika@tcmb.gov.tr

3.7. Anketin Gerçekleştirilmesi

TCMB istatistik kullanıcı anketi 6 – 20 Mart 2015 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, istatistik kullanıcı anketi ortak elektronik posta adresinden (ika@tcmb.gov.tr) TCMB bünyesinde istatistikleri yoğun olarak kullandığı düşünülen “Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü, Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü ve Piyasalar Genel Müdürlüğü” çalışanlarının tamamına ve “İletişim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü”, “Ödeme Sistemleri Genel Müdürlüğü” ile “Muhasebe Genel Müdürlüğü” yöneticilerine ankete davet e-postaları gönderilmiştir. Diğer

tarafından TCMB Para Politikası Kurulu ile TCMB Banka Meclisi üyelerine de ankete davet e-postaları gönderilmiştir.

Sistem üzerinden anlık olarak ankete katılım durumu, ankete başlangıç ve bitiş zamanları ile anket için harcanan süre görülebilmektedir. Anket süresince bu bilgilerin takibi yapılmıştır. Anket başladıktan bir hafta sonra (13 Mart), anketin kapanmasına 3 gün kala (18 Mart) ve anketin son günü (20 Mart) günleri İYAS üzerinden kullanıcılara hatırlatma mesajları gönderilmiştir. Hatırlatma mesajlarının ankete katılımı yükselttiği gözlenmiştir (Grafik 3.1).

Grafik 3.1: Anket Katılımcı Sayısının Zaman İçerisindeki Gelişimi

Türkçe dil seçeneği ile hazırlanan ankete 651, İngilizce dil seçeneği ile hazırlanan ankete 24 kullanıcı tarafından katılım sağlanmış ve ankete toplam katılım sayısı 675 olarak gerçekleşmiştir.

3.8. Anket Katılımının Diğer Anketlerle Karşılaştırılması

Anket katılım oranı Eurostat tarafından yapılan anket ile karşılaştırıldığında benzer bir durumun ortaya çıktığı görülmektedir. 2014 yılı Eurostat anketi 108000 kayıtlı aboneye gönderilmiş, 4839 kişi tarafından katılım sağlanmış ve ankete katılım oranı aboneler üzerinden %4,48 olarak gerçekleşmiştir. Benzer şekilde 2013 yılı anketine 97000 kayıtlı abone davet edilmiş, 3279 kişi tarafından katılım sağlanmış ve katılım oranı aboneler

%3,38 olarak gerçekleşmiştir. İstatistik kullanıcı anketi TCMB uygulamasına ise yaklaşık 18000 abone davet edilmiş, 675 kullanıcı tarafından katılım sağlanmış ve ankete katılım oranı %3,75 olarak gerçekleşmiştir. Eurostat ankete katılım için yaklaşık 2 aylık bir süre verirken, diğer anket uygulamaları da göz önünde bulundurularak TCMB uygulamasında 2 hafta süre verilmiştir. Ayrıca Eurostat istatistik üretmekle görevli bir kuruluş olduğu için kayıtlı kullanıcıların tamamının sadece istatistikleri takip ettiği görülmektedir. TCMB kayıtlı aboneleri ise istatistikler yanında “Duyurular” ,”Araştırmalar”, “Diğer Yayınlar” ve “Raporlar” gibi TCMB sorumluluğundaki diğer alanlarda üretilen yayınları da takip etmektedir. Dolayısıyla anketin kayıtlı TCMB abonelerin tamamının ilgi alanına girmediği görülmektedir.

Diğer taraftan TCMB ve Eurostat uygulamalarında anket linki kayıtlı abonelere gönderilmiş fakat herhangi bir şifre uygulaması yapılmamıştır. Bu nedenle, anket linkine tıklayarak kayıtlı aboneler dışındaki kullanıcılar da ankete katılım sağlayabilmiştir.

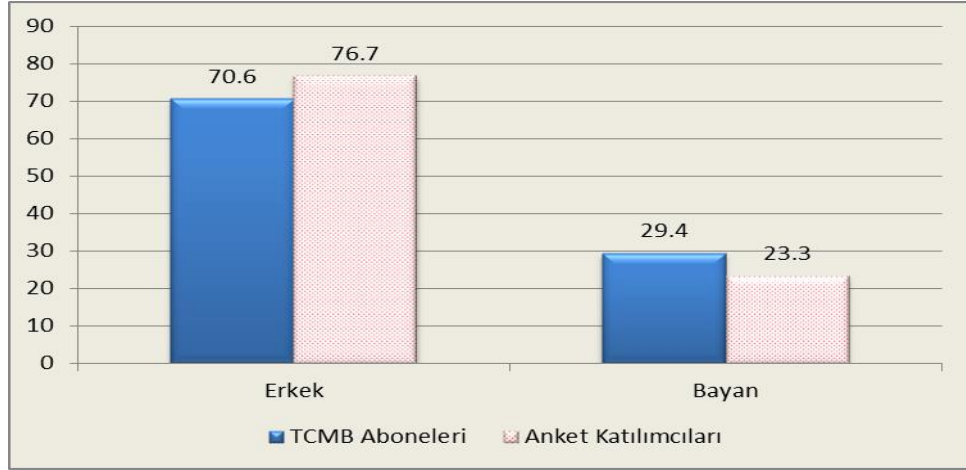
Benzer şekilde, ankete davet mesajı gönderilen kayıtlı kullanıcı sayısı açıklanmayan ECB anketine toplamda 149 ve İngiltere Merkez Bankası anketine ise 53 kullanıcı tarafından katılım sağlanmıştır. Diğer taraftan, Macaristan Merkez Bankası anketine katılım sayısı ise 236 olarak gerçekleşmiştir. TCMB istatistik kullanıcı anketine katılım sağlayan 675 sayısının söz konusu örneklerden oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

3.9. Anket Örneklem Dağılımının Temsil Gücü

Kullanıcılar TCMB internet sitesine cinsiyet, öğrenim durumu, çalıştığı sektör gibi kişisel bilgilerini girerek abone olmakta ve bu bilgiler TCMB İYAS arayüzü üzerinden toplulaştırılmış olarak görülebilmektedir. Anketin birinci bölümünde katılımcı profiline ilişkin sorulara verilen cevaplar ile TCMB istatistik kullanıcıları olarak ankete davet edilen TCMB internet sitesi abonelerinin söz konusu bilgileri karşılaştırıldığında, ankete katılım sağlayan örneklemin toplam aboneler içerisindeki dağılımı hakkında fikir sahibi olunabilecektir.

3.9.1. Cinsiyet Dağılımı

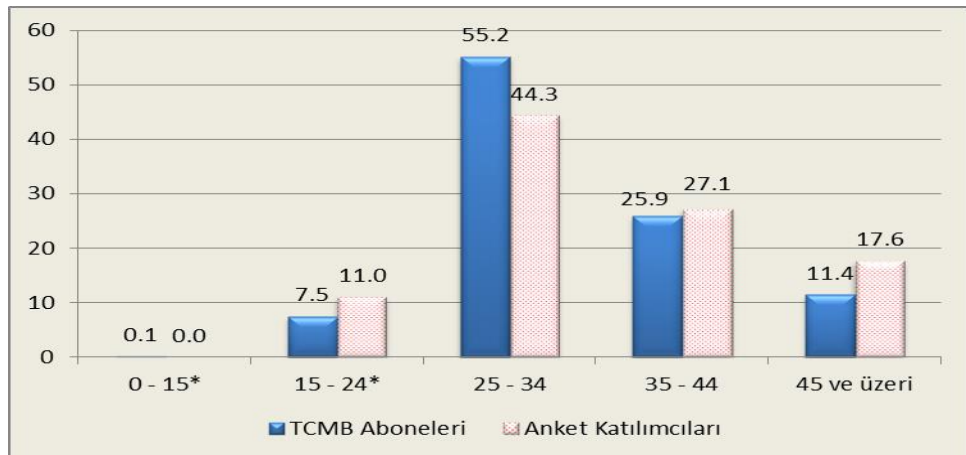
Anket davet mesajlarının gönderildiği TCMB abonelerinin cinsiyet bilgilere göre abonelerin %70,64'ü erkek, %29,36'sı kadınlardan oluşmaktadır. Ankete katılım sağlayan 675 kişilik örneklemin cinsiyet dağılımının abonelerin tamamının cinsiyet dağılımı ile yakın oranlarda olduğu görülmektedir (Grafik 3.2).

Grafik 3.2: TCMB Aboneleri ve Örneklemin Cinsiyet Dağılımları (%)

3.9.2. Yaş Grubu Dağılımı

Anket katılımcılarının yaş grubu dağılımı ile TCMB aboneleri yaş grubu dağılımlarının benzer eğilimler gösterdiği gözlenmekte birlikte her ikisi için de en yüksek oranda bulunan yaş gruplarının “25 - 34” ve “35 - 44” olduğu görülmektedir (Grafik 3.3).

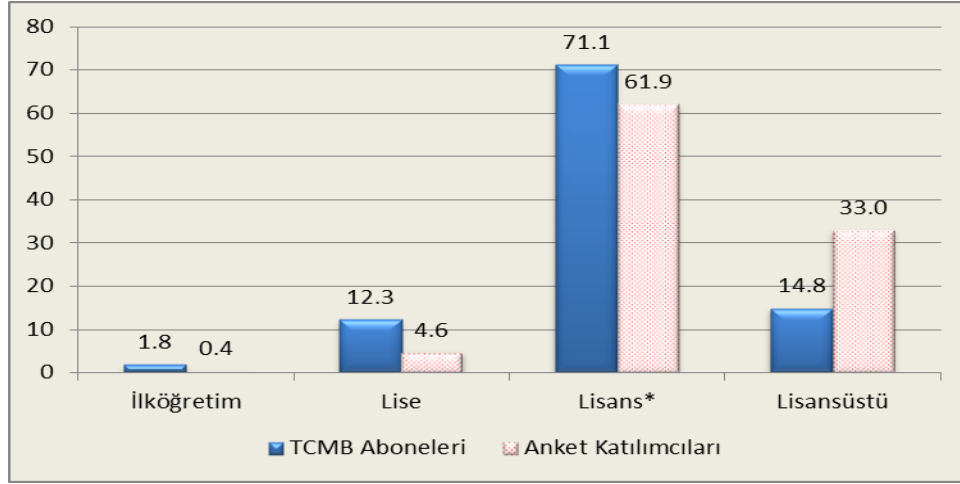

Grafik 3.3: TCMB Aboneleri ve Örneklemin Yaş Grubu Dağılımları (%)

(*) TCMB abonelerinin 15-18 yaş aralığı grafikte 0-15 arasında yer almaktadır.

3.9.3. Öğrenim Durumu Dağılımı

TCMB internet sitesi abonelerinin öğrenim durumuna ait bilgiler incelendiğinde abonelerin %1,8'inin ilköğretim, %12,3'ünün lise, %71,1'inin önlisans/lisans ve %14,9'unun da lisansüstü öğrenime sahip olduğu görülmektedir. Ankete katılım sağlayan abonelerin toplam aboneler ile benzer bir öğrenim durumu dağılımı gösterdiği görülmekle birlikte, lisansüstü dereceye sahip abonelerin ankete daha fazla oranda katılım sağlaması dikkat çekmektedir (Grafik 3.4).

Grafik 3.4: TCMB Aboneleri ve Örneklemin Öğrenim Durumu Dağılımları (%)

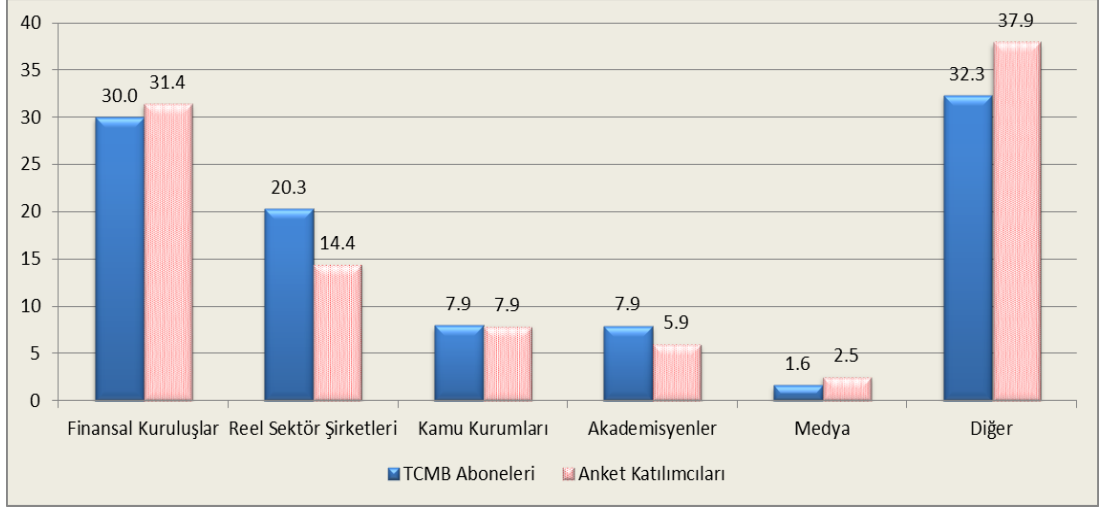
(*): TCMB aboneleri için önlisans mezunları da dahildir.

3.9.4. Sektör Dağılımı

İYAS üzerinden TCMB abonelerinin sektörel dağılımı ile anket içerisinde bulunan sektörel dağılımlar birebir örtüşmemekle birlikte, bazı gruplandırmalar yapılarak ilgili karşılaştırmaların yapılabileceği düşünülmektedir.

Aboneler içerisinde “Bankacılık/Banka Dışı Mali Kurumlar”ın toplamda %30,0 oranında olduğu görülmekte iken, söz konusu kuruluşların anketteki karşılığı olan “Finansal Kuruluşlar” ın oranı ise %31,4 olarak gerçekleşmiştir. Aboneler içerisindeki “Sanayi/Ticaret” sektörlerinin oranı %16,07, “Hizmetler” sektörünün oranı %4,25 iken, reel sektör şirketlerinin anket içerisindeki oranı %14,4 olmuştur. Benzer şekilde kamu kuruluşlarının aboneler içerisindeki oranı %7,9 oranında iken ankete katılım sağlayan

“Kamu Kurumları” çalışanlarının oranı da %7,9 olarak gerçekleşmiştir. Aboneler içerisindeki “Basın/Yayın” oranı %1,6 oranında iken, anket katılımcıları içerisindeki “Medya” oranı %2,5 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 3.5).

Grafik 3.5: TCMB Aboneleri ve Örneklemin Sektör Dağılımları (%)

Not: TCMB Aboneleri sektör ayırımında tam karşılıkları olmadığı için, anket katılımcıları içerisindeki "Merkez Bankası, Öğrenciler ve Hanehalkı" sektörleri "Diğer" içerisinde gruplandırılmıştır. Aboneler içerisindeki "Hizmetler" sektörü ise "Reel sektör şirketleri" içerisinde varsayılarak değerlendirilmiştir.

3.9.5. Örneklemin Anlamlılık Testi

Ankete davet edilen TCMB internet sitesi aboneleri ile ankete katılım sağlayan kullanıcıların sektörel dağılımlarının istatistiksel olarak test etmek amacıyla iki yüzde arasındaki farkın anlamlılık testi yapılmıştır. İki yüzde arasındaki farkın anlamlılığı iki yüzde arasındaki farkın, bu farkın standart hatasına bölünmesi ile hesaplanabilir. Elde edilen bu değerler normal dağılım eğrisindeki birim standart sapma olarak değerlendirilebilir (Akhun, 1982).

H_0 :TCMB aboneleri içerisindeki ilgili sektörün yüzdesi ile ankete katılım sağlayan yüzde arasında fark olmadığı yada farkın sıfır olduğu yönündedir.

H_1 :TCMB aboneleri içerisindeki ilgili sektörün yüzdesi ile ankete katılım sağlayan yüzde arasında fark olduğu yönündedir.

Hipotez için anlamlılık düzeyi $\alpha = 0,05$ olarak alınmıştır.

P_1 = TCMB aboneleri içerisindeki ilgili sektörün yüzdesi

$$Q = 100 - P_1$$

P_2 = Anket katılımcıları içerisindeki ilgili sektörün yüzdesi

N = Örneklem büyüklüğü = 675

$$SH = \text{Standart Hata} = \sigma = \sqrt{((P_1 \cdot Q)/N)} \quad (3.1)$$

$$KO = \text{Kritik Oran} = (P_1 - P_2)/\sigma \quad (3.2)$$

Yukarıda belirtilen formüller (3.1 ve 3.2) Bölüm 3.9.4 içerisinde belirtilen oranlar ile ilgili sektörlerle uygulandığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

TABLO 3.1 SEKTÖRLER İÇİN HESAPLANAN KRİTİK DEĞERLER

Sektör	Kritik Oran
Finansal kuruluşlar	-0,79
Kamu kurumları	0,00
Akademisyenler	1,92
Medya	-1,86
Reel sektör şirketleri - 1	3,81
Diğer - 1	-3,11
Reel sektör şirketleri – 2	1,20
Diğer - 2	-0,70

Not: Reel sektör şirketleri – 1: Aboneler içerisindeki “Sanayi”, “Ticaret” ve “Hizmetler” toplamı

Reel sektör şirketleri – 2: Aboneler içerisindeki “Sanayi” ve “Ticaret” toplamı

Diğer – 1: Aboneler içerisindeki “Diğer” rakamı

Diğer – 2: Aboneler içerisindeki “Diğer” ve “Hizmetler” toplamı

$\alpha = 0,05$ düzeyinde çift yönlü z değerinin 1,96 olduğu göz önüne alındığında H_0 hipotezinin yukarıdaki “Finansal kuruluşlar”, “Kamu kurumları”, “Akademisyenler” ve “Medya” sektörleri için kabul edilebilir aralıkta olduğu görülmektedir (Tablo 3.1)

Aboneler içerisindeki %4,3 oranında olan “Hizmetler” sektörünün anket sınıflamasında tam karşılığı olmadığı düşünüldüğünden “Reel sektör şirketleri” ve “Diğer” sektörleri için ikişer adet kritik oran hesaplanmıştır. “Hizmetler” sektörü “Reel sektör şirketleri” içerisinde değerlendirildiğinde H_0 hipotezi “reel sektör şirketleri” ve “Diğer” için 0,05 düzeyinde kabul edilemezken, “Diğer” içerisinde değerlendirildiğinde söz konusu iki sektör için hipotezin kabul aralığında olduğu gözlenmektedir.

Yukarıdaki bulgulara göre, TCMB internet sitesi abonelerinin sektörel oranları ile ankete katılım sağlayan kullanıcıların sektörel oranları arasında belirli gruplandırmalar neticesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı değerlendirilmekte ve anket katılımcılarının istatistik kullanıcılarını sektörel olarak temsil ettiği düşünülmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANKET SONUÇLARI

4.1. Ağırlıklandırma

İncelenen uluslararası kuruluş ve ülke anket uygulamalarında olduğu gibi TCMB istatistik kullanıcı anketinde de katılımcıların ve bunların ait oldukları kullanıcı gruplarının arasında herhangi bir değerlendirme farkı bulunmamaktadır. Ankete katılım sağlayan 675 kullanıcının cevapları eşit şartlarda değerlendirilmiş ve cevaplar arasında herhangi bir ağırlıklandırma yapılmamıştır.

Anket sonuçları sistem üzerinden “Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi (SPSS)”, “(Genişletilebilir İşaretleme Dili (XML)” ve “Microsoft Excel” dosyaları şeklinde indirilebilmekte olup, sonuçlar excel dosyası şeklinde alınmış ve cevaplar excel üzerinde yapılan filtremeler ve oluşturulan pivot tablolar ile analiz edilmiştir.

Ankette yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda yer almaktadır.

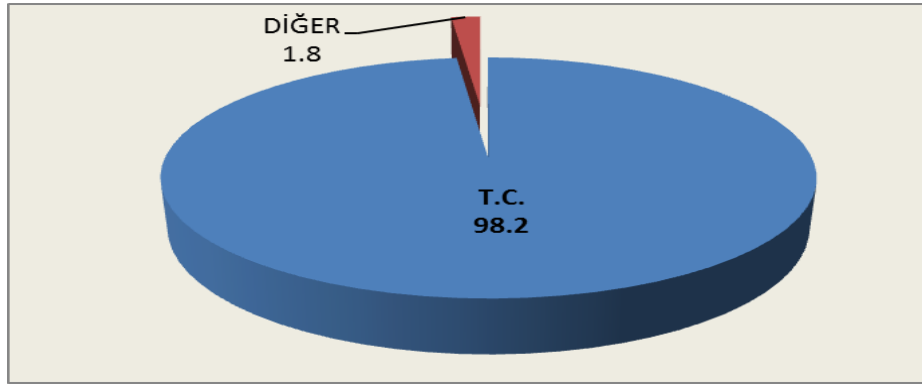
4.2. Kullanıcı Profili

Anketin ilk kısmını kullanıcı profiline ilişkin sorular oluşturmaktadır. Bu kısımda kullanıcıları tanımaya yönelik 5 adet soru sorulmuştur.

4.2.1 Uyruk Dağılımı

Anketin Türkçe dil seçeneği katılımcılarının 649’ü Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) uyruğuna sahipken 2 katılımcı “Diğer” seçeneğini işaretlemiştir. Diğer taraftan anketin İngilizce formatında 14 katılımcı “T.C.” seçeneğini işaretlerken, 10 katılımcı “Diğer” şıkkını işaretlemiştir. Toplam katılımcıların 663’ü (%98,2) T.C. vatandaşı iken, 12 katılımcı (%1,8) diğer bir

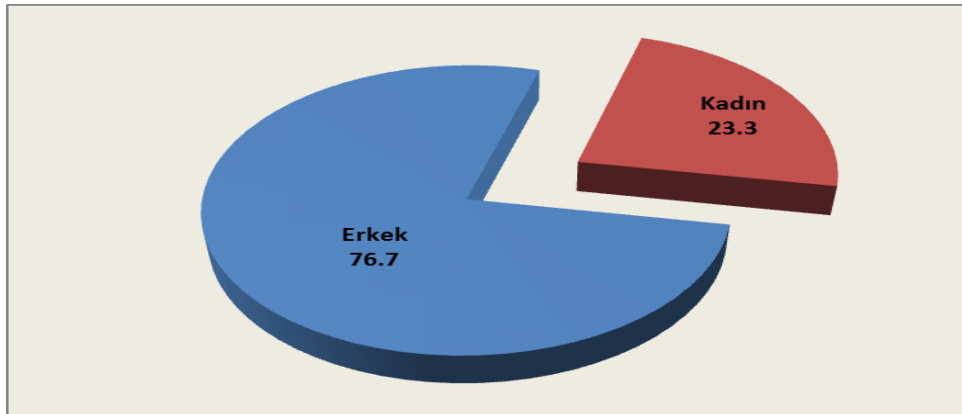
uyruğa sahiptir (Grafik 4.1).

Grafik 4.1: Uyruk (%)

4.2.2. Cinsiyet Dağılımı

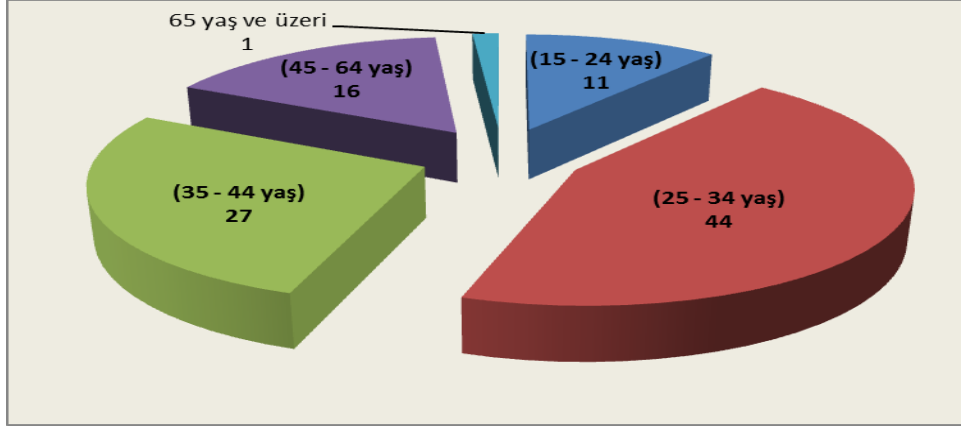
Anket katılımcılarının 518'i (%76,7) erkek, 157'si (%23,3) kadınlardan oluşmaktadır. Buna göre TCMB istatistikleri kullanıcılarının $\frac{3}{4}$ 'ünden fazlasının erkeklerden oluştuğu görülmektedir (Grafik 4.2).

Grafik 4.2: Cinsiyet (%)

4.2.3. Yaş Grubu Dağılımı

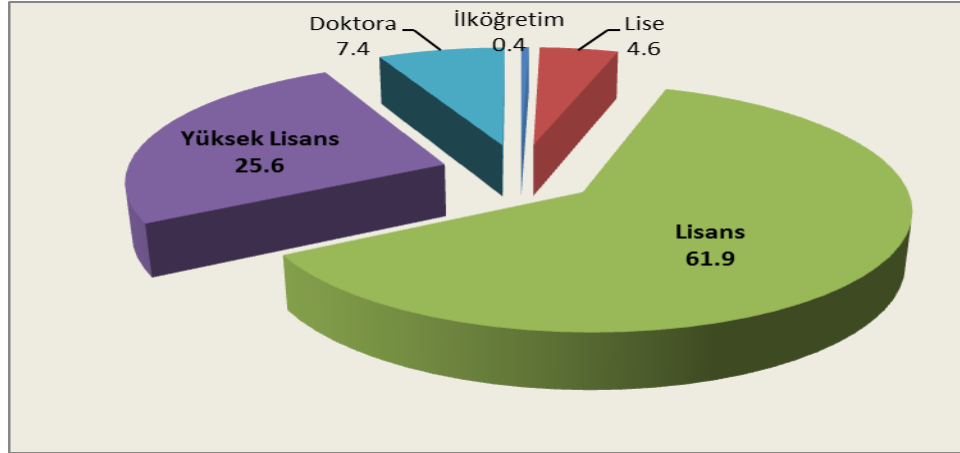
Anket katılımcılarının yaş aralığı en çok %44,3 ile 25 – 34 arasında yer almaktadır. Katılımcıların %27,1'i 35 - 44 yaş arasında, %16,1'i 45 – 64 yaş aralığında yer alırken, %1,5'i 65 yaş üstünde yer almaktadır. Diğer taraftan ankete 0 – 15 yaş aralığında katılım olmazken, 15 – 24 yaş aralığının katılımcılar içerisindeki oranı %11,0 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 4.3). Bu sonuçlara göre, TCMB istatistiklerinin takibinin 15 yaş sonrasında başladığı görülmektedir.

Grafik 4.3: Yaş Grubu (%)

4.2.4. Öğrenim Seviyesi Dağılımı

Anket katılımcılarının yarısından fazlası (%61,9) lisans mezunlarından oluşmaktadır. Lisans mezunlarını %25,6 oran ile yüksek lisans mezunları takip etmektedir. Doktora derecesine sahip katılımcıların oranı %7,4 olarak gerçekleşirken, lise mezunlarının oranı %4,6 olarak gerçekleşmiştir. En düşük oran ise %0,4 ile ilköğretim mezunlarına aittir (Grafik 4.4). Anket sonuçlarına göre katılımcıların %95,0 'ının lisans ve üzeri öğretim seviyesine sahip olduğu görülmektedir.

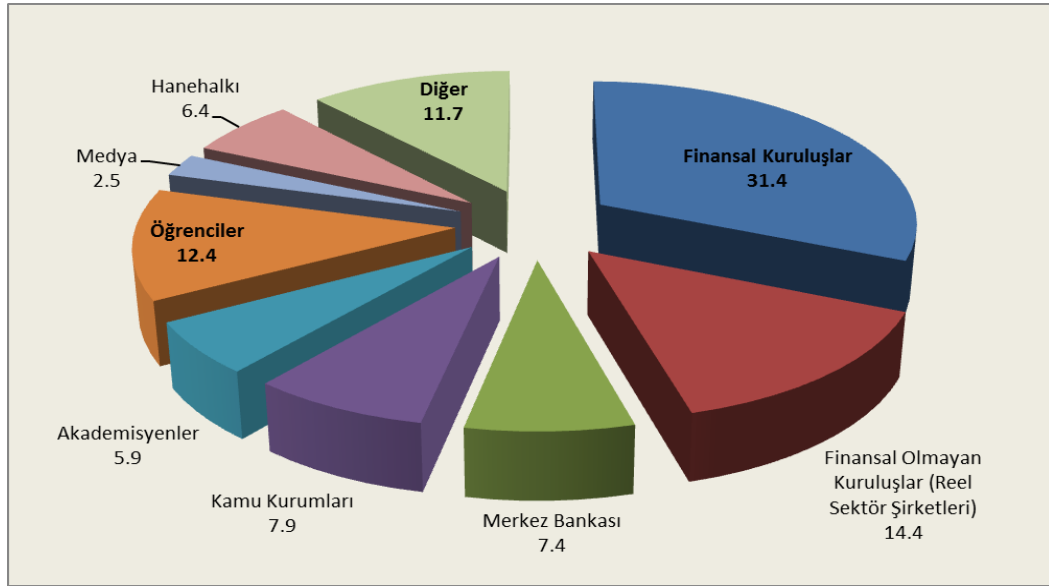

Grafik 4.4: Öğrenim Seviyesi (%)

4.2.5. Kullanıcı Grubu Dağılımı

Anket katılımcılarının en fazla oranla ait olduğu kullanıcı grubu %31,4 ile “Finansal Kuruluşlar” olmuştur. Finansal kuruluşları %14,4 ile “Finansal Olmayan Kuruluşlar (Reel Sektör Şirketleri)” takip etmiştir. Sonrasında %12,4 ile “Öğrenciler”, %7,9 ile “Kamu Kurumları” ve %7,4 ile “Merkez Bankası”

Çalışanları gelmektedir. Kendisini “Hanehalkı” içerinde gruplayan katılımcıların oranı %6,4 olarak gerçekleşirken, akademisyenlerin oranı % 5,9 olarak gerçekleşmiştir. “Medya” sektörünün anket katılımcıları içerisinde % 2,5 oranında olduğu görülmektedir. Bu sorunun cevap seçenekleri içerinde yer alan fakat düşük sayıda işaretlenen “Araştırma kuruluşları”, “Sivil toplum kuruluşları” ve “Uluslararası kuruluşlar” da “Diğer” sektörü içerisinde değerlendirilmiş ve bu kategori içerisinde yer alan katılımcıların oranı %11,7 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 4.5).

Grafik 4.5: Kullanıcı Grubu (%)

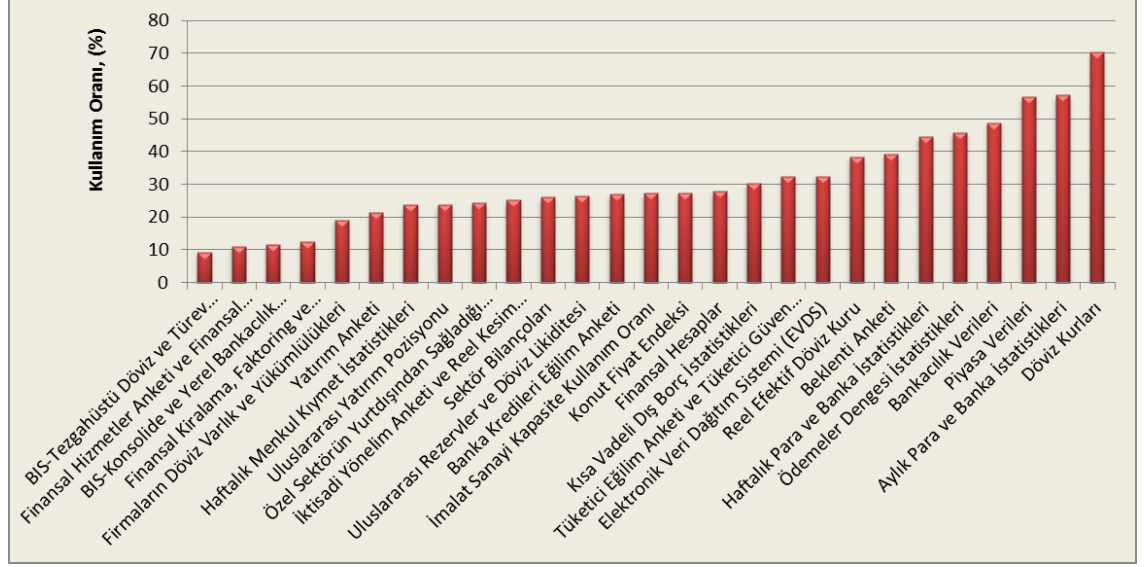
4.3. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı Hakkında Genel Bilgi

Anketin ikinci kısmını TCMB istatistiklerinin kullanımı hakkında genel bilgi edinmeye yönelik sorular oluşturmaktadır. Bu bölümde 7 adet soru bulunmaktadır.

4.3.1. TCMB İstatistiklerinin Kullanımı

TCMB istatistiklerinin kullanımı hakkındaki bu sorunun cevap seçeneklerinde yayımlanan tüm istatistikler sunulmuştur. Katılımcılar bu soruda birden fazla seçeneği işaretleyebilmiştir. Soruya verilen cevaplara bakıldığında katılımcıların en çok kullandıkları istatistiklerin sırasıyla “Döviz kurları”, “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” ve “Piyasa Verileri” olduğu görülmektedir. Bu istatistikleri “Bankacılık Verileri” ile “demeler Dengesi

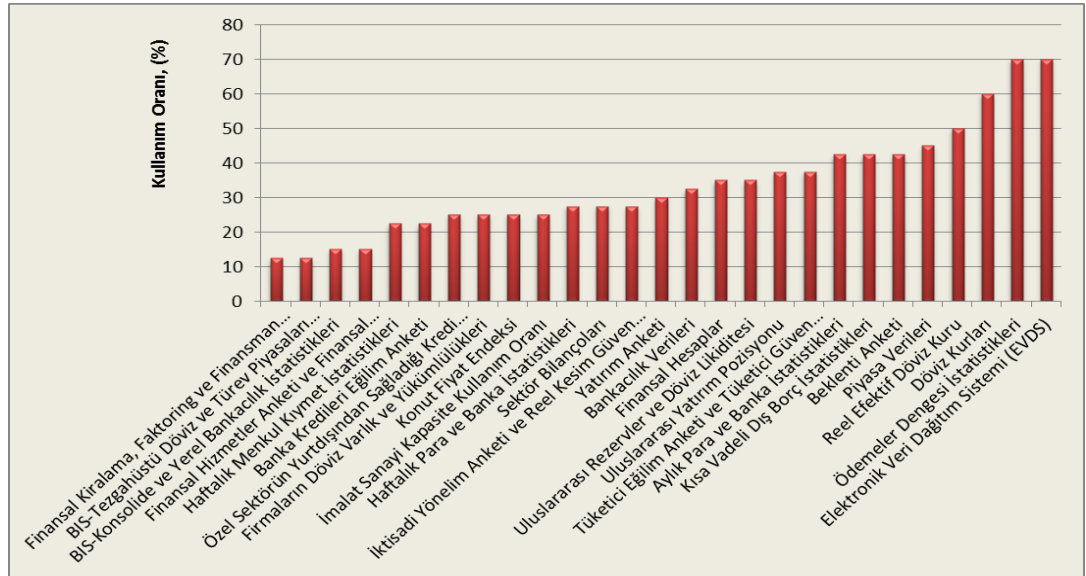
İstatistikleri” takip etmektedir. En az kullanılan istatistikler ise “BIS-Tezgahestü Döviz ve Türev Piyasaları Anketi”, TCMB tarafından 2015 yılı Ocak ayında yayımına başlanan “Finansal Hizmetler Anketi ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi” ile “BIS-Konsolide ve Yerel Bankacılık İstatistikleri” olmuştur (Grafik 4.6).

Grafik 4.6: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı

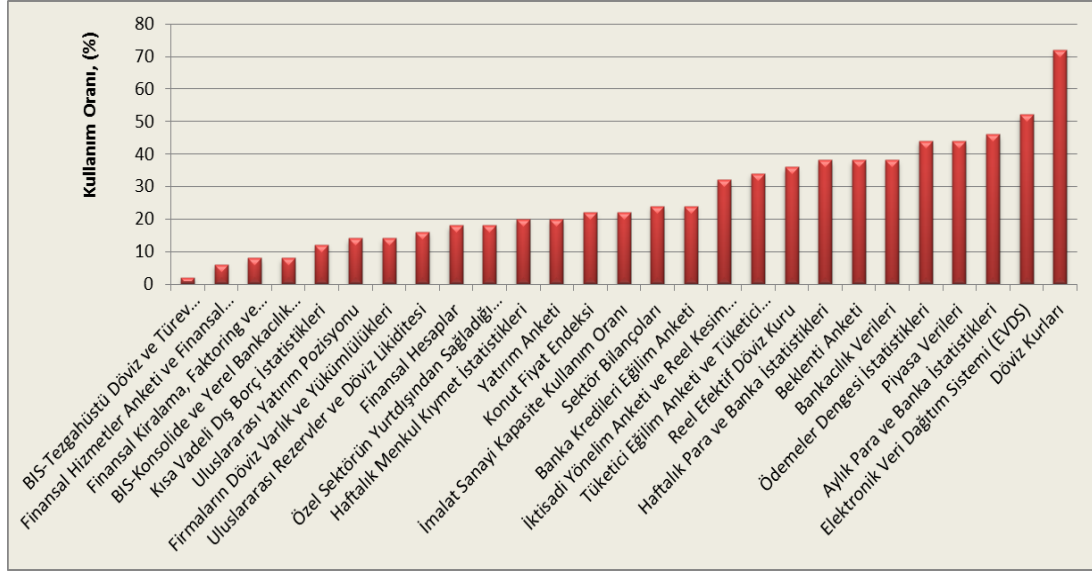
4.3.1.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerinin Kullanımı

Kullanıcı gruplarına göre kullanılan istatistikler analiz edildiğinde, akademisyenler tarafından en çok “EVDS”, “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” ve “Döviz kurları”nın kullanıldığı görülmektedir (Grafik 4.7).

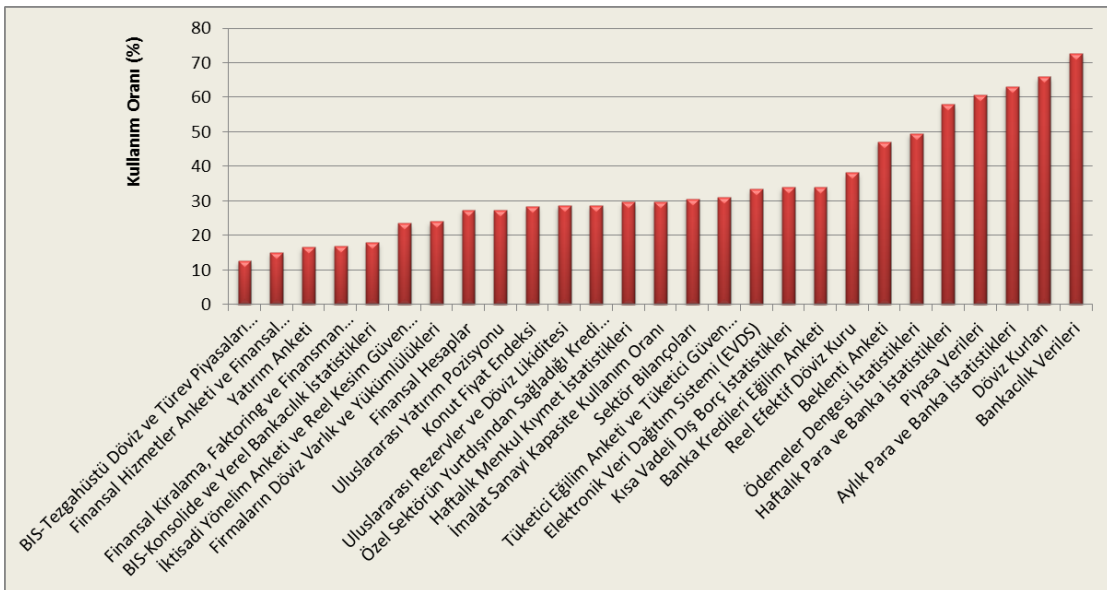
Grafik 4.7: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı - Akademisyenler

Merkez Bankası çalışanları tarafından en çok kullanılan istatistiklerin ise sırasıyla “Döviz Kurları”, “EVDS” ve “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” olduğu görülmektedir (Grafik 4.8).

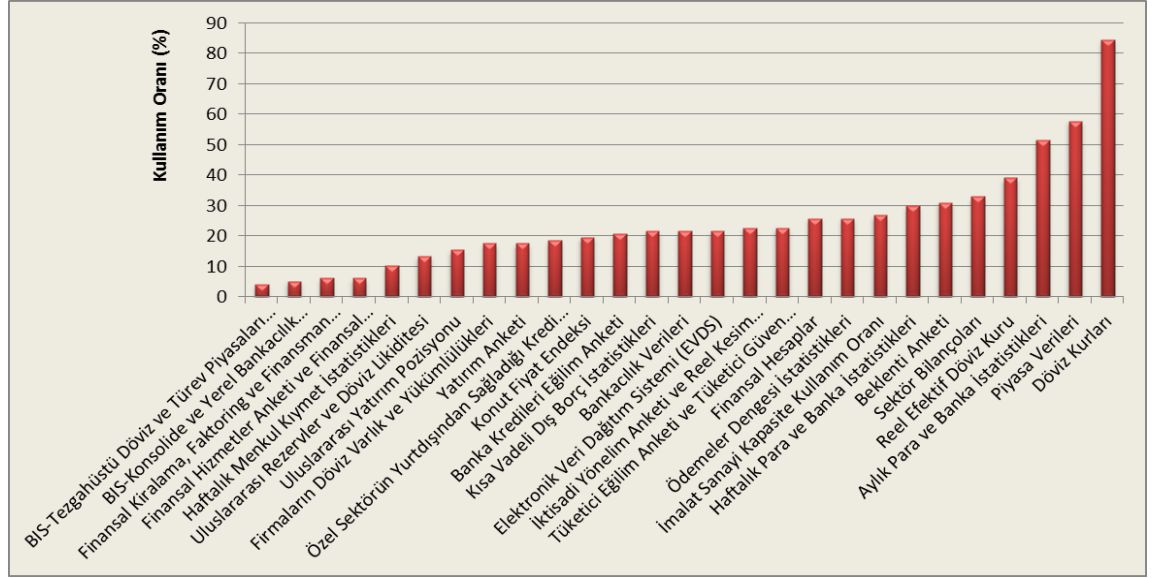
Grafik 4.8: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Merkez Bankası

Finansal kuruluşlar tarafından kullanılan istatistiklere bakıldığında ise, “Bankacılık İstatistikleri”, “Döviz Kurları” ve “Aylık Para ve Banka İstatistikleri”nin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir (Grafik 4.9). Anket sonuçlarına göre finansal kuruluşlar tarafından bankacılık sektörü ile ilgili istatistiklerin daha çok kullanıldığı görülmektedir.

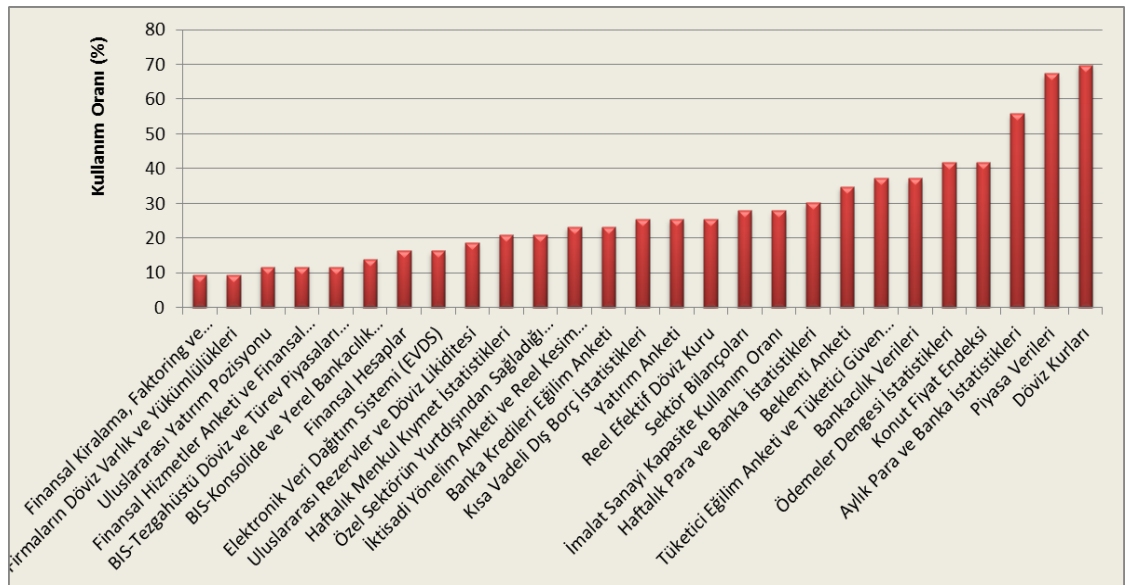
Grafik 4.9: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Finansal Kuruluşlar

Reel sektör şirketleri tarafından en çok kullanılan istatistiklerin ise, sırasıyla “Döviz Kurları”, “Piyasa Verileri” ve “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” olduğu görülmektedir. Diğer taraftan reel sektör şirketlerinin bilançolarının toplulaştırılarak yayımlandığı “Sektör Bilançoları”nın ve “İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı” istatistiklerinin de en çok kullanılan istatistikler arasında yer aldığı gözlenmektedir (Grafik 4.10).

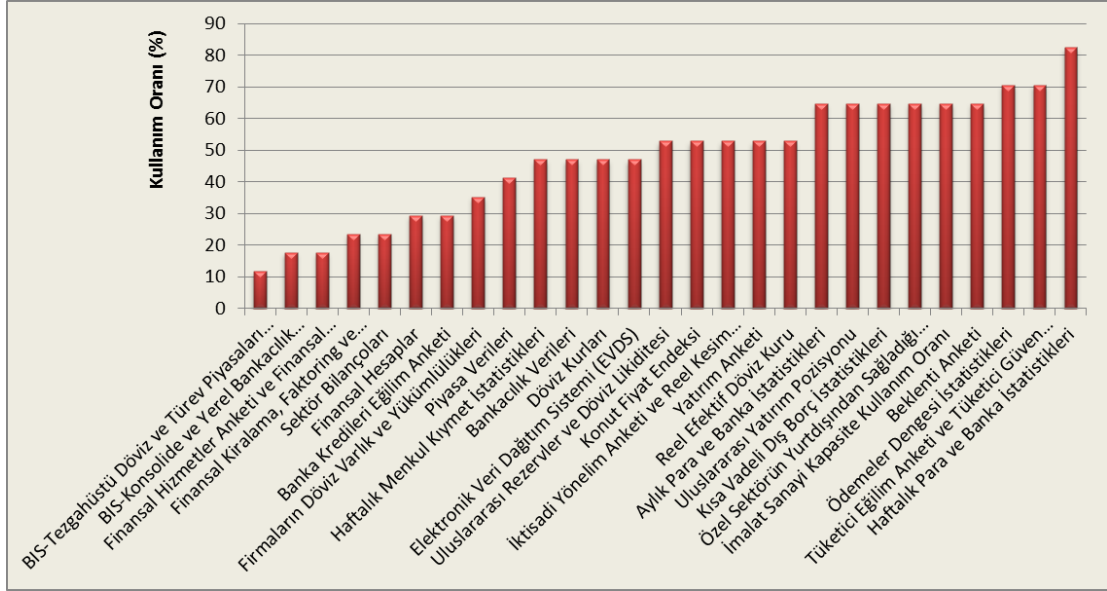
Grafik 4.10: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Reel Sektör

Hanehalkı sektöründe yer alan kullanıcılar tarafından en çok kullanılan istatistikler arasında “Konut Fiyat Endeksi” dikkat çekmektedir (Grafik 4.11).

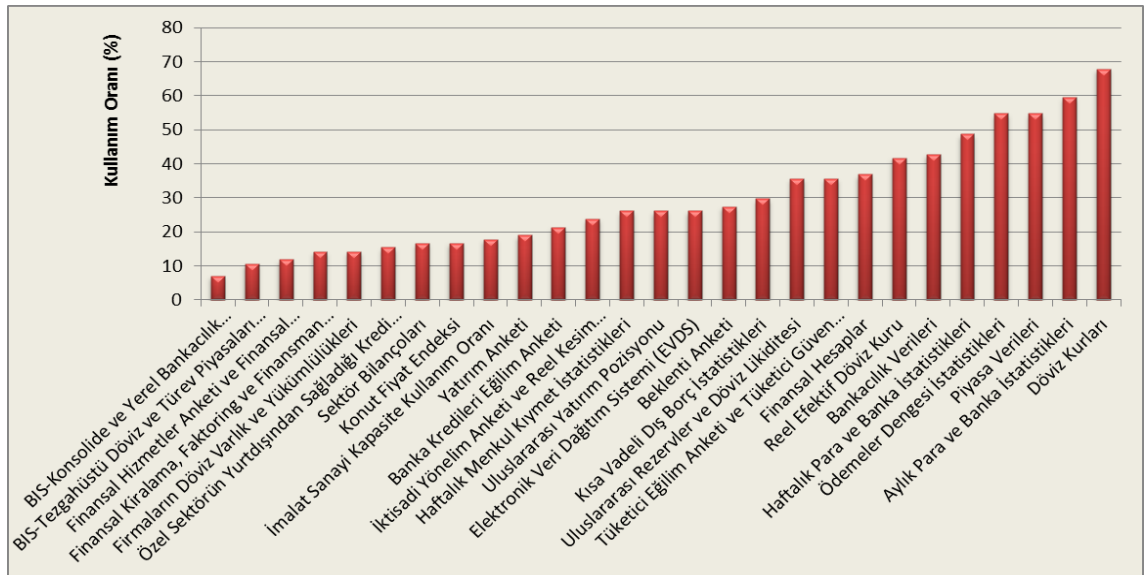
Grafik 4.11: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Hanehalkı

Medya tarafından istatistiklerin kullanım durumuna bakıldığında ise, ilk üç sırayı “Haftalık Para ve Banka İstatistikleri”, “Tüketici Eğilim Anketi ve Tüketici Güven Endeksi” ile “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” nin aldığı görülmektedir (Grafik 4.12).

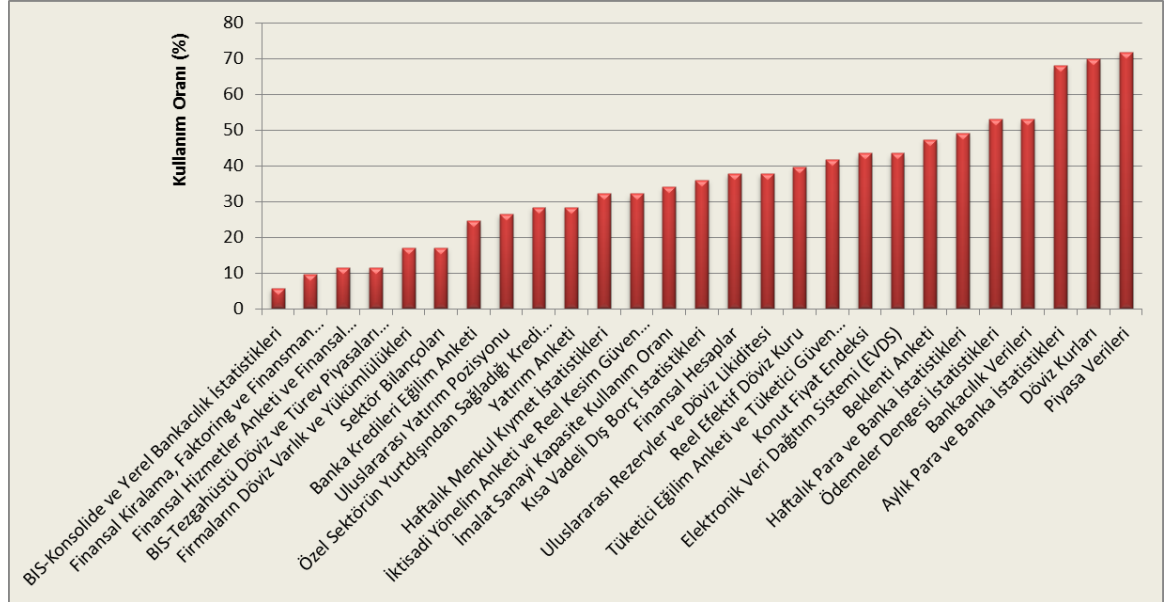
Grafik 4.12: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Medya

Anket sonuçlarına göre öğrenciler tarafından en çok kullanılan istatistikler ise “Döviz Kurları”, “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” ve “Piyasa Verileri” olarak gerçekleşmiştir. Akademisyenler tarafından yoğun bir şekilde kullanılan EVDS’nin öğrenciler tarafından yüksek bir oranda kullanılmadığı gözlenmektedir (Grafik 4.13).

Grafik 4.13: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Öğrenciler

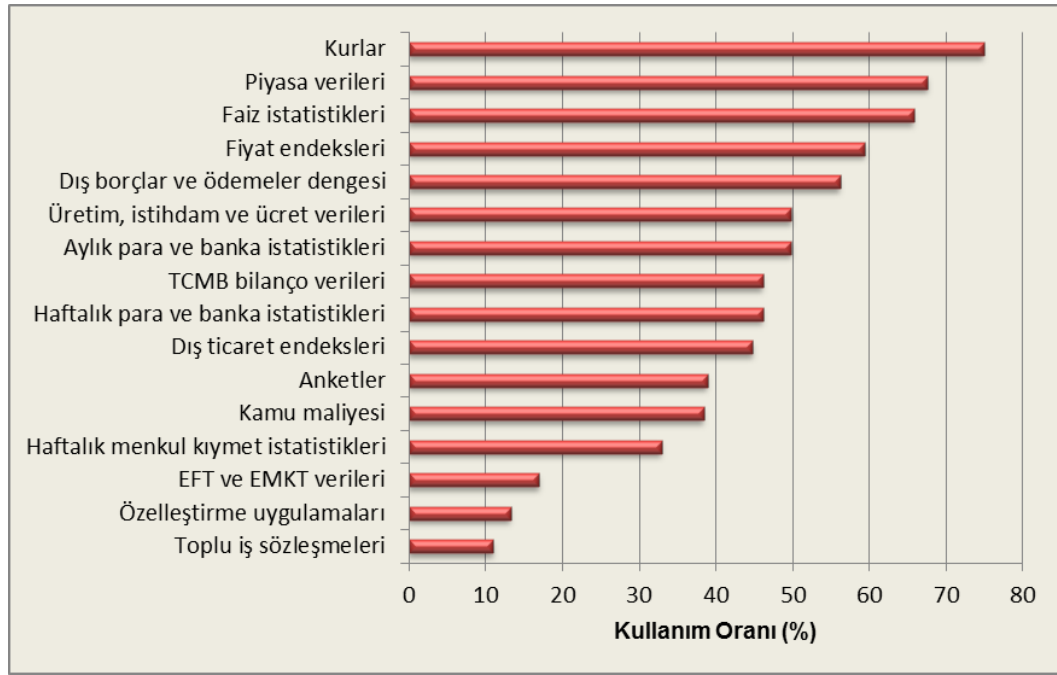
Kamu kurumları tarafından en çok kullanılan istatistiklere bakıldığında ise ilk üç sırayı “Piyasa Verileri”, “Döviz Kurları” ve “Aylık Para ve Banka İstatistikleri”nin aldığı görülmektedir (Grafik 4.14).

Grafik 4.14: TCMB İstatistiklerinin Kullanımı – Kamu Kurumları

4.3.2. EVDS'de Yer Alan İstatistiklerin Kullanımı

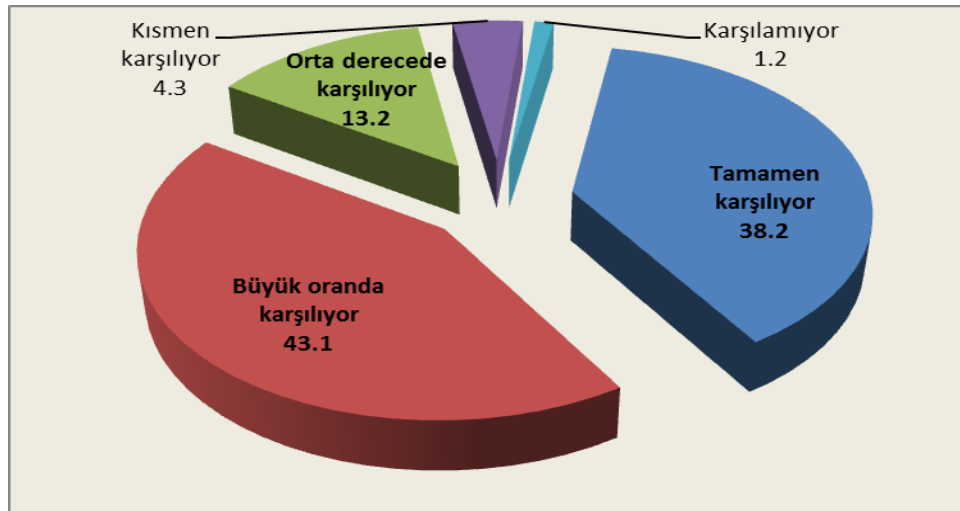
Bir önceki soruda yer alan EVDS seçeneğini 219 katılımcı işaretlenmiştir. Bu katılımcıların EVDS'de hangi istatistikleri kullandığını tespiti amacıyla sorulan bu soruda ise yine birden fazla seçenek işaretlenebilmiştir. Anket sonuçları incelendiğinde, EVDS'de en fazla kullanılan istatistiklerin “Kurlar”, “Piyasa Verileri” ve “Faiz İstatistikleri” olduğu görülmektedir. Diğer taraftan TCMB tarafından üretilmeyip EVDS'de yer alan “Toplu İş Sözleşmeleri”, “Özelleştirme Uygulamaları”, “Kamu Maliyesi” gibi istatistiklerin kullanımının TCMB tarafından üretilen istatistiklerin kullanımına göre düşük oranlarda olduğu gözlenmektedir (Grafik 4.15).

Grafik 4.15: EVDS İçerisindeki İstatistiklerin Kullanımı

4.3.3. TCMB Tarafından Yayımlanan Mevcut İstatistiklerin Veri İhtiyacını Karşılama Durumu

Katılımcıların %43,1'i TCMB tarafından yayımlanan mevcut istatistiklerin veri ihtiyaçlarını “büyük oranda” karşıladığını belirtmiştir. “Tamamen” karşıladığını belirtenlerin oranı ise %38,2 oranında gerçekleşmiştir. “Orta derecede” karşıladığını belirtenlerin oranı %13,2, kısmen karşıladığını belirtenlerin oranı %4,3 ve karşılamadığını belirtenlerin oranı ise %1,2 olmuştur (Grafik 4.16).

Grafik 4.16: Mevcut İstatistiklerin Veri ihtiyacını Karşılama Durumu (%)

4.3.4. Eğer Cevap 'Tamamen Karşılıyor' Değilse, TCMB Sorumluluğundaki Alanlarda Öncelikli Olarak Hangi İstatistiklere İhtiyaç Duyulduğunun Önem Sırasına Göre Belirlenmesi

Kullanıcılar tarafından ihtiyaç duyulan fakat TCMB tarafından yayımlanmayan istatistiklerin tespitine yönelik bu soruyu, bir önceki soruda “Tamamen karşılıyor” seçeneğini işaretlemeyen katılımcılar doldurmuştur. Bu soru sisteme doldurulması zorunlu bir soru olarak girilmemiştir. Soruya 118 farklı kullanıcı cevap vermiş ve toplam 211 adet ihtiyaç belirtilmiştir.

Soruya verilen cevaplar incelendiğinde, katılımcıların yazmış oldukları ihtiyaçların 4 ana başlık altında değerlendirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. Söz konusu ihtiyaçların bazıları aşağıda belirtilirken, tamamına olduğu gibi Ek 3’de yer verilmiştir.

4.3.4.1 Katılımcılar Tarafından Belirtilen Fakat TCMB Sorumluluğunda Olmayan İhtiyaçlar

- Altın, işsizlik oranları, iç borçlanma miktarı ve faiz oranları
- GSYİH üç aylık veriler, dış ekonomilerle ilgili veriler
- Kredi Temerrüt Takası (CDS), Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)
- Elektrik, petrol, doğalgaz lpg, akaryakıt, kömür gibi enerji fiyatları
- Enflasyon verileri, ihracat ve ithalatın döviz bazında kırılımı
- Enflasyon dolayısıyla paranın nominal değeri
- Kamu maliyesi
- Karşılıksız çeklere ve protestolu senetlere ilişkin istatistikler (Türkiye Bankalar Birliği’ne devredilmiştir.)
- Özelleştirmeler

4.3.4.2 TCMB Sorumluluğunda Olan ve TCMB Tarafından Yayınlanan İstatistikler

- Döviz kurları, faiz, hanehalkı finansal varlık ve yükümlülükleri
- Ödemeler dengesi bilançosu, para istatistikleri, krediler
- Bankacılık, finansal istikrar raporları, yurtiçi tüketici kredileri
- Kurumsal krediler, ortalama döviz kurları, reel sektör anketleri
- TCMB’de tutulan zorunlu karşılıkların parasal büyüklüğü
- Net hata ve noksan kalemi, bireysel kredi kartı
- M1, M2 para arzı istatistikleri

4.3.4.3 TCMB Sorumluluğunda Olup, TCMB Tarafından Yayınlanmayan veya Eksik Detayda Yayınlanan İstatistikler

- Toplulaştırılmış dış borç istatistikleri
- Reel sektöre ait daha ayrıntılı veriler-sektör bilançoları yabancı para borç pozisyonları
- Kısa vadeli borç stoğu / döviz likiditesi (Haftalık)
- Özel sektörün hedge edilmemiş döviz borç stoğu
- TCMB net döviz rezervi
- Sermaye giriş çıkışları ve net hata noksan kaynakları
- Yatırım güven endeksleri, İYA’da daha fazla ayrıntı
- Brüt ve net ticari ve bireysel kredi faiz oranları
- Karşılaştırmalı satınalma gücü endeksleri
- Dolar bazlı olan cari açık rakamlarının TL bazlıda verilmesi
- Proje finansmanı kredileri (sektörel alt kırımlarla)
- Rezervlerde altın değerlendirme fiyatı,
- Döviz varlıklarının dağılımına rezerv opsiyon katsayısı ve zorunlu karşılıklar ayrımının eklenmesi,
- Konut büyüklüğü bazında konut satışı, ısıtma sistemi bazında konut satışı
- Döviz satım ihalelerine katılan yerli ve yabancı kuruluş dağılımı
- Sektör bilançolarındaki rasyoların aylık istatistikleri
- Akım krediler
- Sanayi sektörleri alt kırımında kapasite kullanım oranı

- MB rezervlerinin ayrıntılı kırılımı

4.3.4.4 İstatistik Dışındaki İhtiyaçlar

- Tüm veri / açıklamaların İngilizceleri
- Grafiksel kısa özetler
- Açıklamalarda yorum bulundurulması
- Öncelikle banka verilerinin nasıl öğrenileceği ve kullanılacağı konusunda bir kılavuz yayınlanması
- İstatistikten ziyade açıklama ve eğitim
- İstenen, beklenen ve gerçekleşen arasındaki uyumsuzluk raporu
- Örneklem ile anlatım
- Mevsimsel etkilerden arındırma ile ilgili detay
- Veri tarih formatlarının düzenlenmesi
- EVDS'den excele kullanıcı dostu kolay bir şekilde aktarımın yapılabilmesi

4.3.4.5 Kullanıcı Grubu Bazında Yoğunlaşan İhtiyaçlar ve Soruyu Cevaplama Oranları

Kullanıcı grubu bazında en çok dile getirilen ihtiyaçlar aşağıda özetlenmiştir (Tablo 4.1)

TABLO 4.1. KULLANICI GRUBU BAZINDA YOĞUNLAŞAN İHTİYAÇLAR

Kullanıcı Grubu	İhtiyaç
Akademisyenler	Sektörel veriler, hanehalkı
Finansal Kuruluşlar	TCMB rezervlerinin ayrıntılı kırılımı, bankacılık, zorunlu karşılıklar
Hanehalkı	Enflasyon, döviz
Kamu Kurumları	Uluslararası karşılaştırma, açıklama ve eğitim
Medya	İngilizce versiyonların hızı, döviz borçları
Merkez Bankası	Toplulaştırılmış dış borç, sektörel kredi
Öğrenciler	Açıklamalarda yorum
Reel Sektör Şirketleri	Sektörel ve bölgesel rekamlar
Diğer	Döviz, krediler

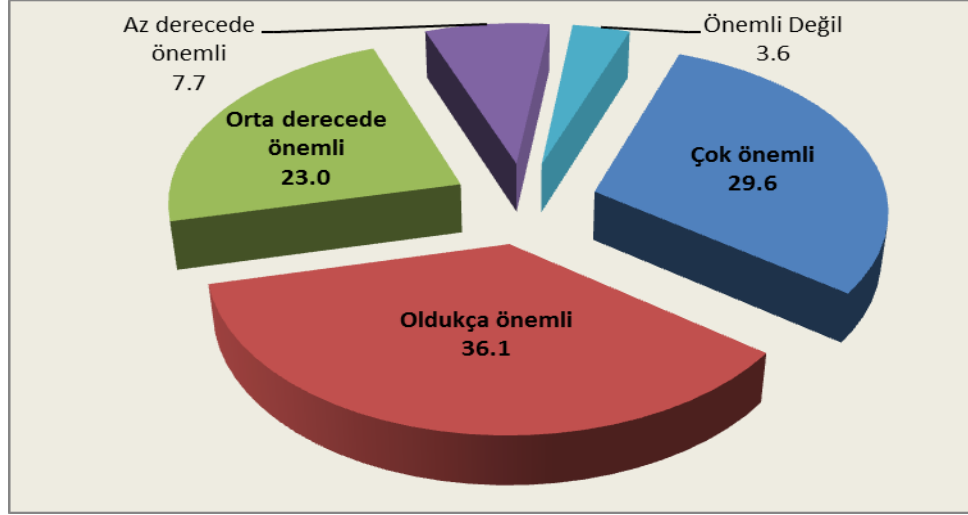
Açık uçlu olan ve cevaplanması katılımcıların tercihine bırakılan bu soruya en yüksek oranla katılımın %43 ile “Akademisyenler” den, en düşük oranla katılımın ise %9 ile “Hanehalkı” sektöründen gerçekleştiği görülmektedir. Toplamda ise soruyu cevaplama oranı %17 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 4.2).

TABLO 4.2. KULLANICI GRUBU BAZINDA 9. SORUYU CEVAPLAMA ORANLARI

Kullanıcı Grubu	Katılımcı Sayısı	Cevap Sayısı	Cevap Yüzdesi (%)
Akademisyenler	40	17	43
Medya	17	6	35
Kamu Kurumları	53	14	26
Finansal Kuruluşlar	212	37	17
Diğer	79	13	16
Öğrenciler	84	11	13
Reel Sektör Şirketleri	97	11	11
Merkez Bankası	50	5	10
Hanehalkı	43	4	9
Toplam	675	118	17

4.3.5. TCMB İstatistiklerinin Kullanıcıların İş Açısından Önem Derecesi

Anket katılımcılarının %36,1'i TCMB istatistiklerini işi açısından “oldukça önemli” bulurken, %29,6'sı “çok önemli” olarak görmektedir. %23,0'lık kesim TCMB istatistiklerinin işi için “orta derecede” önemli olduğu görüşündeyken, katılımcıların %7,7 oranı “az derecede” önemli düşüncesindedir. TCMB istatistiklerini işi açısından önemli bulmayanların oranı ise %3,6 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 4.17). Kullanıcıların büyük bir bölümünün TCMB istatistiklerini işleri açısından önemli bulduğu gözlenmektedir.

Grafik 4.17: İstatistiklerin İş Açısından Önemi (%)

4.3.5.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerinin İş Açısından Önemi

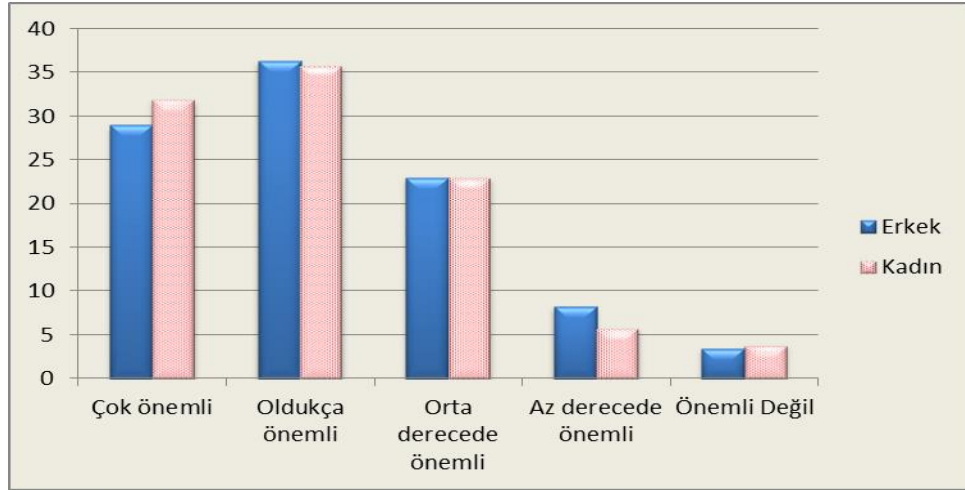
Soruya verilen cevaplar kullanıcı grubu ayrımında incelendiğinde, TCMB istatistiklerini işi açısından en yüksek oranda “çok önemli” olarak nitelendiren sektörün %47,1 ile “Medya” sektörü olduğu görülmektedir. En yüksek oranda “Önemli değil” şeklinde gören sektör ise %17,7 ile “Diğer” sektörü olmuştur. Soruda yer alan cevap seçenekleri “Çok önemli:5, oldukça önemli:4, orta derecede önemli:3, az derecede önemli:2 ve önemli değil:1” şeklinde ağırlıklandırılıp 100 üzerinden önem derecesi hesaplandığında ise en yüksek önem derecelerinin 82,0 ile “Akademisyenler”e çıktığı görülmektedir. Akademisyenleri 80,7 ile “Finansal Kuruluşlar” ve 80,0 ile “Merkez Bankası” ve “Medya” takip etmektedir. En düşük ağırlıklandırılmış önem derecelerinin ise 63,7 ile “Hanehalkı” ve 70,1 ile “Diğer” sektöründe çıktığı gözlenmektedir (Tablo 4.3).

TABLO 4.3. KULLANICI GRUBU BAZINDA İSTATİSTİKLERİN İŞ AÇISINDAN ÖNEMİ (%)

	Çok önemli	Oldukça önemli	Orta derecede önemli	Az derecede önemli	Önemli Değil	Ağırlıklandırılmış Önem
Akademisyenler	40,0	42,5	7,5	7,5	2,5	82,0
Finansal Kuruluşlar	34,4	39,2	22,2	3,8	0,5	80,7
Merkez Bankası	42,0	30,0	18,0	6,0	4,0	80,0
Medya	47,1	29,4	11,8	0,0	11,8	80,0
Reel Sektör						
Şirketleri	26,8	38,1	24,7	6,2	4,1	75,5
Öğrenciler	23,8	39,3	23,8	10,7	2,4	74,3
Kamu Kurumları	26,4	30,2	22,6	17,0	3,8	71,7
Diğer	17,7	35,4	31,6	10,1	5,1	70,1
Hanehalkı	18,6	23,3	30,2	14,0	14,0	63,7

4.3.5.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB İstatistiklerinin İş Açısından Önemi

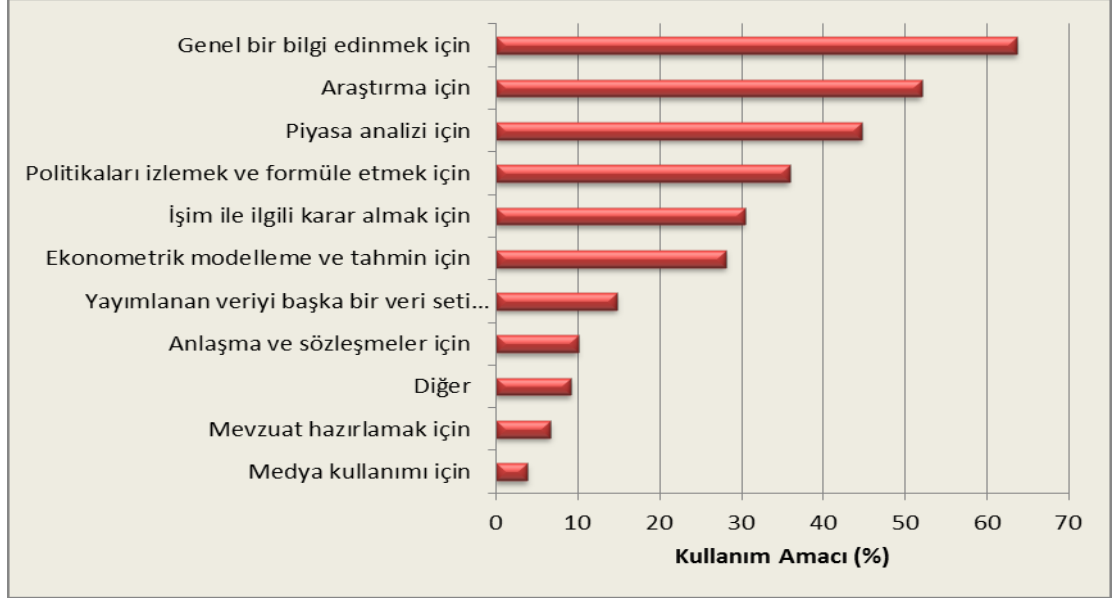
Kadın ve erkek kullanıcıların TCMB istatistiklerini işleri açısından benzer oranlarda önemli buldukları görülmekle birlikte, kadın kullanıcıların %31,8'i, erkek kullanıcıların ise %29,0'ı TCMB istatistiklerini işleri açısından "Çok önemli" bulduğunu belirtmiştir (Grafik 4.18).

Grafik 4.18: Cinsiyet Ayrımında İstatistiklerin İş Açısından Önemi (%)

4.3.6. TCMB İstatistikleri ve EVDS'nin Kullanım Amacı

Kullanıcıların TCMB istatistiklerini hangi amaç için kullandığını tespit etmek amacıyla sorulan bu soruda birden fazla cevap seçeneği işaretlenebilmiştir. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde, kullanıcıların TCMB istatistiklerini en fazla "genel bir bilgi edinmek için", "araştırma için" ve

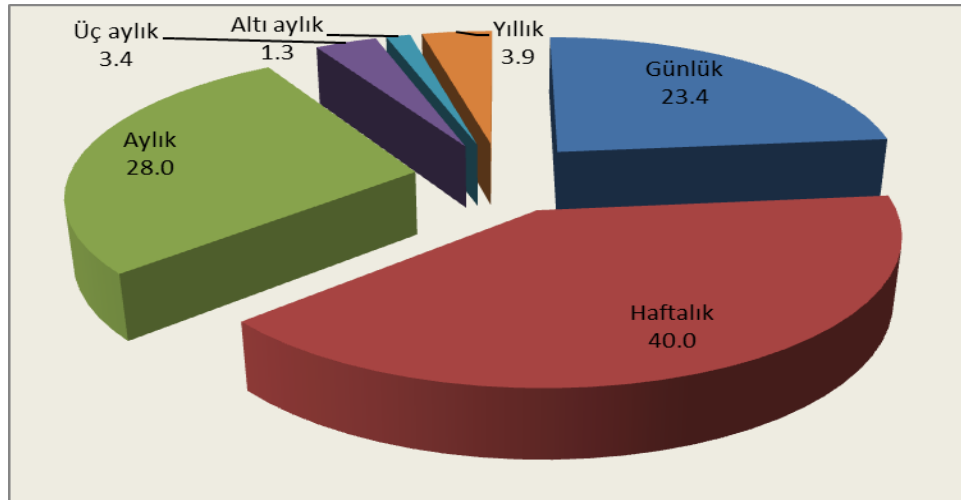
“piyasa analizi” amacı için kullandıkları görülmektedir. En düşük oranda belirtilen seçenekler ise “medya kullanımı için” ve “mevzuat hazırlamak için” olmuştur (Grafik 4.19).

Grafik 4.19: İstatistiklerin Kullanım Amacı

4.3.7. TCMB İstatistikleri ve EVDS'nin Kullanım Sıklığı

Kullanıcıların TCMB istatistiklerini ve EVDS'yi kullanma sıklıkları incelendiğinde, en yüksek orandaki kullanım sıklığının %40,0 ile “Haftalık” olduğu görülmektedir. Sonrasında %28,0 ile “Aylık” ve “%23,4” ile “Günlük” gelmektedir. En düşük orandaki kullanım sıklığının ise %1,3 ile “Altı aylık” olduğu gözlenmektedir (Grafik 4.20).

Grafik 4.20: İstatistiklerin Kullanım Sıklığı (%)

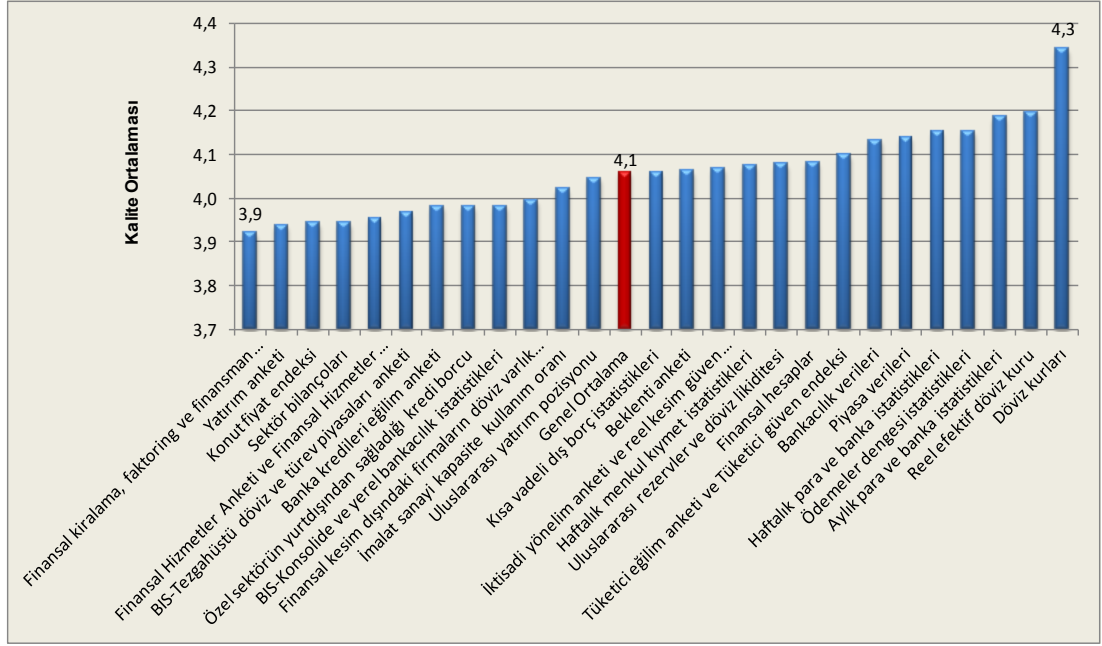
4.4. TCMB İstatistiklerinin Kalite Durumu

Anketin üçüncü bölümünü TCMB istatistiklerinin kalitesi hakkındaki sorular oluşturmaktadır. Bu bölümde 4 adet soru bulunmaktadır.

4.4.1. TCMB İstatistiklerinin 'Genel Kalite' Değerlendirmesi

TCMB istatistiklerinin kalitesinin kullanıcılar tarafından nasıl değerlendirildiğinin tespiti amacıyla sorulan bu sorunun cevap seçeneklerinde TCMB tarafından yayımlanan tüm istatistikler sıralanmıştır. Kullanıcılardan kullanmış olduğu istatistiklere “1 ile 5” arasında not vermeleri istenmiştir. 1: çok kötü, 2: kötü, 3: orta, 4: iyi ve 5: çok iyi anlamlarına gelmektedir. Katılımcılar fikirlerinin olmadığı istatistikleri boş bırakabilmişlerdir.

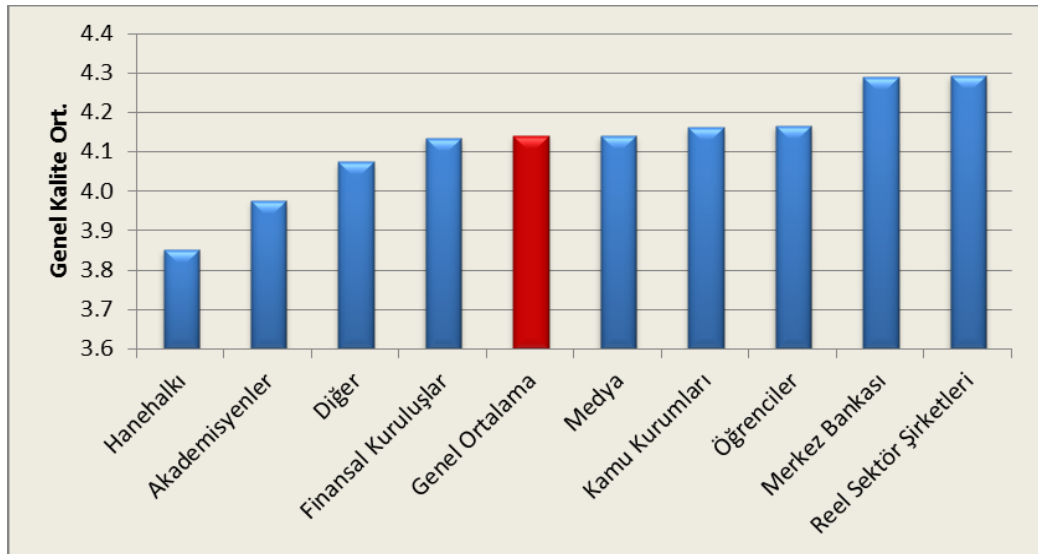
Anket katılımcılarının cevaplarının eşit ağırlıkta olmasından dolayı her bir istatistik için verilen notların aritmetik ortalaması alınarak, tüm istatistikler için bir “kalite notu” çıkarılmıştır. Soruya verilen cevaplara göre kullanıcılar tarafından en kaliteli bulunan istatistik 5 üzerinden 4,3 ortalama ile “Döviz kurları” olmuştur. Döviz kurlarını, “Reel efektif döviz Kuru”, “Aylık para ve banka istatistikleri” ve “Ödemeler dengesi istatistikleri” takip etmektedir. Kullanıcılar tarafından kalitesi en düşük bulunan istatistiklerin ise “Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri istatistikleri”, “Yatırım anketi” ile “Konut fiyat endeksi” olduğu görülmektedir. TCMB tarafından yayımlanan tüm istatistiklerin genel kalite ortalaması ise 5 üzerinden 4,1 olarak hesaplanmıştır (Grafik 4.21).

Grafik 4.21: İstatistiklerin Genel Kalite Ortalamaları

4.4.1.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerinin Genel Kalite Değerlendirmesi

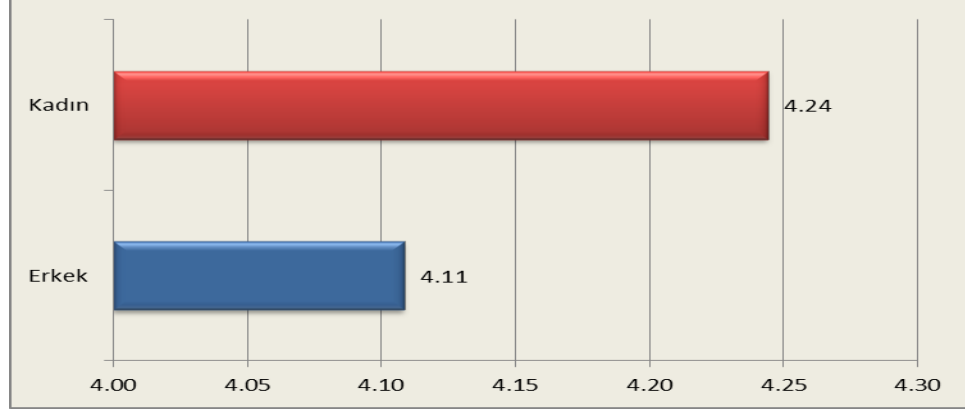
Kullanıcı grupları detayında TCMB istatistiklerinin kalite durumu incelendiğinde, TCMB istatistiklerinin genel kalitesini en yüksek bulan sektörler 4,3 ortalama ile “Reel sektör şirketleri” ile “Merkez Bankası” olmuştur. “Hanehalkı” sektörü ile “Akademisyenler” ise kaliteyi en düşük değerlendiren kullanıcı grupları olarak göze çarpmaktadır (Grafik 4.22).

Grafik 4.22: Kullanıcı Grubu Bazında İstatistiklerin Genel Kalite Ortalamaları

4.4.1.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB İstatistiklerinin Genel Kalite Değerlendirmesi

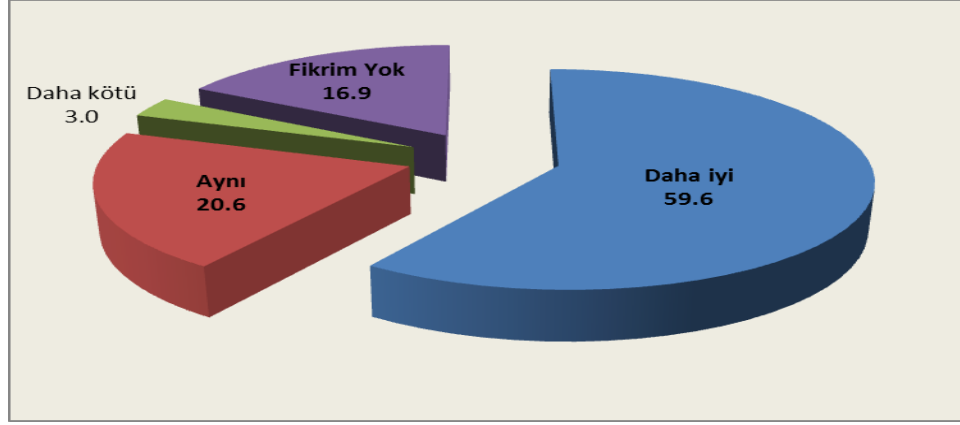
Cinsiyet ayrımında TCMB istatistiklerine verilen kalite notları analiz edildiğinde, kadın kullanıcıların TCMB istatistiklerinin genel kalitesini erkek kullanıcılara göre daha iyi bulduğu görülmektedir (Grafik 4.23).

Grafik 4.23: Cinsiyet Ayrımında İstatistiklerin Genel Kalite Ortalamaları

4.4.2. TCMB İstatistiklerinin 'Kalitesinin' Yurtiçindeki Diğer Resmi Kuruluşların İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyaslanması

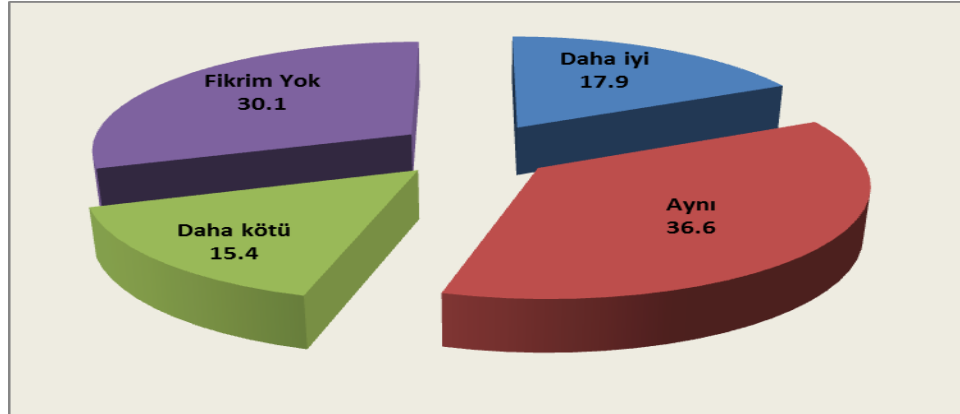
Anket katılımcılarının %59,6'sı TCMB istatistiklerinin kalitesini yurtiçindeki diğer resmi kuruluşların istatistiklerinin kalitesinden “daha iyi” olarak değerlendirmiştir. %20,6 oranındaki kesim TCMB istatistikleri ile yurtiçindeki diğer resmi kuruluşların istatistiklerinin kalitesini “aynı” olarak nitelendirirken, %3,0'ı TCMB istatistiklerinin kalitesini, yurtiçindeki diğer resmi kuruluşların istatistiklerinin kalitesinden “daha kötü” bulmaktadır. Bu soruya “fikrim yok” şeklinde cevap verenlerin oranı ise %16,9 oranında kalmıştır (Grafik 4.24).

Grafik 4.24: TCMB İstatistiklerinin Yurtiçindeki Diğer Resmi İstatistiklere Göre Kalite Değerlendirmesi (%)

4.4.3. TCMB İstatistiklerinin 'Kalitesinin' Uluslararası Kuruluşların (ECB, Eurostat, IMF, BIS, OECD vb.) İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyaslanması

Anket katılımcılarının %36,6'sı TCMB istatistiklerinin kalitesini uluslararası kuruluşların istatistiklerinin kalitesi ile "aynı" kalitede bulunduğunu ifade etmiştir. %17,9'u TCMB istatistiklerinin kalitesini "daha iyi" olarak değerlendirirken, %15,4'ü "daha kötü" olarak nitelendirmiştir. Katılımcıların %30,1'i ise bu soruda "fikrim yok" seçeneğini işaretlemiştir (Grafik 4.25).

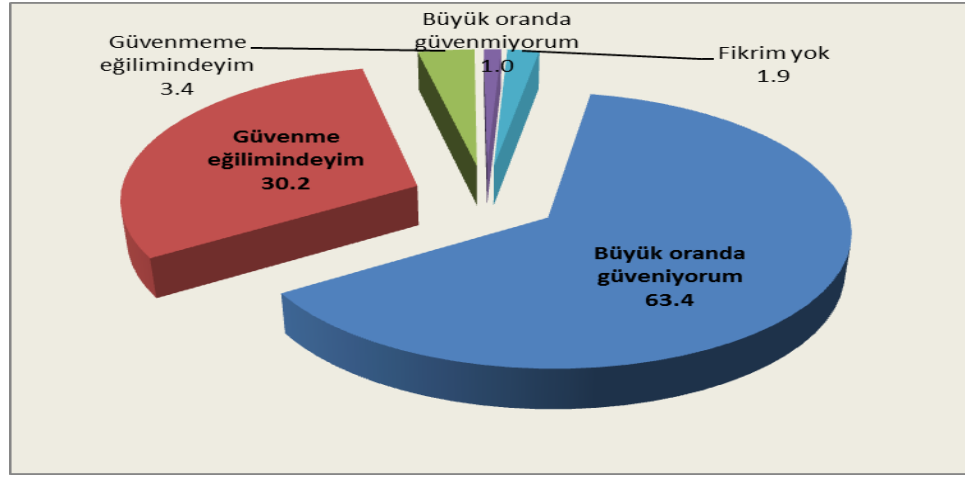

Grafik 4.25: TCMB İstatistiklerinin Yurtdışındaki Diğer İstatistiklere Göre Kalite Değerlendirmesi (%)

4.4.4. TCMB Tarafından Yayımlanan İstatistiklere Duyulan Güven

Anket katılımcılarının %63,4'ü TCMB tarafından yayımlanan istatistiklere "büyük oranda" güvendiğini belirtmiştir. %30,2 oranındaki kısmı ise TCMB istatistiklerine "güvenme eğiliminde" olduğunu ifade etmiştir.

“Güvenmeme eğiliminde“ olduğunu belirten katılımcıların oranı %3,4 oranında iken, “büyük oranda güvenmiyorum” seçeneğini işaretleyenlerin oranı sadece %1,0 olarak gerçekleşmiştir. Bu soru hakkında fikri olmayanlar ise %1,9 oranında kalmıştır. “Büyük oranda güveniyorum” ve “Güvenme eğilimindeyim” cevap seçenekleri toplulaştırılarak anket sorusu analiz edildiğinde katılımcıların %93,6’sının TCMB istatistiklerine “büyük oranda/güvenme eğiliminde” olduğu görülmektedir (Grafik 4.26).

Grafik 4.26: TCMB İstatistiklerine Olan Güven (%)

4.4.4.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İstatistiklerine Duyulan Güven

Anketin en önemli sorularından biri olarak değerlendirilebilecek bu soruya verilen cevaplar kullanıcı grupları detayında analiz edildiğinde, TCMB tarafından yayımlanan istatistiklere en yüksek oranla “büyük oranda/güvenme eğiliminde” olduğunu belirten sektör %100,0 ile “Merkez Bankası” sektörü olmuştur. Merkez Bankası sektörünü %98,1 ile “Finansal kuruluşlar” ve %97,6 ile de “Öğrenciler” takip etmiştir. Güven sorusuna “güvenmeme eğiliminde/büyük oranda güvenmiyorum” şeklinde cevap verenler içerisinde en yüksek paya sahip sektörlerin ise %18,6 ile “Hanehalkı” ve %15,2 ile de “Diğer” kullanıcı grupları olduğu görülmektedir (Tablo 4.4).

**TABLO 4.4. KULLANICI GRUBU BAZINDA TCMB İSTATİSTİKLERİNE
DUYULAN GÜVEN (%)**

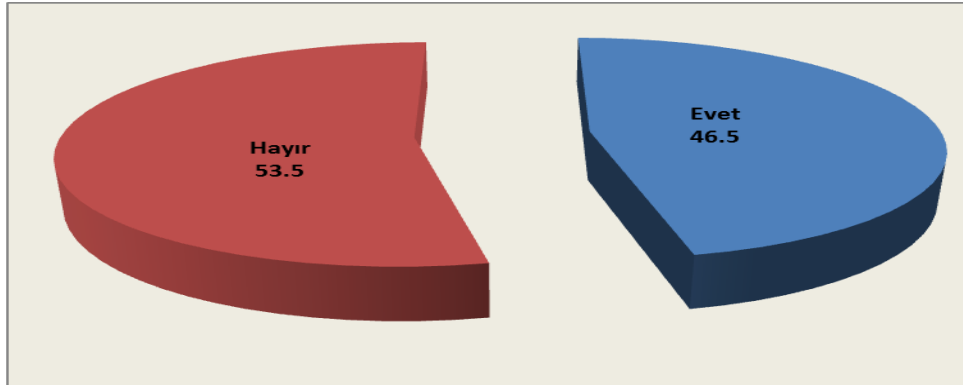
	Büyük oranda güveniyorum	Güvenme eğilimindeyim	Güvenmeme eğilimindeyim	Büyük oranda güvenmiyorum	Fikrim yok
Finansal Kuruluşlar	62.3	35.8	0.9	0.0	0.9
Reel Sektör Şirketleri	69.1	23.7	4.1	0.0	3.1
Merkez Bankası	78.0	22.0	0.0	0.0	0.0
Kamu Kurumları	56.6	34.0	3.8	5.7	0.0
Akademisyenler	70.0	22.5	7.5	0.0	0.0
Öğrenciler	65.5	32.1	1.2	1.2	0.0
Medya	64.7	23.5	5.9	0.0	5.9
Hanehalkı	55.8	25.6	14.0	2.3	2.3
Diğer	53.2	31.6	5.1	2.5	7.6

4.5. Yayın Hizmetleri

Anketin son bölümünü, veri yayımlama takvimi, metadata, TCMB internet sitesi gibi yayın hizmetlerine ilişkin sorular oluşturmaktadır. Bu bölümde 8 adet soru bulunmaktadır.

4.5.1. TCMB İnternet Sitesinde Yer Alan 'Veri Yayımlama Takviminin' Kullanımı

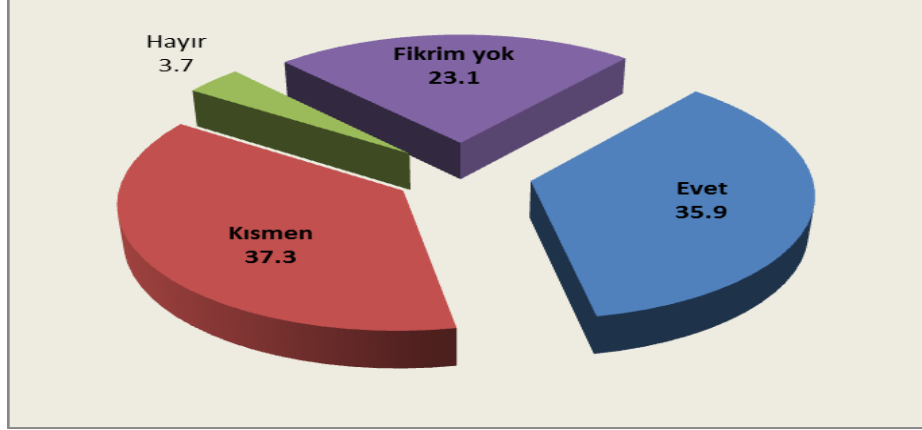
TCMB internet sitesinde istatistiklerin yayımlanma tarih ve saatlerinin yer aldığı veri yayımlama takvimini anket katılımcılarının %53,5'i kullanmadığını belirtmiştir. Veri yayımlama takvimini kullandığını ifade edenlerin oranı ise %46,5 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 4.27).

Grafik 4.27: Veri Yayımlama Takviminin Kullanımı (%)

4.5.2. TCMB İstatistiklerine İlişkin Hazırlanan Yöntemsel Açıklamaların (Metadata) Yeterli Bilgileri İçerme Durumu

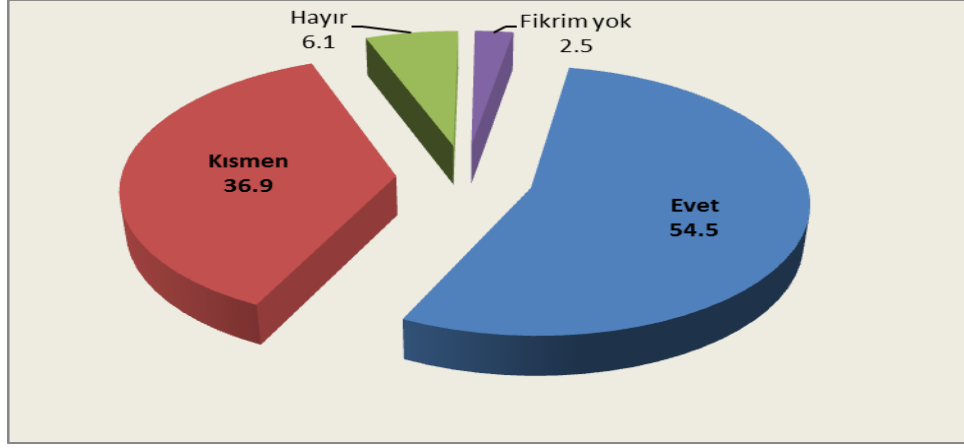
TCMB istatistiklerinin hazırlanması aşamasında uygulanan metotlar, takip edilen metodolojiler gibi bilgilerin yer aldığı yöntemsel açıklamaların yeterli bilgileri içerdiğini düşünen katılımcıların oranı %35,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu bilgileri “kısmen yeterli” bulanların oranı ise %37,9 olmuştur. Katılımcıların sadece %3,7’si ise yöntemsel açıklamaların yeterli bilgileri içermediğini düşünmektedir. Bu soru hakkında fikri olmadığını belirtenler ise %23,1 oranındadır. Bu cevaptan katılımcıların %23,1’inin TCMB istatistiklerine ilişkin hazırlanan yöntemsel açıklamaları kullanmadığı sonucu çıkarılabilir (Grafik 4.28).

Grafik 4.28: Yöntemsel Açıklamaların Yeterli Bilgi İçerme Durumu (%)

4.5.3. TCMB İnternet Sitesinde İhtiyaç Duyulan İstatistiklere Kolay Erişebilme Durumu

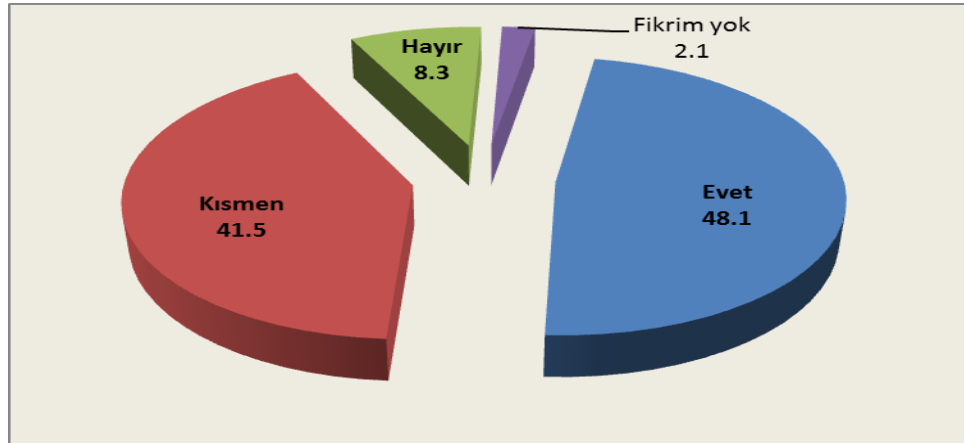
Anket katılımcılarının %54,5'i TCMB internet sitesinde ihtiyaç duyduğu istatistiklere kolay eriştiğini ifade ederken, %36,9'u “kısmen” kolay eriştiğini belirtmiştir. Diğer taraftan, TCMB internet sitesinde ihtiyaç duyduğu istatistiklere kolay erişmediği yönünde cevap verenlerin oranı ise %6,1 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 4.29).

Grafik 4.29: İstatistiklere Kolay Erişebilme Durumu (%)

4.5.4. TCMB İstatistiklerinin Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayımlanma Durumu

TCMB istatistiklerinin kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlandığını belirten katılımcıların oranı %48,1 oranında iken, “kısmen” anlaşılabilir şekilde yayımlandığı yönünde fikir beyan edenlerin oranı %41,5 olarak gerçekleşmiştir. Katılımcıların %8,3’ü ise TCMB istatistiklerinin kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlanmadığını ifade etmiştir (Grafik 4.30).

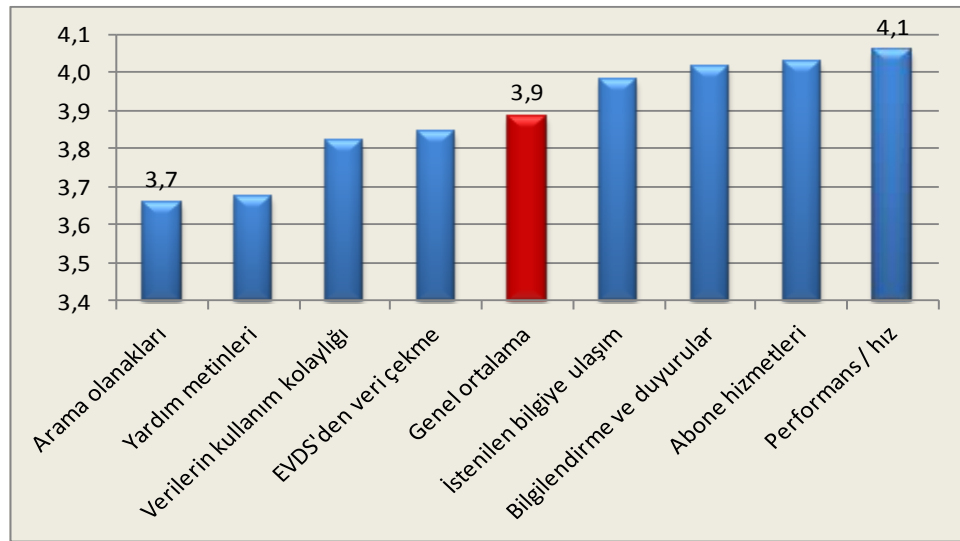
Grafik 4.30: İstatistiklerin Kolay Anlaşılabilir Yayımlanma Durumu (%)

4.5.5. TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi

TCMB internet sitesinde kullanıcılara sunulan hizmetlerin nasıl değerlendirildiğini tespit amacıyla sorulan bu sorunun cevap seçeneklerinde bazı hizmetler sıralanmış ve katılımcılardan bu başlıklara 1 ile 5 arasında not

vermeleri istenmiştir. Söz konusu notlardan “1: çok kötü, 2: kötü, 3: orta, 4: iyi, 5: çok iyi” anlamlarına gelmektedir. Katılımcılar fikir sahibi olmadıkları hizmetleri boş bırakabilmişlerdir.

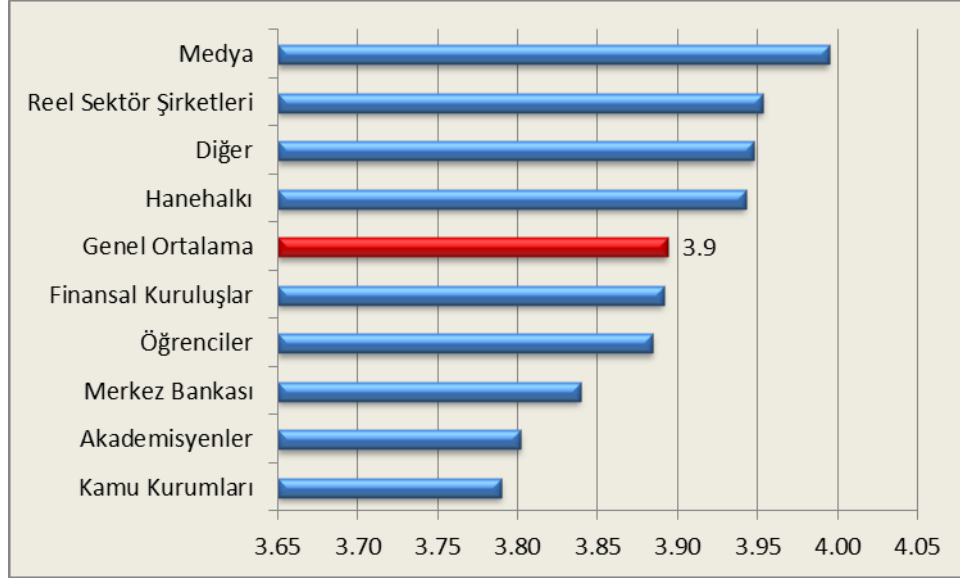
Katılımcılar tarafından en yüksek değerlendirme notunu 5 üzerinden 4,1 ortalama ile “Performans / hız” alırken, bunu 4,0 ile “Abone hizmetleri” takip etmiştir. En düşük notu alan internet sitesi hizmetleri ise 3,7 ortalama ile “Arama olanakları” ve “Yardım metinleri” olmuştur (Grafik 4.31). Söz konusu iki hizmetin TCMB internet sitesi istatistik hizmetlerinin zayıf yönlerini oluşturduğu görülmektedir.

Grafik 4.31: TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi

4.5.5.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi

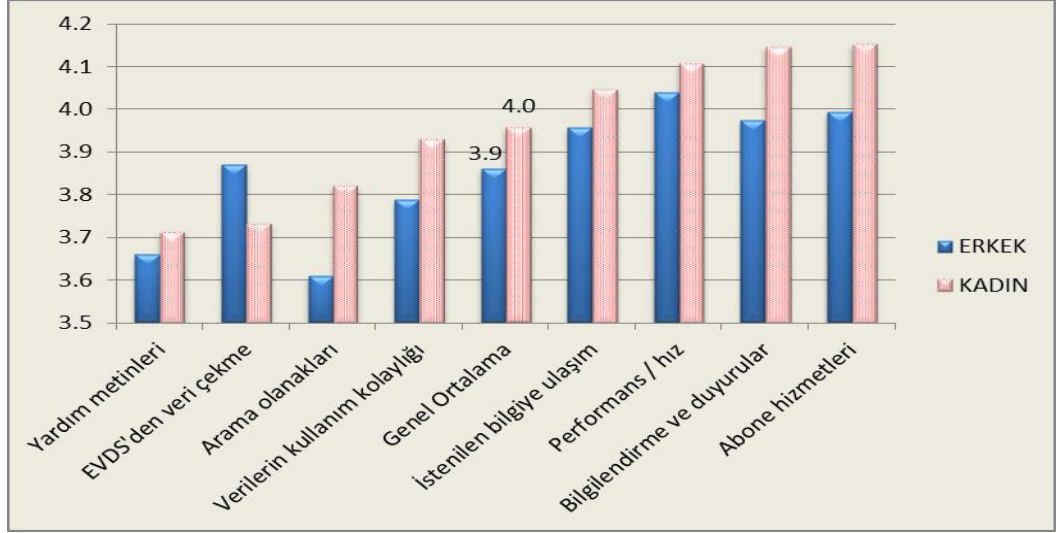
TCMB internet sitesi istatistik hizmetlerine ilişkin değerlendirmeye kullanıcı grupları detayında bakıldığı zaman, sonuçların ortalamasının birbirine yakın seyreterek 3,8 ile 4,0 arasında değiştiği görülmektedir. TCMB internet sitesi hizmetlerini en yüksek şekilde niteleyen sektör 4,0 ortalama ile “Medya” olurken, en düşük şekilde değerlendiren sektör 3,8 ortalama ile “Kamu kurumları” ve “Akademisyenler” olmuştur (Grafik 4.32).

Grafik 4.32: Kullanıcı Grubu Bazında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi

4.5.5.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi

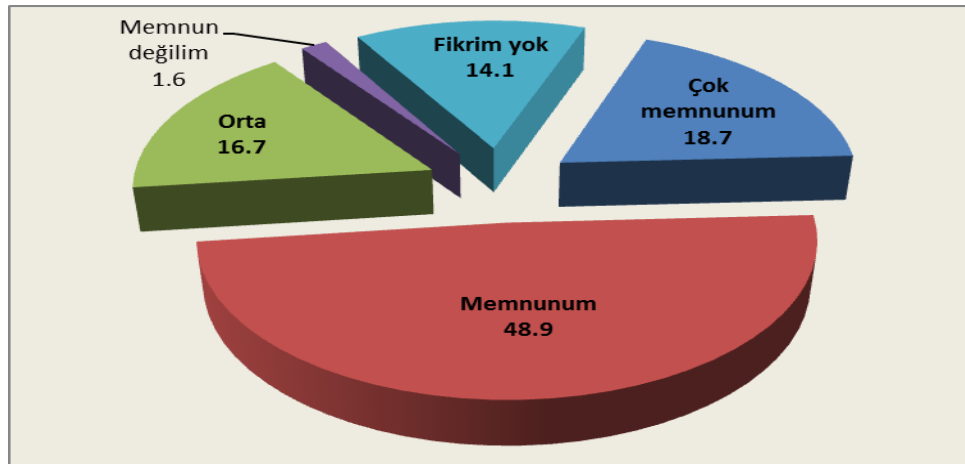
Cinsiyet ayrımında TCMB internet sitesi istatistik hizmetleri analiz edildiğinde, kadın kullanıcıların söz konusu hizmetlere yönelik memnuniyetinin erkek kullanıcılara göre yüksek çıktığı görülmektedir. Erkek kullanıcılar en düşük değerlemeyi “Arama olanakları”na yaparken, kadın kullanıcılar “Yardım metinleri”ne yapmıştır. En yüksek değerlendirme ise erkek kullanıcılar tarafından “Performans/Hız”a, kadın kullanıcılar tarafından “Abone Hizmetleri”ne yapılmıştır. Kadın kullanıcıların belirtilen istatistik hizmetleri içerisinde sadece “EVDS’den veri çekme” için erkek kullanıcılardan daha düşük değerlendirmede bulunması dikkat çekmektedir (Grafik 4.33).

Grafik 4.33: Cinsiyet Ayrımında TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Değerlendirmesi

4.5.6. TCMB İstatistiklerine Yönelik Sağlanan Kullanıcı Desteği Memnuniyeti

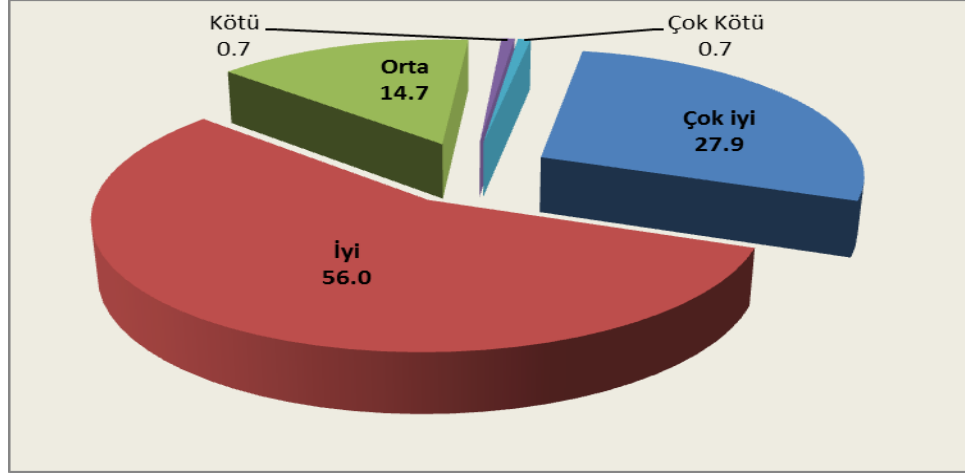
Bu soruda kullanıcıların TCMB istatistiklerine yönelik telefon, elektronik posta gibi yollarla sormuş oldukları sorulara verilen cevaplar gibi kullanıcı destekleri hakkındaki memnuniyetlerini ölçmek amaçlanmıştır. Katılımcıların %48,9'u kullanıcı desteğinden "Memnun" olduğunu ifade ederken, "Çok memnun" olduğunu belirtenlerin oranı %18,7 olarak gerçekleşmiştir. "Memnun değilim" şeklinde cevap verenlerin oranı ise %1,6'da kalmıştır. Bu soruda "Fikrim yok" seçeneğini işaretleyen %14,1'lik kesimin şu ana kadar herhangi bir kullanıcı desteğine ihtiyaç duymadığı görülmektedir. (Grafik 4.34)

Grafik 4.34: Kullanıcı Desteği Memnuniyeti (%)

4.5.7. TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Nasıl Değerlendirmesi

Anket katılımcılarının %56,0'ı TCMB tarafından üretilen istatistikler ile ilgili hizmetlerin genel kalitesini “iyi” olarak nitelendirmiştir. “çok iyi” şeklinde cevap verenlerin oranı %27,9 oranında gerçekleşirken, “orta” şeklinde cevap verenlerin oranı %14,7 olmuştur. TCMB istatistikleri ve ilgili hizmetlerin genel kalitesini “kötü” ve “çok kötü” olarak gören katılımcıların payı ise sadece %0,7 seviyesinde kalmıştır (Grafik 4.35).

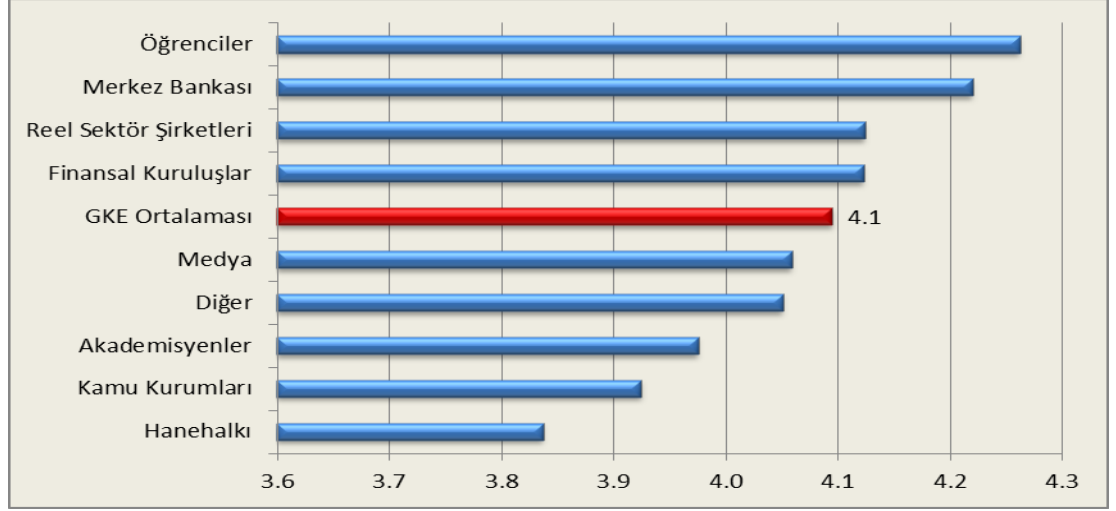
Grafik 4.35: TCMB İstatistikleri ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Değerlendirilmesi (%)

TCMB tarafından üretilen istatistikler ve ilgili hizmetlerin Genel Kalite Endeksi (GKE)'ni hesaplamak amacıyla soruda yer alan cevap seçeneklerine 1 ile 5 arasında değerler verilmiştir. “Çok kötü:1, kötü:2, orta:3, iyi:4 ve çok iyi:5” olacak şekilde ağırlıklandırma yapılmıştır. Cevapların ağırlıklı ortalaması alınarak GKE hesaplanmış ve sonuç olarak “4,1” değerine ulaşılmıştır. Bu değer, TCMB istatistiklerinin kalitesinin sorulduğu 13. soruda elde edilen “4,1” genel ortalama değeri ile uyumludur. Bu da farklı anket sorularına verilen cevapların içsel tutarlılığının sağlandığını göstermektedir.

4.5.7.1. Kullanıcı Grubu Bazında TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesinin Değerlendirilmesi

GKE kullanıcı grubu ayrımında hesaplandığında ise, TCMB tarafından üretilen istatistikler ile ilgili hizmetlerin kalitesini en yüksek bulan sektör 4,3 ile “Öğrenciler” olmuştur. Öğrenciler kullanıcı grubunu 4,2 ile

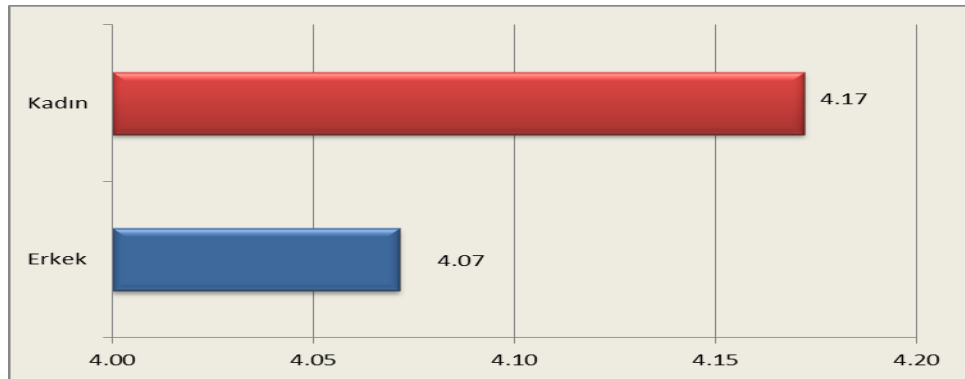
“Merkez Bankası” sektörü takip etmektedir. GKE’nin en düşük çıktığı sektörlerin ise 3,8 ile “Hanehalkı” ve 3,9 ile “Kamu kurumları” olduğu görülmektedir (Grafik 4.36).

Grafik 4.36: Kullanıcı Grubu Ayrımında TCMB İstatistikleri Genel Kalite Endeksi

4.5.7.2. Cinsiyet Ayrımında TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesinin Değerlendirilmesi

Cinsiyet ayrımında TCMB tarafından üretilen istatistikler ile ilgili hizmetlerin GKE kadın kullanıcılar için 4.17, erkek kullanıcılar için ise 4.07 olarak hesaplanmıştır (Grafik 4.37).

Grafik 4.37: Cinsiyet Ayrımında TCMB İstatistikleri Genel Kalite Endeksi

4.5.8. TCMB İstatistikleri ve EVDS İle İlgili Eklenmek İstenen Düşünce, Tespit ve Önerilerin Değerlendirilmesi

Anketin son sorusunda kullanıcılar TCMB istatistikleri ve EVDS ile ilgili eklemek istedikleri düşünce, tespit ve önerilerini açık uçlu bir şekilde

soru altında yer alan boşluğa yazmışlardır. Bu sorunun cevaplanması katılımcıların tercihinin bırakılmış olup, bu soruda herhangi bir görüş belirtmeden de anket tamamlanabilecektir. 675 anket katılımcısının 134'ü görüş bildiriminde bulunmuştur. Soruya verilen cevapların tamamına olduğu gibi Ek 4'de yer verilmiş olup, katılımcıların genel görüşleri aşağıda kısaca özetlenmiştir:

- EVDS kullanımı çok karışık ve EVDS'de verilerin excel olarak indirilememesi büyük bir eksiklik,
- TCMB internet sayfasında istatistikler oldukça dağınık bir şekilde ve veriyi yakından bilmeyen birisinin farklı kaynakları birleştirmesi oldukça zor. Aynı değişken için tüm kaynakların toplulaştırıldığı bir veri sisteminin olmaması büyük eksiklik. EVDS güncel bilişim teknolojileri açısından oldukça eski durumda.
- Mobil uygulamaların olması lazım.
- EVDS'nin yeni internet sayfasının kullanıma açılmasıyla eskiye nazaran daha kullanışsız hale geldi.
- Revize edilen istatistiklerin de abonelere duyurulması iyi olur.
- Verilere ek olarak analiz, rapor ve yorumlara da yer verilsin.
- İstatistiklerin interaktif grafik gösterimleri mutlaka olsun.
- Kamu kurumları içerisinde en şeffaf veri açıklayan kurum TCMB'dir.
- Standart sapma kur aralık raporu yayımlanarak üretim şirketlerinin kur riskine karşı kendilerini korumasına yardımcı olunabilir, böylelikle yatırımın ve büyük portföylerin merkezi olmamız kaçınılmaz olur ve bu şeffaf çalışma ile dünya finans merkezlerinden birine Türkiye de eklenecektir.
- EVDS'de arşiv kısmındaki veriler ile genel istatistikler kısmındakiler birleştirilip uyumlu hale getirilerek yayımlanabilir.
- Verilerin sunumu daha sadeleştirilip, basitleştirilerek yayımlanabilir.
- Objektif, tutarlı, tatmin edici, karar vermeye olanak sağlayan geniş kapsamlı.

4.5.9. Kullanıcı Grubu Bazında Yoğunlaşan Öneriler ve Soruyu Cevaplama Oranları

Kullanıcı grubu bazında yoğunlaşan öneriler aşağıda özetlenmiştir (Tablo 4.5).

TABLO 4.5. KULLANICI GRUBU BAZINDA YOĞUNLAŞAN GÖRÜŞLER

Kullanıcı Grubu	Öneri
Akademisyenler	EVDS'den excele aktarım zorluğu, iletişim bilgilerinin eksikliği
Finansal Kuruluşlar	Daha erişebilir ve anlaşılabilir olması, mobil uygulamaların eksikliği
Hanehalkı	Tutarlı
Kamu Kurumları	Erişim ve Anlaşılabilirliğin iyileştirilmesi
Medya	Sadeleştirme yapılmasıi kritik verilere hızlı erişimin zorluğu
Merkez Bankası	EVDS'nin çok karışık olduğu, EVDS'den excele aktarım eksikliği, ulaşılabilirliğin iyileştirilmesi
Öğrenciler	Daha açık ve anlaşılabilir olması
Reel Sektör Şirketleri	Verilere ek olarak rapor ve yorumlara yer verilmesi
Diğer	Daha kısa ve sade olması, şeffaf olduğu

Açık uçlu olan ve cevaplanması katılımcıların tercihinin bırakılan bu soruya en yüksek oranla katılımın %40 ile “Akademisyenler” den, en düşük oranla katılımın ise %7 ile “Reel Sektör Şirketleri” sektöründen gerçekleştiği görülmektedir. Toplamda cevaplanma oranı ise %20 olarak gerçekleşmiştir (Tablo 4.6).

TABLO 4.6. KULLANICI GRUBU BAZINDA 24. SORUYU CEVAPLAMA ORANLARI

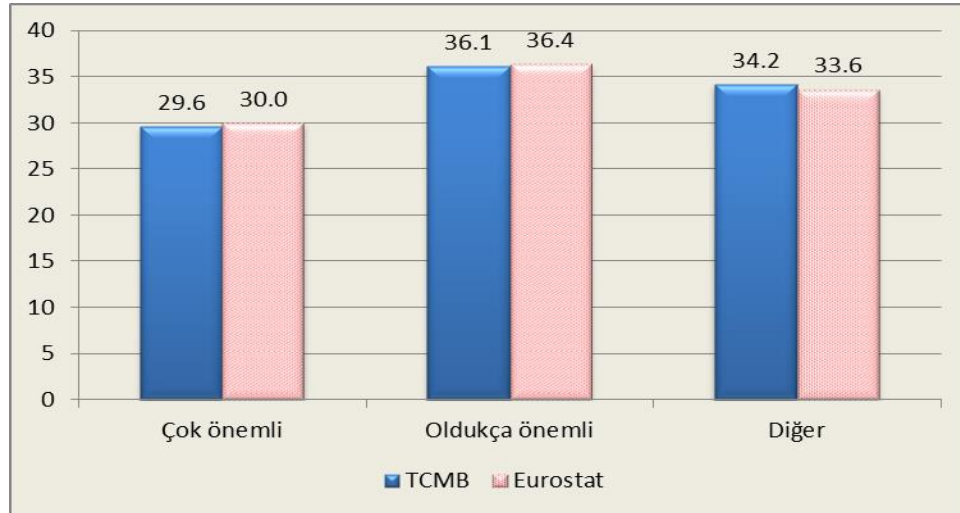
Kullanıcı Grubu	Katılımcı Sayısı	Cevap Sayısı	Cevap Yüzdesi (%)
Akademisyenler	40	16	40
Medya	17	5	29
Kamu Kurumları	53	13	25
Merkez Bankası	50	11	22
Diğer	79	17	22
Finansal Kuruluşlar	212	41	19
Öğrenciler	84	16	19
Hanehalkı	43	8	19
Reel Sektör Şirketleri	97	7	7
Toplam	675	134	20

4.6. TCMB İstatistik Kullanıcı Anketi Sonuçlarının Eurostat Kullanıcı Memnuniyet Anketi Sonuçları ile Karşılaştırılması

TCMB istatistik kullanıcı anketi hazırlanırken Eurostat ve diğer bazı uluslararası kuruluşlar ile ülke merkez bankaları ve istatistik ofisleri tarafından gerçekleştirilen kullanıcı memnuniyet anketleri incelenmiştir. Söz konusu örnek anketler içerisinde en fazla faydalanılan Eurostat tarafından yapılan anket olmuştur. TCMB istatistik kullanıcı anketi ile Eurostat'ın gerçekleştirdiği en son anket olan 2014 yılı kullanıcı memnuniyet anketinde ortak bulunan bazı soruların sonuçları karşılaştırıldığında, aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

4.6.1. İstatistiklerin Kullanıcıların İşi Açısından Önemi

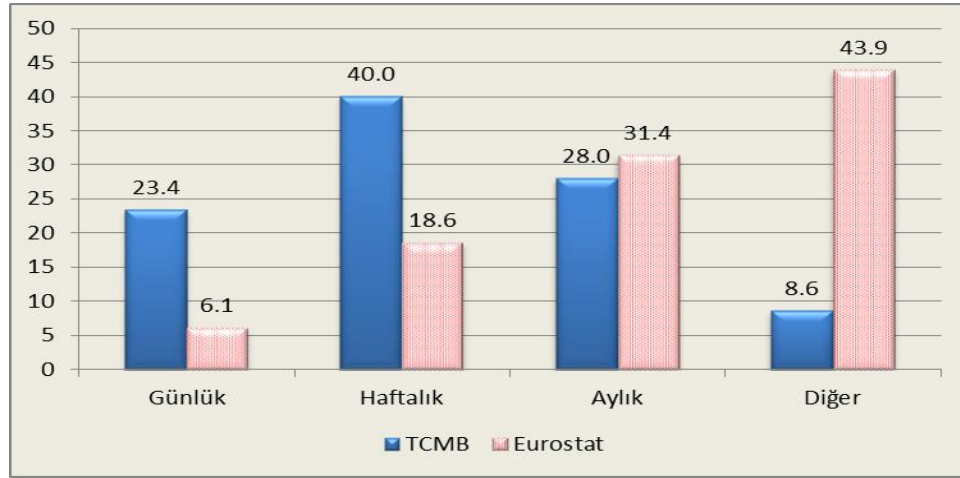
Yayımlanan istatistiklerin kullanıcıların işi açısından önemi hakkındaki soruya verilen cevaplar incelendiğinde TCMB ve Eurostat kullanıcıların vermiş oldukları cevapların birbirine oldukça yakın çıktığı görülmektedir. Eurostat kullanıcılarının %30,0'u, TCMB kullanıcılarının ise %29,6'sı ilgili istatistikleri işleri açısından çok önemli bulmaktadır. Önemli bulanların oranı Eurostat kullanıcılarında %36,4, TCMB kullanıcılarında ise %36,1 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 4.38).

Grafik 4.38: İstatistiklerin Kullanıcıların İşi Açısından Önemi, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

4.6.2. İstatistiklerin Kullanım Sıklığı

Kullanıcıların istatistikleri ne kadar sıklıkta kullandığına ilişkin soruya verilen cevaplar incelendiğinde, TCMB kullanıcılarının istatistikleri Eurostat kullanıcılarına göre daha sık kullandıkları gözlenmektedir. TCMB kullanıcılarının %23,4'ü günlük olarak istatistikleri kullanırken, Eurostat kullanıcılarında günlük kullanım oranı %6,1 olarak gerçekleşmiştir. Haftalık kullanım oranlarında ise TCMB kullanıcıları %40,0 paya sahipken, Eurostat kullanıcılarında bu oran %18,6 seviyesindedir. Daha seyrek kullanımlar olan aylık ve diğer kullanım oranlarında Eurostat kullanıcılarının payları daha yüksek çıkmıştır (Grafik 4.39). TCMB istatistiklerinin kullanımının daha sık oranlarda gerçekleşmesinde günlük olarak yayımlanan “Döviz kurları” verisinin etkili olduğu düşünülmektedir. Avrupa Birliği para birimi olan “Euro” ya ait kur bilgileri ise Eurostat tarafından değil, ECB tarafından yayımlanmaktadır.

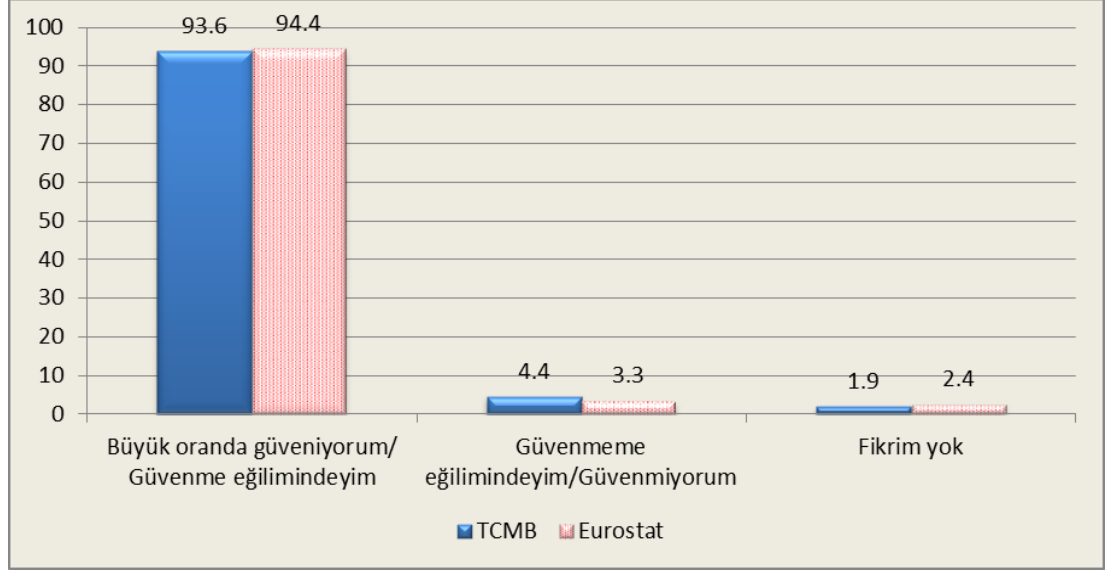

Grafik 4.39: İstatistiklerin Kullanım Sıklığı, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

4.6.3. İstatistiklere Olan Güven

Yayımlanan istatistiklere duyulan güven ile ilgili soruya TCMB ve Eurostat kullanıcılarının verdikleri cevapların birbirine oldukça yakın çıktığı görülmektedir. TCMB kullanıcılarının %93,6'sı TCMB tarafından yayımlanan istatistiklere “Büyük oranda güveniyorum/güvenme eğilimindeyim” şeklinde cevap verirken, Eurostat kullanıcılarının %94,4'ü Eurostat tarafından yayımlanan istatistiklere “Büyük oranda güveniyorum/güvenme

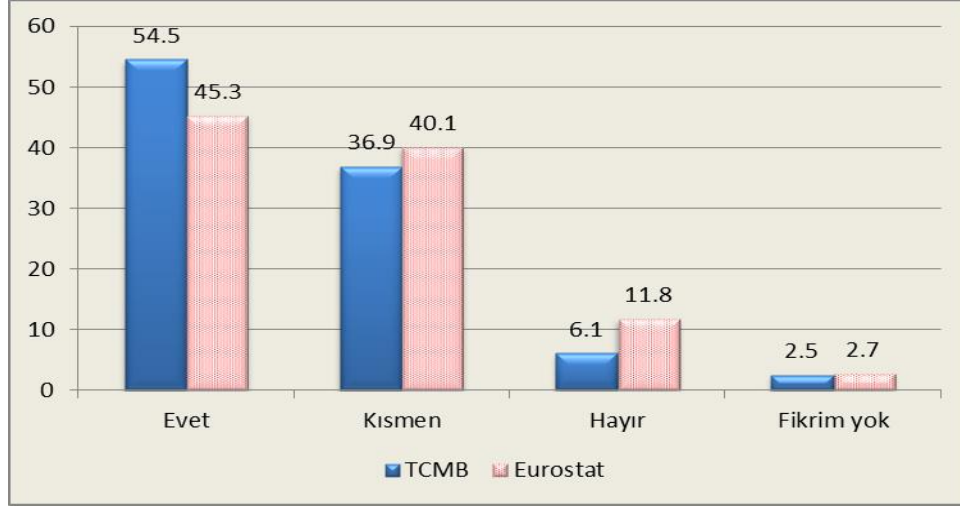
eğilimindeyim” şeklinde görüş bildirmiştir. Benzer şekilde, her iki kullanıcı grubunun “Güvenmeme eğilimindeyim/güvenmiyorum ” cevap seçeneklerine vermiş oldukları cevapların da yakın seyrettiği gözlenmektedir (Grafik 4.40).

Grafik 4.40: İstatistiklere Olan Güven, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

4.6.4. İstatistiklere Kolay Erişebilme

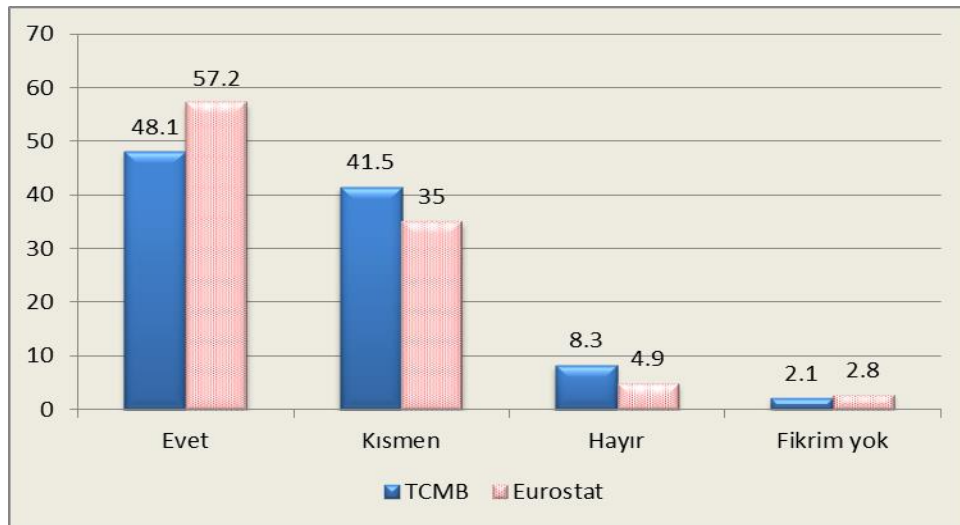
İnternet sitesinde ihtiyaç duyulan istatistiklere ulaşım kolaylığı hakkındaki soruya verilen cevaplara bakıldığında TCMB kullanıcılarının Eurostat kullanıcılarına göre istatistiklere daha kolay eriştiği görülmektedir. TCMB kullanıcılarının %54,5’i ihtiyaç duyduğu istatistiklere TCMB internet sitesinde “kolay” eriştiğini belirtirken, bu oran Eurostat kullanıcıları içerisinde %45,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. İstatistiklere kolay erişemediğini ifade edenlerin oranının TCMB istatistikleri için %6,1 iken, Eurostat istatistikleri için %11,8 olduğu gözlenmektedir (Grafik 4.41).

Grafik 4.41: İstatistiklere Kolay Erişilme, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

4.6.5. İstatistiklerin Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayımlanması

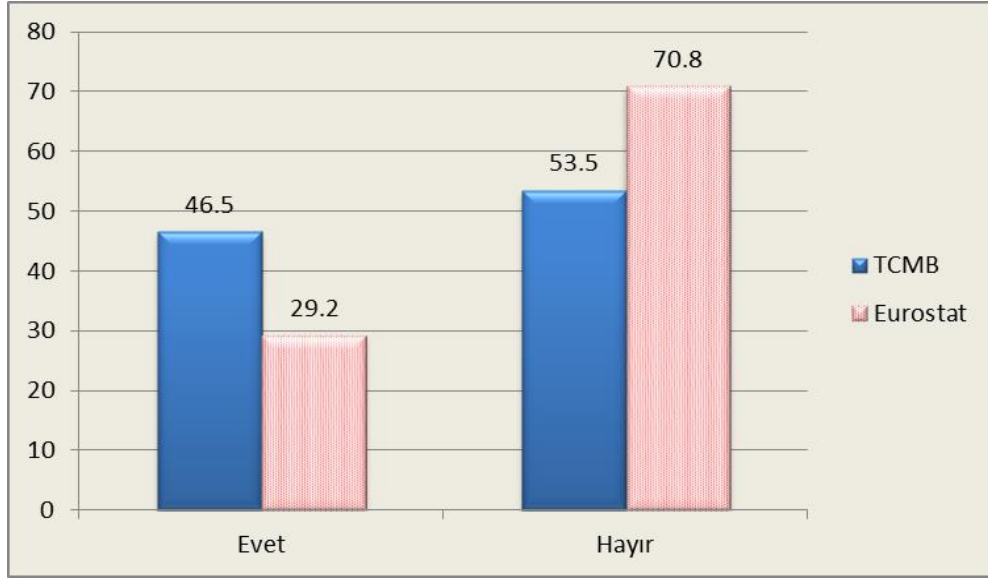
Anketlerin ilgili sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, ilgili kullanıcıların TCMB istatistiklerini Eurostat istatistiklerine göre daha az anlaşılabilir bir şekilde yayımlandığını düşündükleri görülmektedir. TCMB kullanıcılarının %48,1'i TCMB istatistiklerinin kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlandığını belirtirken, bu oran Eurostat kullanıcılarında %57,1 olarak gerçekleşmiştir. İstatistiklerin kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlanmadığını ifade edenlerin oranının ise, TCMB istatistikleri için %8,3, Eurostat istatistikleri için %4,9 olduğu görülmektedir (Grafik 4.42).

Grafik 4.42: İstatistiklerin Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayımlanması, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

4.6.6. Veri Yayımlama Takviminin Kullanımı

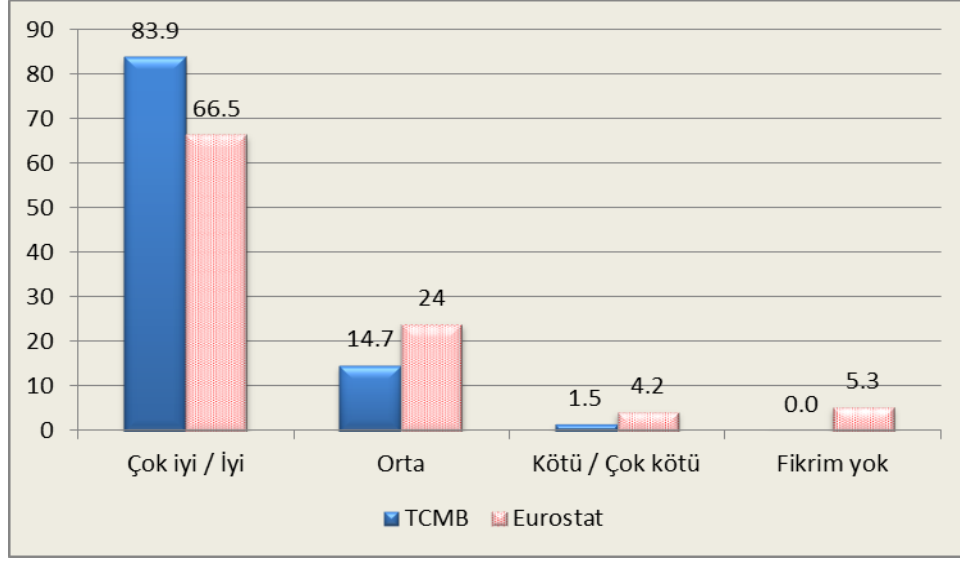
Hem TCMB hem de Eurostat kullanıcıları içerisinde veri yayımlama takvimini kullananların payının kullanmayanlardan daha düşük olduğu gözlenmekle birlikte, TCMB veri yayımlama takvimi kullanım oranının (%46,5), Eurostat veri yayımlama takviminin kullanımına (%29,2) göre daha yüksek çıktığı görülmektedir. (Grafik 4.43)

Grafik 4.43: Veri Yayımlama Takviminin Kullanımı, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

4.6.7. İstatistik ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesi

TCMB tarafından yayımlanan istatistikler ile ilgili hizmetlerin genel kalitesinin Eurostat’a göre ilgili kurumun kullanıcıları tarafından daha iyi bulunduğu görülmektedir. TCMB kullanıcıları içerisinde “çok iyi/iyi” seçeneklerini işaretleyenlerin oranı %83,9 iken, Eurostat kullanıcıları içerisinde bu oran %66,5 olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 4.44). Bu sorunun TCMB uygulamasında cevap seçenekleri arasında “Fikrim yok” seçeneğine yer verilmezken, Eurostat uygulamasında bu seçenek yer almış ve katılımcıların %5,3’ü bu seçeneği işaretlemiştir. Soruya verilen cevaplar karşılaştırılırken bu hususun da göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmektedir.

Grafik 4.44: İstatistik ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Değerlendirmesi, TCMB – Eurostat Karşılaştırması (%)

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kendisine verilen yetkileri kullanarak, ülkemiz ekonomisi ile ilgili gerekli verileri toplamakta, bu verilerin derlenmesi ve hazırlanması ile ilgili araştırma ve planlama çalışmaları yapıp, uluslararası standartlara uygun istatistikler üretmektedir. Üretilen bu istatistikler belirli bir veri yayımlama takvimi çerçevesinde TCMB internet sitesi üzerinden kullanıcıların hizmetine sunulmaktadır.

Kullanıcıların TCMB istatistikleri hakkındaki görüş ve değerlendirmelerini alabilmek için daha önce TCMB bünyesinde bir istatistik kullanıcı anketinin yapılmadığı görülmüş ve istatistiklerin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarabilmek, kullanıcıların ihtiyaçlarını belirleyip bunları karşılayıcı adımların atılmasına katkı sağlayabilmek amacıyla çalışma kapsamında TCMB istatistiklerine yönelik ilk istatistik kullanıcı anketi gerçekleştirilmiştir.

Anket soruları oluşturulmadan önce Eurostat, Avrupa Merkez Bankası, Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar, İngiltere ve Makedonya gibi merkez bankaları ile Türkiye, Slovenya, Sırbistan gibi istatistik ofisleri tarafından uygulanmakta olan istatistik kullanıcı memnuniyet anketleri incelenmiş ve bu bilgiler ışığında TCMB istatistik kullanıcı anketi soruları hazırlanmıştır. Anket soruları oluşturulurken en fazla oranda Eurostat tarafından yapılan anket sorularından faydalanılırken, anket uygulamasında incelenen tüm anketler göz önünde bulundurulmuştur.

İlk aşamada hazırlanan anket sorularını test edebilmek amacıyla TCMB Araştırma ve Para Politikası Genel Müdürlüğü çalışanlarına kağıt ortamında pilot anket gerçekleştirilmiştir. Pilot anket sorularına verilen cevaplar ve yapılan öneriler çerçevesinde bazı sorularda güncellemeler

yapılmış ve anket sorularına nihai hali verilmiştir. Sonuçta anket 4 bölüm ve 24 sorudan oluşmaktadır (Ek 1).

İnternet üzerinden çeşitli anket oluşturma siteleri taranmış ve istatistik kullanıcı anketine en uygunu olduğu değerlendirilen “www.surveey.com” isimli internet sitesi üzerinden anketin web uygulaması hazırlanmıştır.

Uluslararası kuruluşlar ve ülke anket uygulamalarında görüldüğü üzere istatistik kullanıcılarını en büyük oranda temsil ettiği düşünülen TCMB internet sitesi aboneleri internet yayın abonelik sistemi üzerinden gönderilen mesajla ankete davet edilmiş ve toplamda 675 kullanıcı tarafından ankete katılım sağlanmıştır.

Ankete katılım oranının Eurostat anketi ile benzer bir durum sergilediği ve katılımcı sayısının da Avrupa Merkez Bankası, İngiltere Merkez Bankası ve Makedonya Merkez Bankası anketlerinden yüksek gerçekleştiği görülmüştür.

5.1. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Anket katılımcıları arasında herhangi bir değerlendirme farkı bulunmadığından, cevaplar eşit ağırlık verilerek excel ortamında filtrelemeler ve pivot tablolar kullanılarak analiz edilmiş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

TCMB istatistikleri kullanıcıları içerisinde erkeklerin payının kadınlardan daha yüksek olduğu ve katılımcıların yaş aralığının en fazla 25 – 34 ve sonrasında 35 – 44 yaş grupları arasında yoğunlaştığı görülmektedir.

Kullanıcıların yarısından fazlasının lisans, yaklaşık dörtte birinin yüksek lisans ve %7,4’ünün de doktora derecesine sahip olduğu ve tüm bunlar toplandığı zaman kullanıcıların %94,9’unun lisans ve üstü eğitime sahip olduğu gözlenmektedir.

TCMB istatistik kullanıcıları arasında en yüksek oranda paya sahip kullanıcı grubunun “Finansal Kuruluşlar” olduğu ve bunu “Reel Sektör Şirketleri”, “Öğrenciler” ve “Kamu Kurumları”nın takip ettiği belirlenmiştir.

Kullanıcılar tarafından en çok kullanılan TCMB istatistiklerinin “Döviz Kurları”, “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” ve “Piyasa Verileri” nin olduğu, diğer taraftan “BIS-Tezgahüstü Döviz ve Türev Piyasaları Anketi”, “Finansal Hizmetler Anketi ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi” ile “BIS-Konsolide ve Yerel Bankacılık İstatistikleri ” nin de en az kullanılan istatistikler olduğu göze çarpmaktadır. Kullanıcı grubu bazında en çok takip edilen istatistiklere ise aşağıdaki tabloda yer verilmiştir (Tablo 5.1). Kullanıcıların işleri ile ilgili istatistikleri daha çok takip ettikleri, kendi ilgi alanlarına girmeyen istatistiklere yönelik kullanımların ise gerilerde olduğu görülmektedir. Dikkat çeken diğer bir husus ise “Akademisyenler” tarafından en çok EVDS’nin kullanılmasına rağmen “Öğrenciler” tarafından EVDS kullanımının gerilerde olduğudur.

TABLO 5.1. KULLANICI GRUBU BAZINDA EN ÇOK TAKİP EDİLEN İSTATİSTİKLER

Kullanıcı Grubu	1	2
Akademisyenler	EVDS	Ödemeler Dengesi İstatistikleri
Merkez Bankası	Döviz kurları	EVDS
Finansal Kuruluşlar	Bankacılık İstatistikleri	Döviz Kurları
Reel Sektör Şirketleri	Döviz Kurları	Piyasa Verileri
Hanehalkı	Döviz Kurları	Piyasa Verileri
Medya	Haftalık Para ve Banka İstatistikleri	Tüketici Eğilim Anketi ve Tüketici Güven Endeksi
Öğrenciler	Döviz Kurları	Aylık Para ve Banka İstatistikleri
Kamu Kurumları	Piyasa Verileri	Döviz Kurları

EVDS’de en çok kullanılan başlıkların “Kurlar”, “Piyasa verileri” ve “Faiz İstatistikleri” olduğu diğer taraftan TCMB tarafından üretilmeyen fakat EVDS’ye koyulan “Özelleştirme Uygulamaları” ve “Toplu İş Sözleşmeleri” ne ilişkin verilerin en az kullanılan başlıklar olduğu görülmektedir.

TCMB tarafından yayımlanan mevcut istatistiklerin kullanıcıların ihtiyaçlarını “büyük oranda” karşıladığı görülmüştür. “Kısmen karşılıyor” ve “karşılamıyor” şeklinde verilen cevaplar sırasıyla sadece %4,3 ve %1,2 oranlarında gerçekleşmiştir. Kullanıcılara ihtiyaç duyduğu fakat TCMB tarafından yayımlanmayan istatistikler nedir diye sorulduğunda ise TCMB sorumluluğunda olmayan, TCMB sorumluluğunda olup halihazırda yayımlanan, TCMB sorumluluğunda olup yayımlanmayan veya eksik detayda

yayımlanan bazı ihtiyaçlar belirtilmiştir. TCMB sorumluluğunda olup, yayımlanmayan/eksik detayda yayımlanan istatistikler arasında;

- TCMB net döviz rezervi,
- Reel sektöre ait daha ayrıntılı veriler,
- Toplulaştırılmış dış borç istatistikleri,
- İYA’da daha fazla ayrıntı,
- Sektör bilançolarındaki rasyoların aylık istatistikleri,
- Sanayi sektörleri alt kırılımında kapasite kullanım oranı,
- İmalat yanında hizmet sektörüne yönelik anket

gibi ihtiyaçlar belirtilmiştir. 118 farklı katılımcı tarafından belirtilen 211 ihtiyacın tamamına olduğu gibi kullanıcı grubu bazında Ek 3’de yer verilmiştir.

Kullanıcıların yaklaşık üçte ikisi TCMB istatistiklerini işleri açısından “ok / oldukça önemli” olarak nitelendirirken, önemli olmadığı yönünde cevap verenlerin oranı sadece %3,6 olarak gerçekleşmiştir. “Akademisyenler” %82,5 oranında TCMB istatistiklerini işleri açısından “ok / oldukça önemli” olarak görürken, “Medya” sektörü %76,5, “Finansal kuruluşlar” ise %73,6 oranında “ok / oldukça önemli” değerlendirmesini yapmıştır. TCMB istatistiklerini işleri açısında en yüksek oranda önemli olmadığını düşünen sektör ise %14,0 ile “Hanehalkı” sektörü olmuştur.

Kullanıcıların TCMB istatistiklerini en fazla “Genel bir bilgi edinmek için”, “Araştırma için” ve “Piyasa analizi” için kullandıkları görülmektedir. En fazla oranda kullanım sıklığı ise “Haftalık” olarak gerçekleşirken bunu “Aylık” ve “Günlük” kullanımlar takip etmektedir.

Anket katılımcılarından kullanmış oldukları TCMB istatistiklerine 1 ile 5 arasında kalite notu vermeleri istenmiş ve verilen cevaplar neticesinde TCMB istatistiklerinin genel kalite ortalaması 4,1 olarak gerçekleşmiştir. Kullanıcılar tarafından kalitesi en yüksek bulunan istatistikler sırasıyla “Döviz Kurları”, “Reel Efektif Döviz Kuru”, “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” ve “demeler Dengesi İstatistikleri” olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu, resmi istatistik programı kapsamında üretilen istatistikler için “kalite logosu” uygulaması başlatmıştır. Bu kapsamda

TÜİK tarafından 2014 yılında “Resmi İstatistikleri Değerlendirme Formu” oluşturulmuştur. Formun 17. sorusu “Kullanıcıların memnuniyetini & ihtiyacını belirlemeye/tespit etmeye yönelik periyodik olarak uyguladığınız anket ya da benzeri bir çalışmanız (kullanıcı memnuniyet araştırması gibi) (Stratejik Plan kapsamında yürütülen paydaş çalışmaları hariç tutulacaktır) var mı?” şeklindedir. Çalışma kapsamında gerçekleştirilen “TCMB İstatistik Kullanıcı Anketi” nin söz konusu 17. sorunun gereksinimlerini tüm TCMB istatistikleri için yerine getirdiği görülmektedir. TÜİK’e TCMB tarafından yapılan başvurular neticesinde TCMB bünyesinde kalite logosunu alan ilk iki istatistik 31 Mart 2015 tarihli belgeler ile “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” ve “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” olmuştur. Yukarıda bahsedildiği üzere, kur ile ilgili istatistikler bir yana bırakıldığında, anket sonuçlarında kalitesi en yüksek çıkan ilk iki istatistiğin de “Aylık Para ve Banka İstatistikleri” ve “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” olduğu görülmektedir. Buradan kalite logosu uygulaması ile anket sonuçlarının oldukça tutarlı çıktığı sonucu çıkarılabilmektedir.

TCMB istatistiklerinin kalitesini en yüksek derece ile değerlendiren sektörler “Reel sektör şirketleri” ile “Merkez Bankası” olurken, en düşük kalite notu değerlendirmesi yapan sektörler “Hanehalkı” sektörü ile “Akademisyenler” olmuştur. Cinsiyet ayrımında istatistiklerin kalite değerlendirmesine bakıldığında ise kadın kullanıcıların erkek kullanıcılara göre istatistikleri daha kaliteli buldukları görülmektedir.

TCMB istatistik kullanıcılarının büyük bölümü TCMB istatistiklerinin kalitesini yurtiçindeki diğer resmi kuruluşların istatistiklerinin kalitesinden “Daha iyi” olarak nitelendirirken, uluslararası kuruluşların istatistiklerinin kalitesi ile en yüksek oran ile “Aynı” olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Kullanıcıların %94,6 oranında TCMB istatistiklerine ilişkin “büyük oranda güveniyorum/güvenme eğilimindeyim” şeklinde fikir beyan ettikleri görülmektedir. Güvenin en yüksek oranda çıktığı sektörler sırasıyla “Merkez Bankası”, “Finansal Kuruluşlar” ve “Öğrenciler” olurken, en düşük çıktığı sektörler “Hanehalkı” ve “Diğer” sektörleri olmuştur.

TCMB istatistiklerine yönelik hazırlanan veri yayımlama takviminin kullanıcıların yarısından fazlası tarafından kullanılmadığı görülmektedir. Yöntemsel açıklamaların (Metadata) ise kullanıcıların çoğunluğu tarafından kullanıldığı ve kısmen yeterli bilgileri içerdiğinin düşünüldüğü değerlendirilmiştir.

Kullanıcıların yarısından fazlası TCMB internet sitesinde ihtiyaç duyduğu istatistiklere kolay erişebildiğini ifade ederken, yaklaşık yarısı istatistiklerin kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlandığı şeklinde görüş bildirmiştir.

Kullanıcılardan TCMB internet sitesinde yer alan bazı istatistik hizmetlerine 1 ile 5 arasında not vermeleri istenmiş ve anket sonuçlarına göre söz konusu hizmetlerin genel ortalamasının 3,9 olarak gerçekleştiği görülmüştür. "Performans / hız" 4,1 ortalama ile en yüksek dereceye sahipken, "Arama olanakları" ve "Yardım metinleri" 3,7 ortalama ile en düşük dereceleri almışlardır. Kullanıcı grupları arasında TCMB internet sitesi istatistik hizmetlerini en yüksek derece ile değerlendiren sektör "Medya" olurken, en düşük değerlendirmeyi "Kamu Kurumları" ve "Akademisyenler" in yaptığı gözlenmektedir.

Kadın kullanıcıların TCMB internet sitesi istatistik hizmetlerini erkek kullanıcılara göre daha yüksek oranlarla değerlendirdikleri görülmektedir. Belirtilen hizmetler içerisinde kadınların erkeklerden daha düşük değerlendirmede bulunduğu tek hizmetin "EVDS'den veri çekme" olduğu gözlenmektedir.

Kullanıcıların sormuş olduğu sorulara telefon, e-posta gibi yollarla verilen cevapları içeren kullanıcı desteğinden kullanıcıların yaklaşık yarısının "Memnun" olduğu görülmekle birlikte, sadece %1,6'lık kesim söz konusu hizmetlerden memnun olmadığını ifade etmiştir.

TCMB tarafından üretilen istatistikler ve ilgili hizmetlerin genel kalitesini kullanıcıların yarısından fazlası "iyi" olarak nitelendirirken, "çok iyi" şeklinde görüş bildiren kullanıcıların oranı yaklaşık dörtte bir oranında gerçekleşmiştir. Bu soruda bulunan seçeneklere "Çok kötü:1, kötü:2, orta:3,

iyi:4 ve çok iyi:5” olacak şekilde ağırlıklandırma yapılmış ve “Genel Kalite Endeksi” 4,1 olarak hesaplanmıştır. Bu değerin TCMB istatistiklerinin kalitesinin sorulduğu başka bir soruda elde edilen 4,1 genel kalite ortalaması değeri ile uyumlu olduğu görülmekte ve farklı sorulara verilen cevaplar ile anketin içsel tutarlılığın sağlandığı düşünülmektedir.

Genel Kalite Endeksinin en yüksek çıktığı sektörler “Öğrenciler” ve “Merkez Bankası” olurken, en düşük çıktığı sektörlerin “Hanehalkı” ve “Kamu kurumları” olduğu gözlenmektedir.

Anket içerisinde kullanıcıların 1 ile 5 arasında not verdiği iki adet soru (13 ve 21 nolu) bulunmaktadır. Diğer anket soruları içerisinde de ağırlıklandırma yapılarak 1 ile 5 arasında nota dönüştürülebilecek 2 adet (8 ve 23 nolu) sorunun olduğu görülmektedir. Örneğin 8. Sorudaki cevap seçenekleri “Tamamen karşılıyor: 5, Büyük oranda karşılıyor: 4, Orta derecede karşılıyor: 3, Kısmen karşılıyor: 2, Karşılamiyor: 1” şeklinde ağırlıklandırılarak belirtilen ifadeler rakamsal değere dönüştürülmüştür. Söz konusu 4 soruya verilen cevaplar anketin genel memnuniyet notunu belirlemek amacıyla birleştirilip, ortalamaları alındığında ise 5 üzerinden 4,06 değerine ulaşılmaktadır. Bu değerin TCMB istatistiklerinin genel memnuniyet notu olarak da değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

TCMB istatistiklerinden en yüksek oranla memnun olan sektörlerin sırasıyla “Merkez Bankası”, “Reel sektör şirketleri” ve “Öğrenciler”, en az memnun olan sektörlerin ise sırasıyla “Hanehalkı”, “Akademisyenler” ve “Kamu Kurumları” olduğu görülmektedir (Tablo 5.2).

Standart sapma değerleri en yüksek hesaplanan sektör “Hanehalkı” olurken, en düşük standart sapma değerlerinin “Diğer” sektöründe çıktığı gözlenmektedir (Tablo 5.2).

TABLO 5.2. KULLANICI GRUBU BAZINDA MEMNUNİYET ORTALAMALARI

		Akademisyenler	Diğer	Finansal Kuruluşlar	Hane halkı	Kamu Kurumları	Medya	Merkez Bankası	Öğrenciler	Reel Sektör Şirketleri	Genel Ortalama
Soru 8. Mevcut İstatistiklerin İhtiyaçları Karşılama Notu	Genel Ort.	3.80	4.08	4.18	3.86	3.91	4.00	4.36	4.14	4.33	4.13
	Standart Sap.	1.09	0.87	0.81	1.04	1.02	0.79	0.72	0.85	0.83	0.88
Soru 13. İstatistiklerin Kalite Notu	Genel Ort.	3.98	4.07	4.13	3.85	4.16	4.14	4.29	4.17	4.29	4.14
	Standart Sap.	0.78	0.82	0.82	0.97	0.81	0.88	0.80	0.83	0.83	0.83
Soru 21. İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Notu	Genel Ort.	3.80	3.95	3.89	3.94	3.79	3.99	3.84	3.88	3.95	3.89
	Standart Sap.	0.84	0.73	0.82	1.05	0.87	0.90	0.87	0.81	0.85	0.84
Soru 23. İstatistik ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Notu	Genel Ort.	3.98	4.05	4.12	3.84	3.92	4.06	4.22	4.26	4.12	4.09
	Standart Sap.	0.77	0.66	0.66	0.87	0.78	0.75	0.65	0.62	0.81	0.72
Genel Memnuniyet Notu	Genel Ort.	3.89	4.04	4.08	3.87	3.95	4.05	4.18	4.11	4.17	4.06
	Standart Sap.	0.88	0.77	0.79	0.98	0.88	0.81	0.78	0.79	0.84	0.82

Not: Kullanıcı grupları içerisindeki kullanıcı sayıları farklı olduğu için yatay ortalama ağırlıklandırılarak alınmıştır.

Benzer özet tablo kullanıcıların cinsiyet ayrımına göre yapıldığında ise kadın kullanıcıların TCMB istatistiklerinden erkek kullanıcılara göre daha memnun oldukları görülmektedir (Tablo 5.3).

TABLO 5.3. CİNSİYET AYRIMINDA MEMNUNİYET ORTALAMALARI

		Erkek	Kadın	Genel Ortalama
Soru 8. Mevcut İstatistiklerin İhtiyaçları Karşılama Notu	Genel Ort.	4.10	4.22	4.13
	Standart Sap.	0.91	0.80	0.88
Soru 13. İstatistiklerin Kalite Notu	Genel Ort.	4.11	4.24	4.14
	Standart Sap.	0.82	0.86	0.83
Soru 21. İnternet Sitesi İstatistik Hizmetleri Notu	Genel Ort.	3.86	3.96	3.89
	Standart Sap.	0.84	0.83	0.84
Soru 23. İstatistik ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalite Notu	Genel Ort.	4.07	4.17	4.09
	Standart Sap.	0.70	0.77	0.72
Genel Memnuniyet Notu	Genel Ort.	4.04	4.15	4.06
	Standart Sap.	0.82	0.82	0.82

Not: Erkek ve kadın kullanıcı sayıları farklı olduğu için yatay ortalama ağırlıklandırılarak alınmıştır.

Katılımcılar anketin son sorusunda açık uçlu bir şekilde TCMB ve EVDS ile ilgili görüş ve önerilerini belirtmişlerdir. Burada;

- EVDS kullanımının çok karışık ve EVDS’de verilerin excel olarak indirilememesinin büyük bir eksiklik olduğu,
- TCMB internet sayfasında istatistiklerin oldukça dağınık bir şekilde yer aldığı ve toplulaştırıldığı bir veri sisteminin olmamasının büyük eksiklik olduğu,
- Mobil uygulamaların olması gerektiği,
- İstatistiklerin interaktif grafik gösterimlerinin olması gerektiği,
- Verilerin sunumu daha sadeleştirilip, basitleştirilerek yayımlanabileceği

gibi 134 farklı kullanıcı tarafından görüşler belirtilmiştir. Bu görüşlerin tamamına olduğu gibi kullanıcı grubu bazında Ek 4 de yer verilmiştir.

TCMB internet sitesi abonelerinin toplulaştırılmış profil bilgileri ile bu aboneler içerisinde ankete katılım sağlayan istatistik kullanıcılarının cinsiyet, yaş, öğrenim durumu ve sektör bilgileri karşılaştırıldığında, bilgilerin birbirine yakın çıktığı görülmekte, böylelikle ankete katılım sağlayan örneklem dağılımının tutarlı olduğu düşünülmektedir.

TCMB istatistik kullanıcı anketi ile 2014 yılı Eurostat kullanıcı memnuniyet anketinde yer alan bazı ortak sorulara verilen cevaplar karşılaştırıldığında kullanıcı görüş ve davranışlarının birbirine benzediği ve ayrıştığı bazı durumların ortaya çıktığı görülmektedir (Tablo 5.4). Her iki kullanıcı grubu da istatistikleri işleri açısından % 30 oranıyla çok önemli, %36 oranıyla oldukça önemli ve %34 oranla da diğer önem dereceleri ile değerlendirmişlerdir. Her iki kuruma ait istatistikler için kullanıcı güveninin %94 oranı ile gerçekleştiği gözlenmekte, bu da her iki kurumun istatistiklerinde kullanıcıların çok büyük oranla güvenlerini kazandığını göstermektedir. Diğer taraftan, TCMB istatistiklerinin kullanımının Eurostat’a göre daha sık olduğu görülmektedir. TCMB tarafından günlük olarak yayımlanan “Döviz kurları” nın bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Bilindiği üzere Euro’ya ait kur bilgileri Eurostat tarafından değil Avrupa Merkez Bankası tarafından yayımlanmaktadır. TCMB

kullanıcılarının Eurostat kullanıcılarına göre internet sitesinde istatistiklere daha kolay eriştiği gözlenmektedir. Kurumların kullanıcılarına göre Eurostat istatistiklerinin TCMB'ye göre daha kolay anlaşılabilir bir şekilde yayımlandığı görülmektedir. TCMB kullanıcılarının veri yayımlama takvimini kullanım oranının Eurostat'a göre daha yüksek çıktığı gözlenmektedir. TCMB kullanıcıları istatistik ve ilgili hizmetlerin genel kalitesini Eurostat kullanıcılarına göre daha yüksek oranlarda iyi bulmaktadır.

TABLO 5.4. TCMB VE EUROSTAT İSTATİSTİK KULLANICI ANKET SONUÇLARINA GÖRE TESPİT EDİLEN BENZERLİK VE FARKLILIKLAR

BENZERLİKLER	FARKLILIKLAR
İstatistiklerin iş açısından önemi	Kullanım sıklığı
İstatistiklere olan güven	İstatistiklere erişim kolaylığı
	İstatistiklerin kolay anlaşılabilir yayımlanması
	Veri yayımlama takviminin kullanımı
	İstatistik ve ilgili hizmetlerin genel kalitesi

5.2. Anket Sonuçlarına Göre Öneriler

Kullanıcı görüşleri doğrultusunda TCMB İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından ilgili istatistiklerde iyileştirmeler gerçekleştirilebilir. Genel kalite notu düşük çıkan istatistiklerin kalitesini artırıcı çalışmalar geliştirilebilir.

Anketin açık uçlu sorularında belirtilen ve Ek 3 ile Ek 4 de tamamı verilen ihtiyaç, görüş ve önerilerin TCMB bünyesinde İstatistik Genel Müdürlüğü'ne ek olarak Bilişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, İletişim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü ve Piyasalar Genel Müdürlüğü gibi birimleri de ilgilendirdiği görülmektedir. Söz konusu görüş ve önerilerin ilgili birimler ile paylaşılıp, kullanıcıların söz konusu istatistik ve istatistik ile ilgili hizmetlere yönelik ihtiyaçlarını gidermek ve bunların kalitesini artırmak için gerekli adımların atılabileceği düşünülmektedir. Böylelikle TCMB bünyesindeki bütçe ve kaynak dağılımının eksik ve zayıf görülen alanların geliştirilmesi için etkin bir şekilde dağıtılabileceği değerlendirilmektedir.

Kullanıcıların istatistikleri daha kolay ve doğru yorumlaması adına, her yayımla birlikte kısa değerlendirme notlarına yer verilebilir. Bu

değerlendirme notlarına halihazırda bazı istatistikler için yer verilirken, bir kısmında yer verilmemektedir.

Kullanıcılardan yoğun bir şekilde EVDS kullanımının zorluğuna yönelik görüşler alındığı gözlenmektedir. EVDS daha kullanıcı dostu bir hale getirilip, excele direk veri aktarımının yapılabileceği bir arayüze geçilebilir. Ayrıca kullanıcıların EVDS kullanımına yönelik eğitsel videolar hazırlanıp, internet sitesine koyulabilir.

TCMB internet sitesi ve istatistiklerine yönelik bir mobil uygulama hazırlanıp kullanıcıların hizmetine sunulabilir. Böylelikle kullanıcıların bilgiye daha hızlı ve rahat ulaşmalarına katkıda bulunulabilir.

TCMB tarafından yayımlandığı halde kullanıcılar tarafından bazı istatistiklerin hala ihtiyaç olarak belirtilmesi, kullanıcıların yayımlanan bu istatistiklerin farkında olmadığı sonucunu çıkarmaktadır. Bununla ilgili kullanıcılar nezdinde istatistiklerin farkındalığını artırmak için yapılan çalışmaların geliştirilebileceği düşünülmektedir. Örneğin, bazı istatistikler için kağıt ortamında hazırlanan tanıtım broşürleri pdf formatında TCMB internet sitesine koyularak bu bilgilere daha fazla kullanıcının erişmesi sağlanabilir.

EVDS'de düşük kullanım oranlarına sahip TCMB sorumluluğu dışındaki veri gruplarının kaldırılıp yerine veriyi hazırlayan kurumun linki verilerek kullanıcının sorumlu kuruluştan veriyi temin etmesi ve böylelikle bu verilerle ilgili herhangi bir sorusu olduğu zaman da bunu ilgili kuruluşla iletişime geçerek ona yöneltmesinin sağlanabileceği değerlendirilmektedir.

TCMB internet sitesi "İstatistikler" başlığı altındaki "Bankacılık Verileri" ve "Piyasa Verileri" içerisinde yayımlanan verilere yönelik iletişim bilgilerine yer verilmediği gözlenmekte olup, bu eksiklik giderilerek kullanıcı desteğine yönelik memnuniyetin artırılabilceği düşünülmektedir.

TCMB internet sitesinde "Arama" boşluğu bulunmasına rağmen buraya yazılan ifadelerin istatistikler yerine duyuru ve mevzuata ilişkin pdf dosyalarını bulduğu görülmüş, bunun yerine arama motoru geliştirilerek kullanıcıların yazmış oldukları ifadelerle ilişkin istatistiklerin ve EVDS

tablolarının da arama motoru tarafından bulunmasıyla söz konusu eksikliğin giderebileceği düşünülmektedir.

TCMB internet sitesine abonelik aşamasında kullanıcılar için uygulanan mevcut sektör sınıflamasının Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) ya da Avrupa Hesaplar Sistemi (ESA) dikkate alınarak tekrar gözden geçirilmesinin faydalı olabileceği değerlendirilmektedir. Abonelerin sektör tercihlerinin yüksek oranda (%32,3) “Diğer” olarak gerçekleşmesi de bu düşünceyi destekler niteliktedir.

Çalışma kapsamında ilki gerçekleştirilen TCMB istatistik kullanıcı anketinin bundan sonra her yıl benzer tarihler arasında tekrarlanmasının istatistiklerin gelişimi ve kullanıcı görüşlerinin takibi açısından uygun olacağı düşünülmektedir. Böylelikle anket sonuçları yıllık olarak karşılaştırılabilecek ve bazı performans değerlendirmeleri yapılabilecektir. Ayrıca ilk kullanıcı anketinde 5 üzerinden 4,06 olarak hesaplanan kullanıcı memnuniyetinin bundan sonra yapılacak anketlerde de hesaplanmasına devam edilerek kullanıcı memnuniyetinin trendi hakkında bilgi sahibi olunabilecektir.

Çalışma kapsamında yapılan ankete katılımın oldukça yeterli olduğu düşünülmekle birlikte, ankete katılımı daha da artırabilmek için bundan sonraki anketlerde TCMB internet sitesi üzerinden de anket linki paylaşılıp, TCMB abonesi olmadığı halde istatistikleri kullanan kişilerin de ankete katılımı sağlanabilir. Benzer şekilde TCMB resmi twitter, facebook gibi sosyal medya hesaplarında anket duyurusu yapıp link verilebilir. Banka çalışanlarının katılımını artırabilmek için ise “Merint” üzerinden anket linki paylaşımı yapılabilir.

Ülkemizde resmi istatistikler “Resmî İstatistik Programı (RİP)” nda belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından üretilmekte ve yayımlanmakta olup, resmi istatistiklerin üretim ve yayımının koordinasyonundan sorumlu kuruluş olarak da TÜİK belirlenmiştir (TÜİK, 2013). TÜİK’in kendi ürettiği istatistiklere ilişkin bir kullanıcı anketi yaptığı gözlenmekle birlikte RİP kapsamındaki istatistikler için genel bir kullanıcı anketinin yapılmadığı gözlenmektedir. Çalışma kapsamında TCMB istatistiklerine yönelik gerçekleştirilen istatistik

kullanıcı anketi uygulaması benzerinin ülkemizdeki tüm resmi istatistikler için resmi istatistik portalında (<http://www.resmiistatistik.gov.tr>) TÜİK tarafından gerçekleştirilmesi resmi istatistiklerin gelişimi açısından faydalı olabilecektir.

KAYNAKÇA

- Andreevska, M. (2013). Communication of Statistics. Joint National Bank of the Republic of Macedonia and ECB Seminar on Statistics, Skopje.
- Akhun, İ. (1982). İki Yüzde Arasındaki Farkın Manidarlığının Test Edilmesi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Cilt:14, Sayı:1, 240-259.
- Aydın, N. (2006). Bankacılık Uygulamaları. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- BOE. (2013) Statistical Code of Practice. London.
- Bollan, M., Davey, N. (2005). The Statistical Code of Practice – a review of progress. Bank of England Monetary & Financial Statistics. London.
- Consoli, A., Matsulevits, L. (2012). Pros and cons of Internet Based User Satisfaction Surveys. http://www.q2012.gr/articlefiles/sessions/11.1_Consoli_User%20needs.pdf.
- Duncan, G.T., Elliot M., Gonzalez J.J.S. (2011) Why Statistical Confidentiality. Springer-Verlag New York Inc.
- Ecochard, P., Hahn, M., Junker, C. (2008). User Satisfaction Surveys in Eurostat and in the European Statistical System <http://q2008.istat.it/sessions/paper/10Ecochard.pdf>.
- European Statistical System (2012) Quality Assurance Framework of the European Statistical System. Erişim: Kasım 2014. http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4392716/qaf_2012-en.pdf/8bcff303-68da-43d9-aa7d-325a5bf7fb42.
- Eurostat Statistics Explained, 2014. Erişim: Mayıs 2015. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/G20_Data_Gaps_Initiative_%28DGI%29_%E2%80%93_background.
- Eurostat, (2011b) European Statistics Code of Practice For The National And Community Statistical Authorities. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5921861/KS-32-11-955-EN.PDF/5fa1ebc6-90bb-43fa-888f-dde032471e15>.

- Eurostat. (2005). Overview On The Institutional Set Up Of National Statistical Institutes and Eurostat. Lüksemburg. Erişim: Mayıs 2015. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4372576/2005-overview-on-the-institutional-set-up-of-national-statistical-institutes-and-Eurostat.pdf/e94c155f-536f-4b23-9750-b10ddce416b5>.
- Eurostat. (2007). User Satisfaction Survey. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/11-User-satisfaction-survey-final-report-2007.pdf/19f6dac2-0963-4e82-a074-ac0fd7075b46>.
- Eurostat. (2009). Report on the Eurostat 2009 User Satisfaction Survey. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/10-User-satisfaction-survey-final-report-2009.pdf/cedca59e-839d-45eb-8012-2620edaa7f7e>.
- Eurostat. (2011a). Report on the Eurostat 2011 User Satisfaction Survey. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/09-User-satisfaction-survey-final-report-2011.pdf/b607ce8a-20cb-403b-adcf-c6299c7be32c>.
- Eurostat. (2012). Report on the Eurostat 2012 User Satisfaction Survey. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/08-User-satisfaction-survey-final-report-2012.pdf/f038246e-d346-48fd-8dcc-f311bc980461>.
- Eurostat. (2013a). Report on the Eurostat 2013 User Satisfaction Survey. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/06-User-satisfaction-survey-final-report-2013.pdf/278a1246-3c22-4d17-b756-4cf7c8edc9c1>.
- Eurostat. (2013b). Report on the Eurostat 2013 User Satisfaction Survey For Media. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/07-User-satisfaction-survey-for-media-final-report-2013.pdf/10fafa9e-9076-4aba-b266-9c70934cd46d>.
- Eurostat. (2014a). Report on the Eurostat 2014 User Satisfaction Survey. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/report_uss2014_final.pdf/5b9433e4-47a6-4af2-a1cc-210db2b75f9b.
- Eurostat. (2014b). Report on the Eurostat 2014 User Satisfaction Survey For Media. Lüksemburg. Erişim: Kasım 2014. <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/64157/4375449/uss-2014-report-media.pdf/c8b9c0fc-cd1f-4003-9ca2-ac9d0303a930>.

- Flatt, B.T., Ngo, B.T. (2014) World Bank Statistics for Results Facility – Catalytic Fund (SRF-CF) Evaluation Report of the Pilot Phase. Erişim: Aralık 2014. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/321057/Statistics-Results-Facility-Catalytic-Fund-pilot_phase.pdf.
- Haftalık Para ve Banka İstatistikleri / Bankalar ve Finansman şirketleri Seçilmiş Kredi Büyüklükleri (2014). Erişim: Kasım 2014, TCMB Elektronik Veri Dağıtım Sistemi, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, <http://evds.tcmb.gov.tr/cbt.html>.
- Hutchins, G. (1991). Introduction to Quality: Management, Assurance and Control. Singapore: Macmillan Publishing Company.
- İstatistiğin Araştırmalardaki Önemi, 2012. Erişim: Kasım 2014, <http://istatistiknotlarim.blogspot.com/2012/02/istatistigin-arastirmalardaki-onemi-ve.html>.
- Juran, J. (1988). Juran's Quality Control Handbook. Mc. Graw-Hill Book Co.
- Karagöz, Y., Ekici, S. (2004). Sosyal Bilimlerde Yapılan Uygulamalı Araştırmalarda Kullanılan İstatistiksel Teknikler ve Ölçekler, C.Ü. İktisadi ve İdari bilimler Dergisi Cilt 5, Sayı 1. 25-43. Erişim: Mayıs 2015. <http://iibfdergi.cumhuriyet.edu.tr/archive/sosyal%20bilimlerde%20yap%C4%B1lan%20uygulamal%C4%B1%20ara%C5%9F%C4%B1malarda%20kullan%C4%B1lan%20%C4%B0statistiksel%20teknikler%20ve%20%C3%96l%C3%A7ekler.pdf>.
- Kascert. (2015). Erişim: 14 Haziran 2015. http://www.kascert.com/goster.aspx?metin_id=800.
- Kuzey, P. (2003) Şeffaflık ve İyi Yönetişim. İyi Yönetişimin Temel Unsurları, T.C. Maliye Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı Yayını, Ankara, Ayrıntı Basımevi, 1-17.
- Matamala, A.B., Junker C. (2010). Internet Based User Satisfaction Surveys European Commission – Eurostat, Statistical Office of the European Union.
- Muhasebetürk. Erişim Ocak 2015, <http://muhasebeturk.org/ecopedia/404-s-2/19077-seffalik-nedir-nedemek-tanimi-anlami-nedemek.html>.
- Nymand - Andersen, P. (4 Ekim 2013). Communication of Statistics. Joint ECB NBRM Seminar on Statistics, National Bank of Republic of Macedonia, Skopje.
- Otrar, M. (Kişisel Site). Erişim: Mayıs 2015. <http://mustafaotrar.net/istatistik/istatistik-biliminin-kisa-tarihi/>.

Resmi Gazete, (20 / 06 / 2006 tarih ve 26204 sayılı). Resmi İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. Ankara.

Sevim, A. (1996). Toplam Kalite Yönetiminde Bir Araç Olarak Toplam Kalite Maliyet Sisteminin Kurulması ve Bir Uygulama. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Standart Kalite (2014). ISO ve Kalite ile İlgili Tanımlar. Erişim Kasım 2014, http://www.standartkalite.com/iso9001_terimleri.htm.

Statistical Office of the Republic of Serbia. (2014). Experience With Users' Satisfaction Surveys, Strategic Management Seminar on Quality Frameworks.

Statistical Office of the Republic of Slovenia. (2010). User Satisfaction Survey Statistical Office of the Republic of Slovenia 2010. Ljubljana.

Survey Online Survey System, 2015. <http://www.surveey.com/survey/>.

TCMB Elektronik Veri Dağıtım Sistemi. Erişim: Mart 2015, <http://evds.tcmb.gov.tr/>.

TCMB Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri İstatistikleri'ne İlişkin Yöntemsel Açıklama Erişim: Ocak 2015, www.tcmb.gov.tr.

TCMB İnternet Sitesi. Erişim: Kasım 2014, <http://www.tcmb.gov.tr/>.

TCMB İnternet Yayın Abonelik Sistemi.

Toy, İ. (2015). Gözler Avrupa'da, Krizin Ekseni Mi Kayıyor? Erişim: 16 Haziran 2015. <http://www.abbulteni.org/haberler/206-goezler-avrupada-krzn-eksen-m-kayiyor>.

TÜİK, (2013). Resmi İstatistik Programı 2012 – 2016 (Rev.1). Ankara.

TÜİK, (2014a). İstatistik Üretiminde İdari Kayıtların Rolü (İkinci Baskı). Ankara.

TÜİK, (2014b). Resmi İstatistikleri Değerlendirme Formu, 2014. Ankara.

TÜİK, (2015). <http://tuikapp.tuik.gov.tr/kulmem/>.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (Kanun No: 1211), Kabul Tarihi: 14 Ocak 1970.

Türkiye İstatistik Kanunu (Kanun No: 5429), Kabul Tarihi: 10 Kasım 2005.

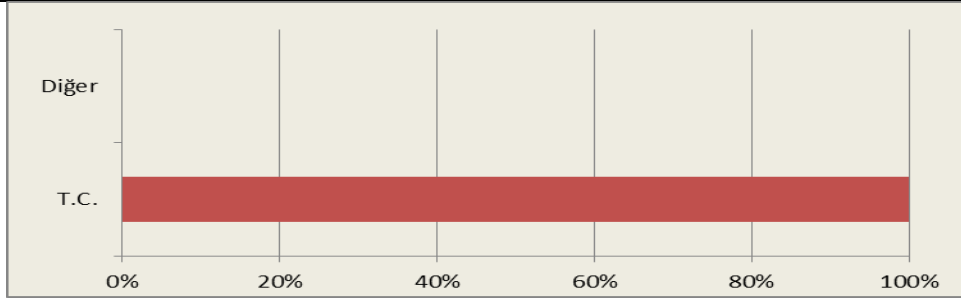
Vikipedi Özgür Ansiklopedi. Erişim Ocak 2015, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Tarafs%C4%B1zl%C4%B1k>.

Vikipedi Özgür Ansiklopedi. Erişim Ocak 2015, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Metodoloji>.

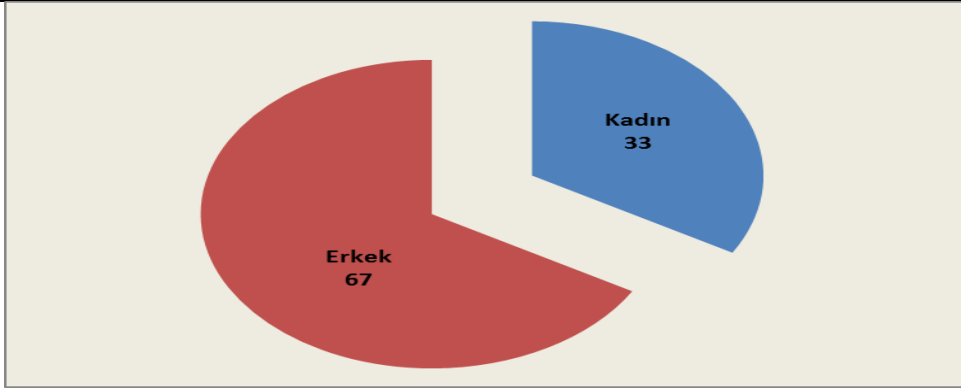
World Bank, (2010) Statistics for Results Facility Catalytic Fund User Satisfaction Survey on the Quality and Use of Official Statistics for Informed Policy-and Decision-Making Guidelines, Erişim: Kasım 2014.
<http://siteresources.worldbank.org/SCBEXTERNAL/Resources/SRF-user-satisfaction-survey-guidelines-and-questionnaire.pdf>.

EKLER

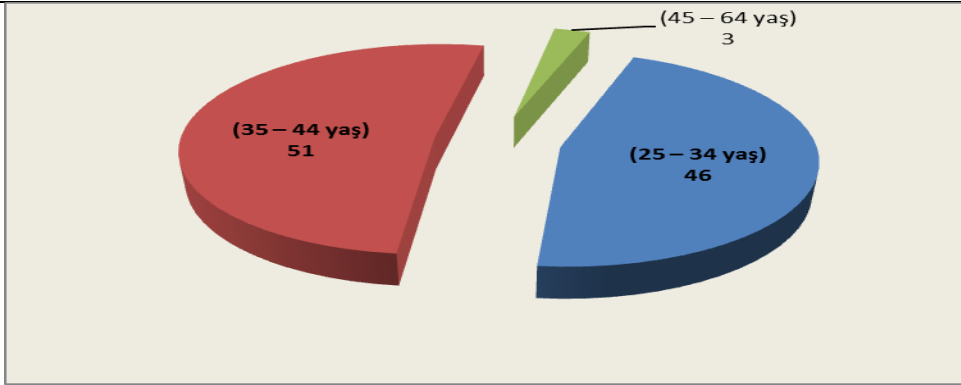
PİLOT ÇALIŞMADA YER ALAN SORULAR VE ALINAN CEVAPLAR

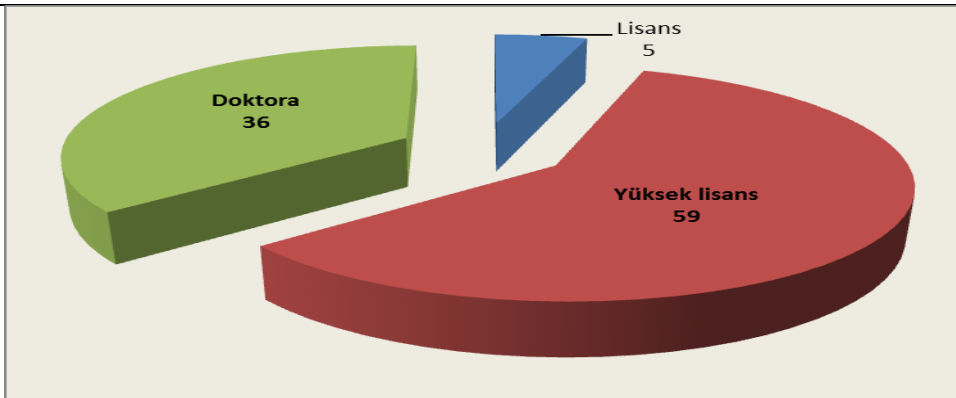
Pilot Anket – Uyuşunuz?

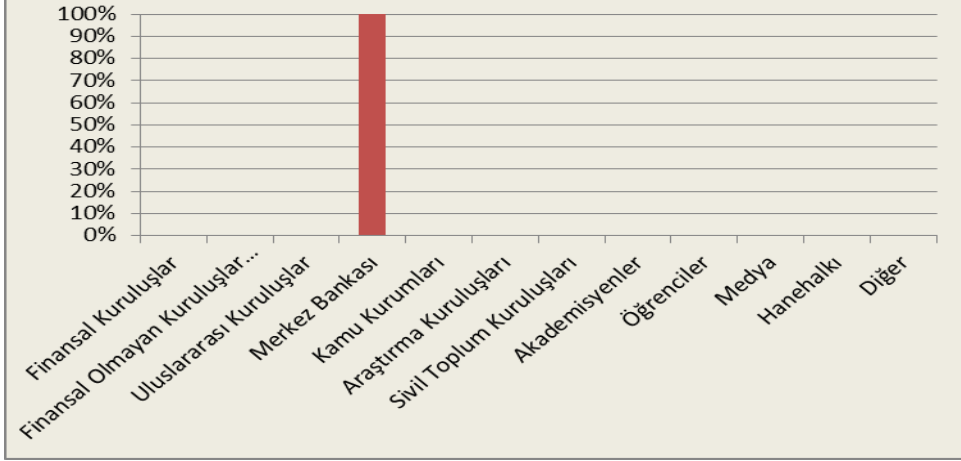
Pilot Anket –Cinsiyetiniz?

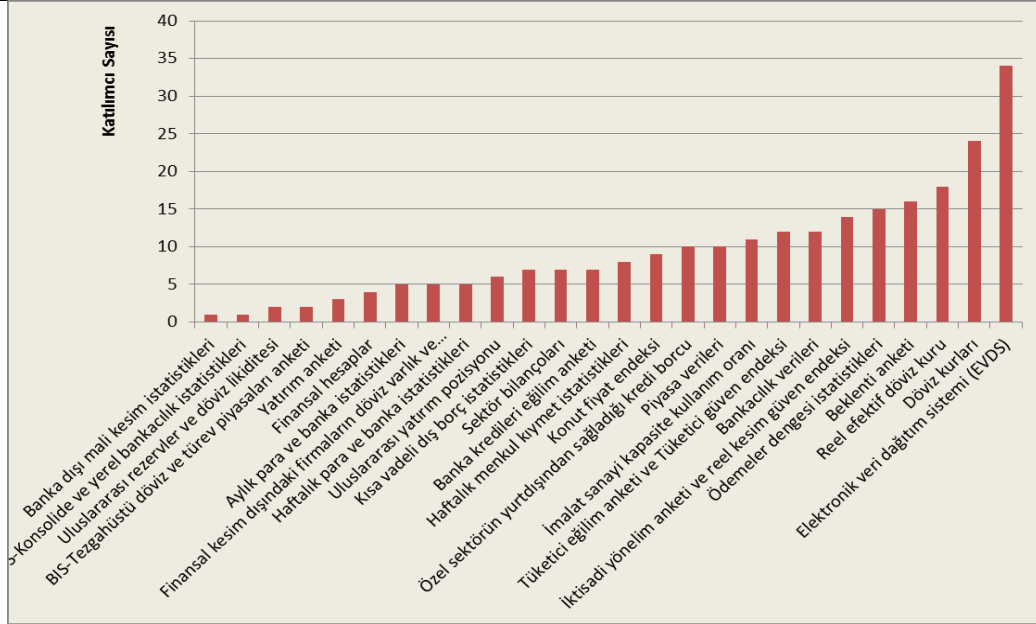
Pilot Anket –Yaş Grubunuz?

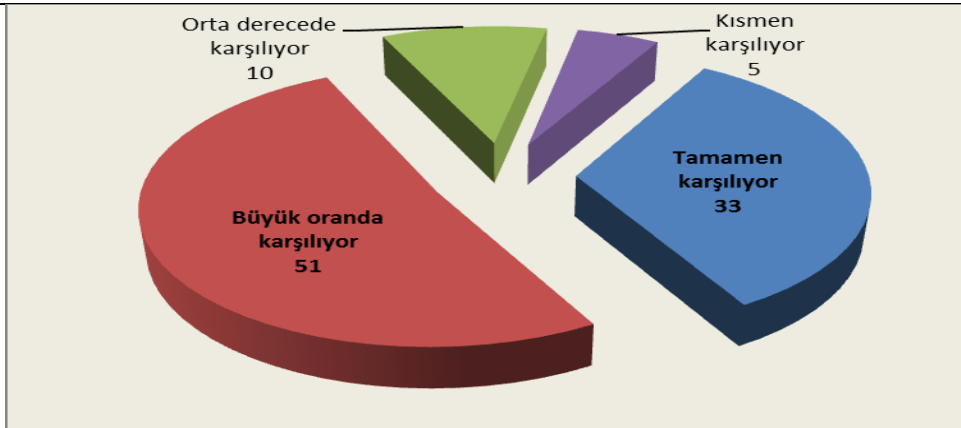
Pilot Anket –Öğrenim Seviyeniz?

Pilot Anket –Hangi Kullanıcı Grubunda Yer Alıyorsunuz?

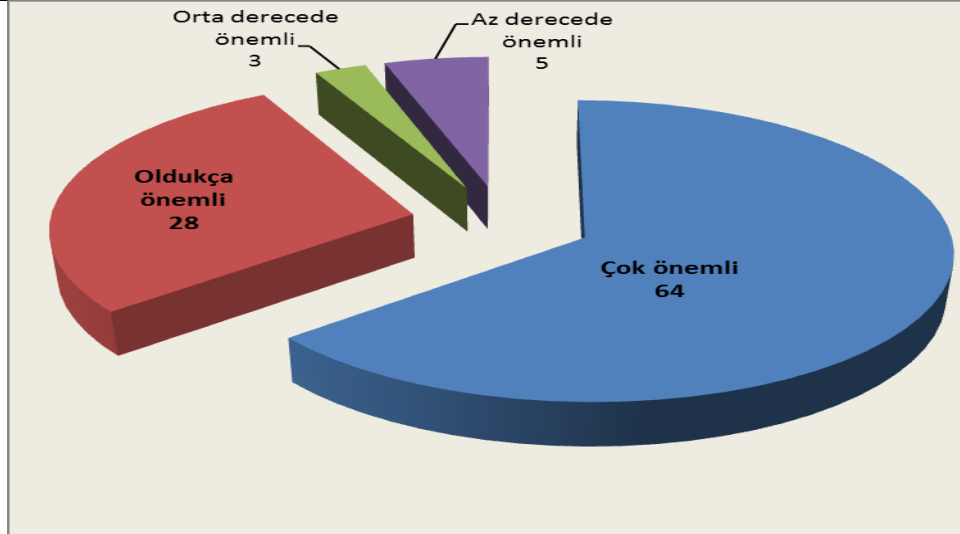
Pilot Anket –Hangi TCMB İstatistiklerini Ağırlıklı Olarak Kullanıyorsunuz?

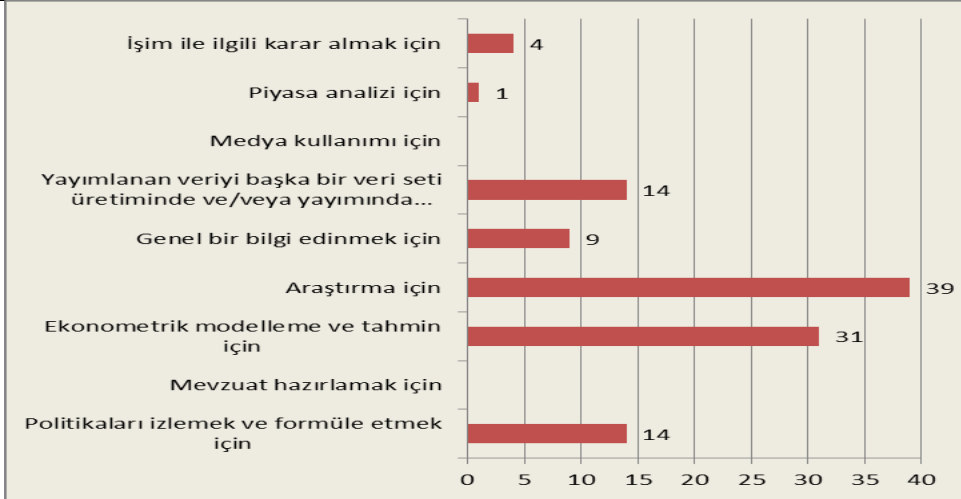
Pilot Anket –TCMB Tarafından Yayımlanan Mevcut İstatistikler Veri İhtiyacınızı Karşılıyor mu?

PİLOT ANKET - EĞER CEVABINIZ “TAMAMEN KARŞILIYOR” DEĞİLSE, TCMB SORUMLULUĞUNDAKİ ALANLARDA ÖNCELİKLİ OLARAK HANGİ İSTATİSTİKLERE İHTİYAÇ DUYDUĞUNUZU ÖNEM SIRASINA GÖRE AŞAĞIDA BELİRTİNİZ?

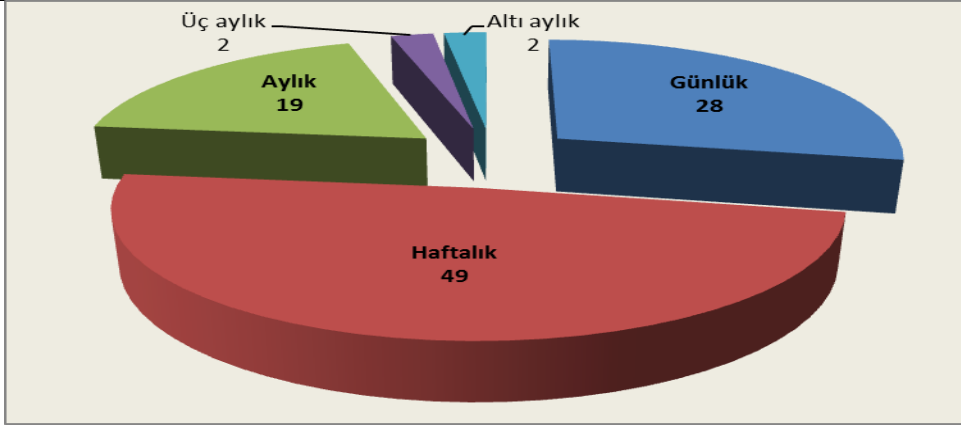
1. BDDK'nın yayımladığı bankacılık verileri
2. Doğrudan yatırım gelir gider detayına ulaşamıyor.
(ne kadarı hisse senedi, ne kadarı greenfield ülke-yatırım alanı verisi vs.)
3. Veri ihtiyaçlarımı diğer yurtdışı kaynaklardan karşılıyorum.
4. TÜFE'yi üreten kurum TÜİK-TÜİK ile konuşularak TÜFE SA olarak da yayımlanabilir.
5. Getiri Eğrisi Verileri
Enflasyon Telafisi
6. Banka bazında detaylı kredi verisi
7. Hanehalkı finansal varlıkları ve yükümlülükleri
8. Muhasebat gov.tr de yayınlanan daha fazla kamu verisi
Mahalli idare istatistikleri
9. Cari işlemler/GSYİH
Krediler/GSYİH
10. Piyasa verileri
Dış borç istatistikleri döviz kompozisyonu ayrıntılı veri eksik
11. Geçmişe dönük serilerin kullanıma hazır olması
BIST gecelik faizlerinin EVDS'ye konması
Swap gecelik faizlerinin EVDS'ye konması

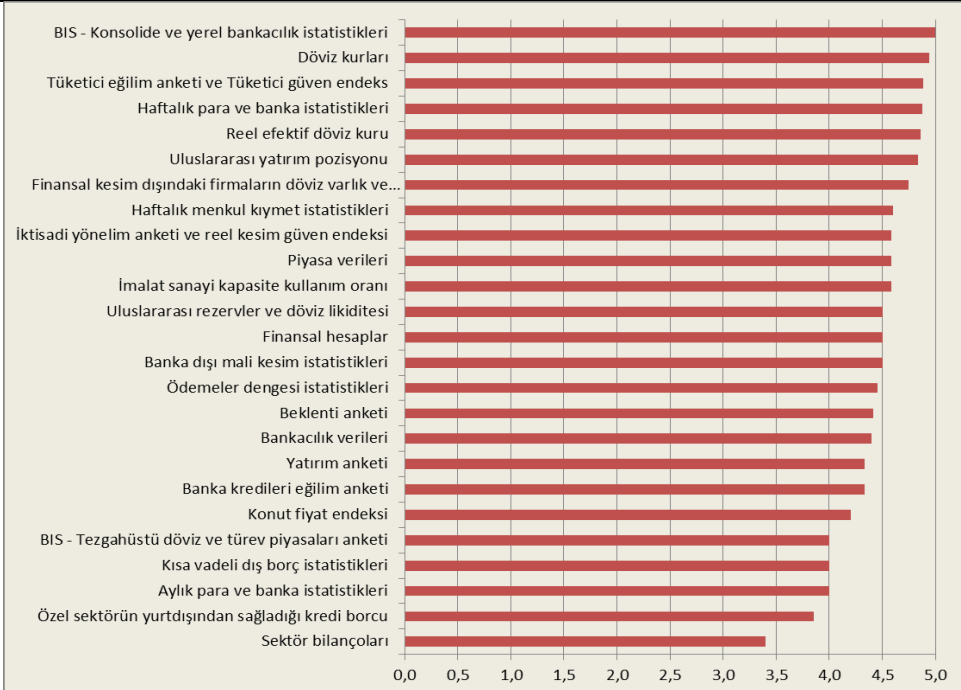
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerinin İşiniz Açısından Önem Derecesini Belirtiniz?

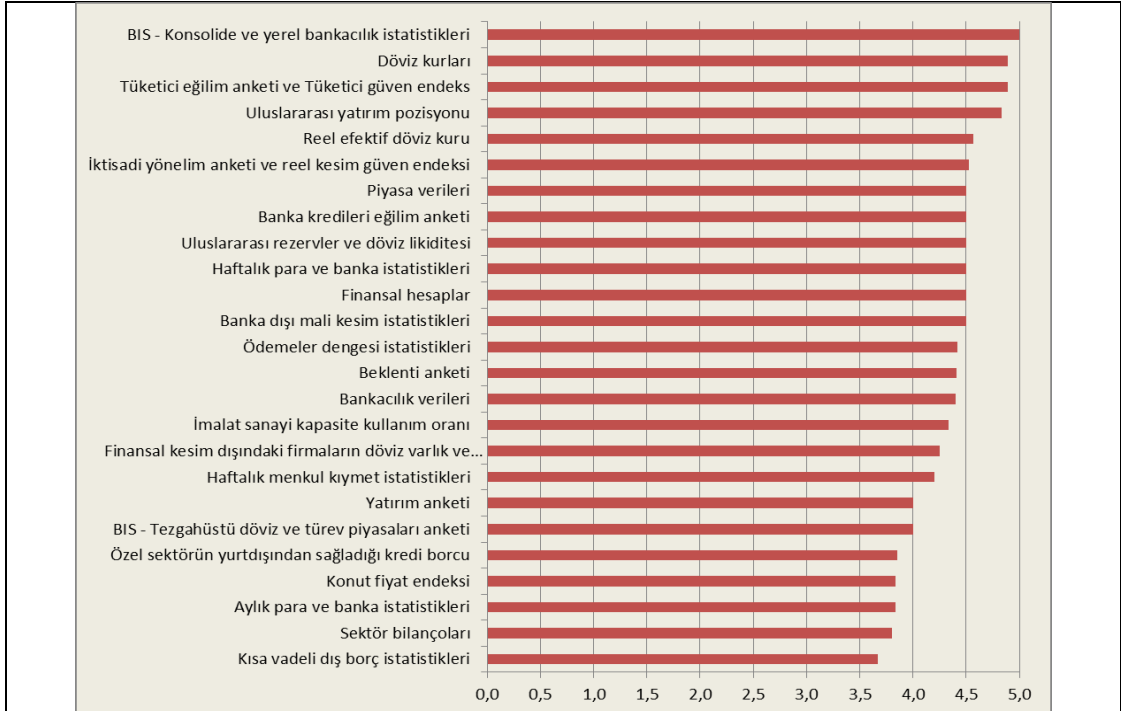
Pilot Anket -TCMB İstatistiklerini ve Elektronik Veri Dağıtım Sistemi'ni (EVDS) Hangi Amaç için Kullanıyorsunuz?

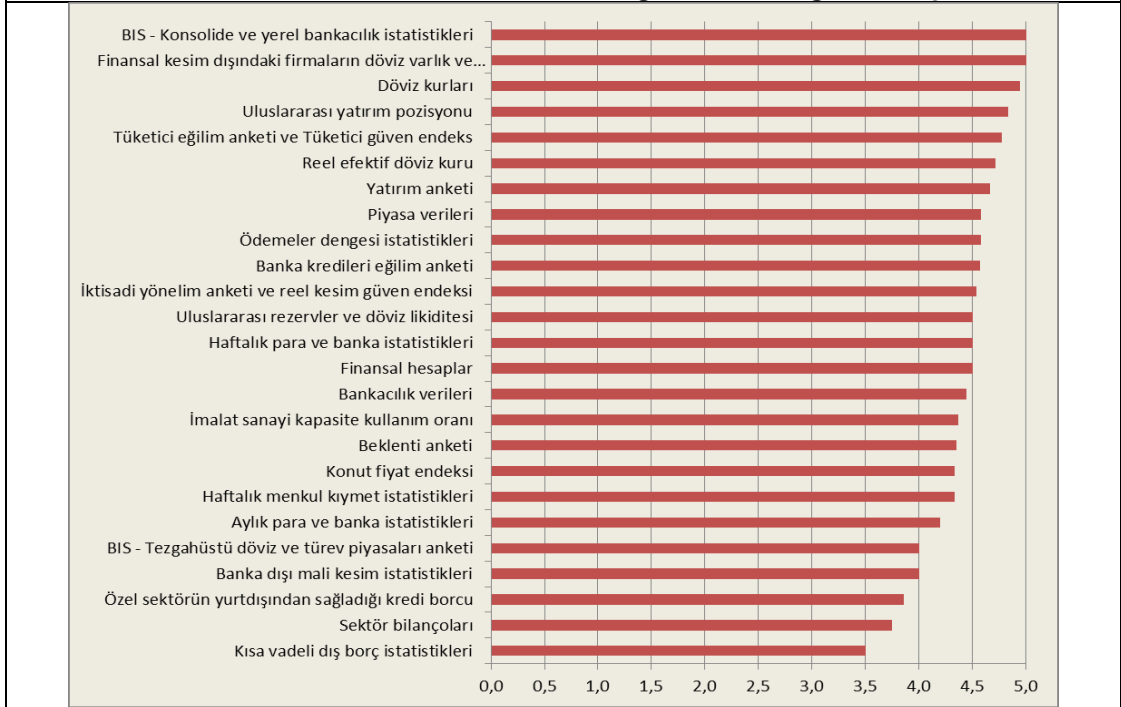
Pilot Anket –TCMB İstatistiklerini ve EVDS'yi Ne Sıklıkta Kullanıyorsunuz?

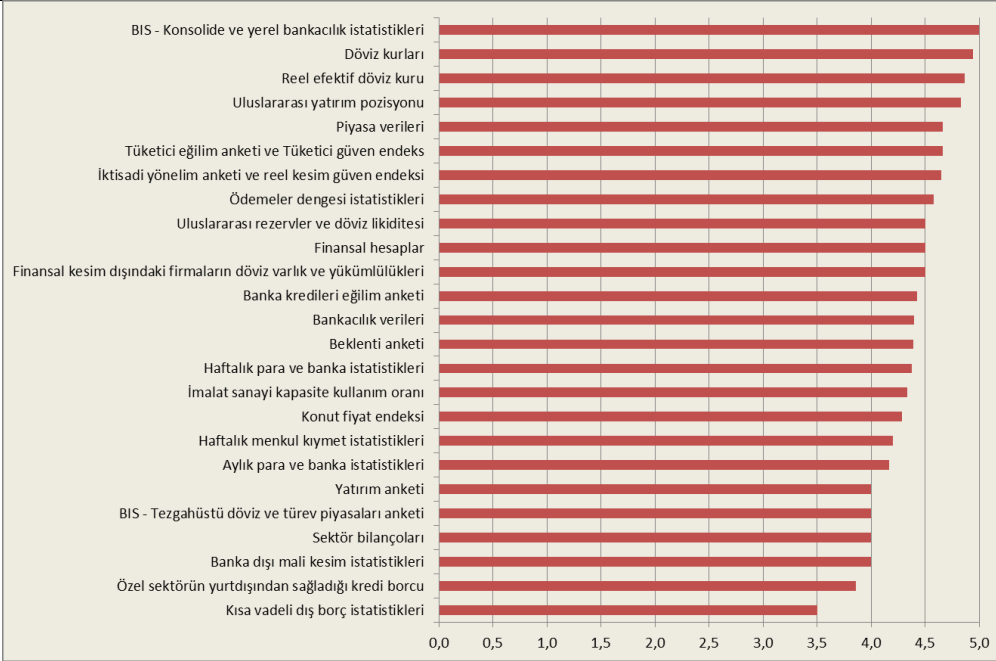
Pilot Anket –TCMB İstatistiklerinin “Zamanlılığını” Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

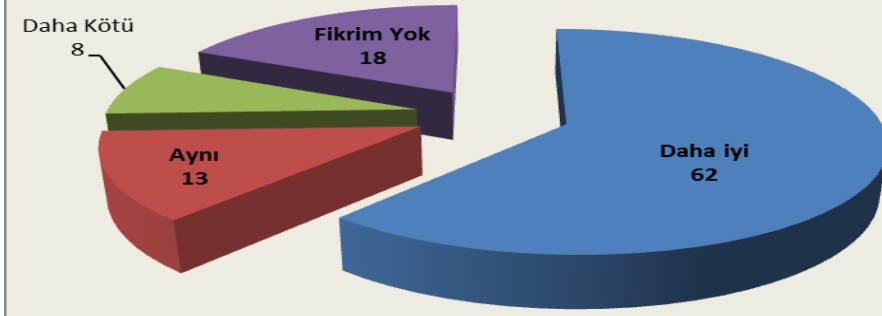
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerinin “Eksiksizliğini” Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

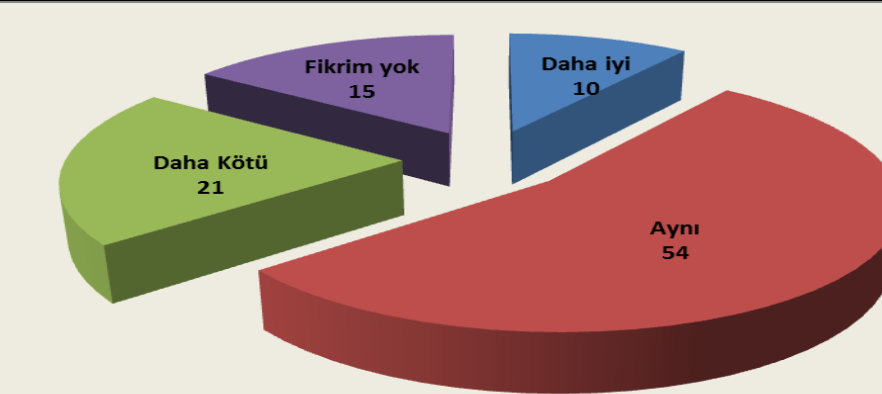
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerinin “Karşılaştırılabilirliğini” Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

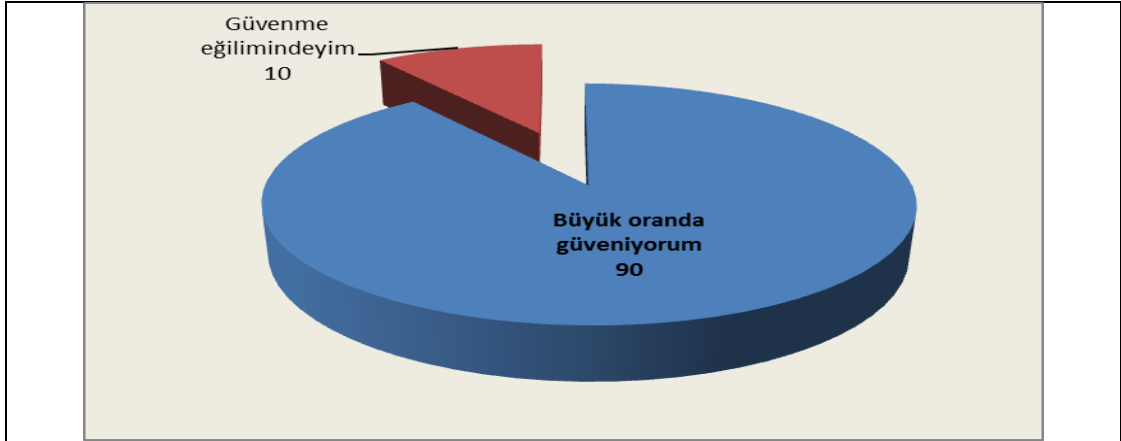
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerinin “Genel Kalitesini” Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

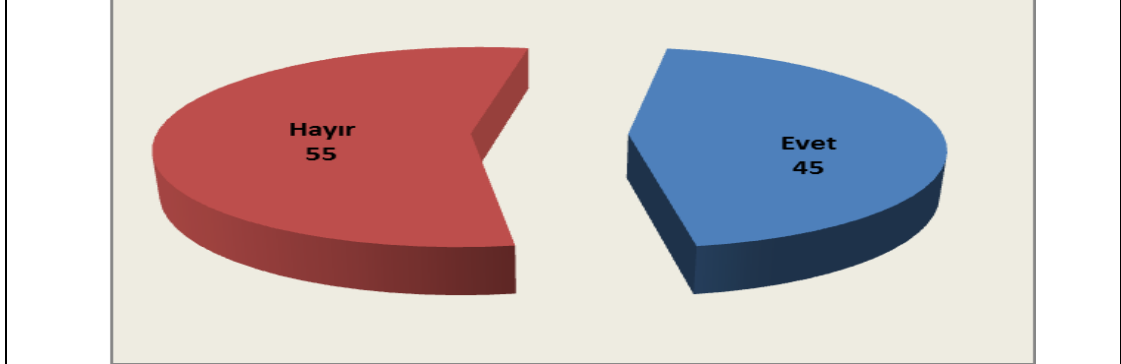
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerinin “Kalitesini” Yurtiçindeki Diğer Resmi Kuruluşların İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyasladığınızda Nasıl Buluyorsunuz?

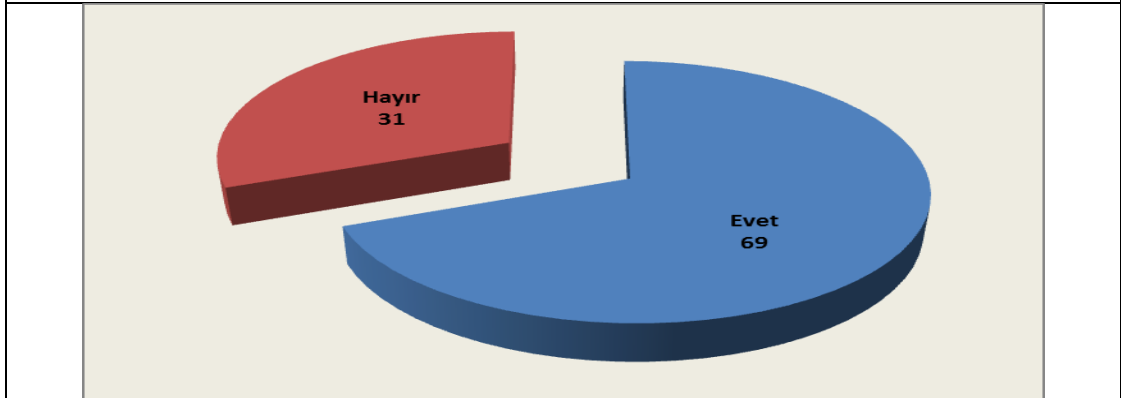
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerinin “Kalitesini” Uluslararası Kuruluşların (ECB, Eurostat, IMF, BIS, OECD vb.) İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyasladığınızda Nasıl Buluyorsunuz?

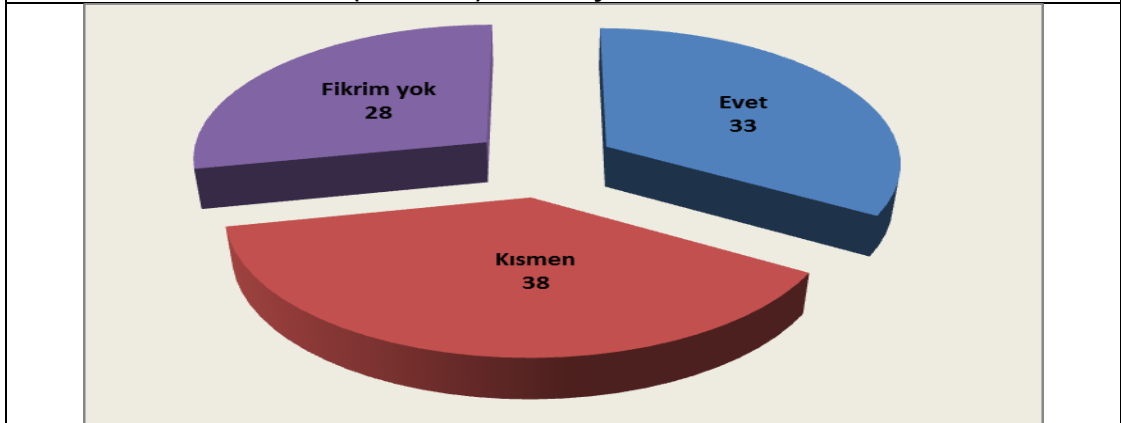
Pilot Anket - TCMB Tarafından Yayımlanan İstatistiklere Ne Kadar Güveniyorsunuz?

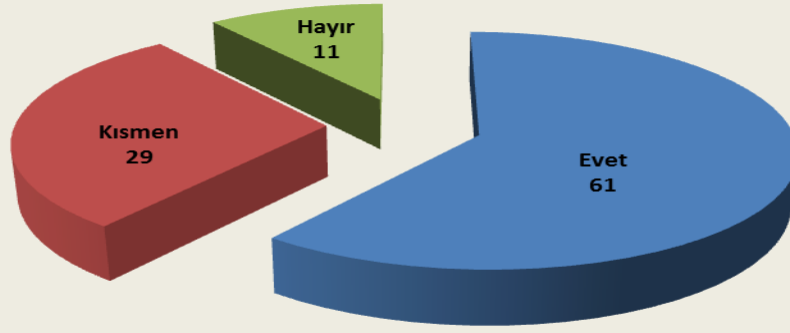
Pilot Anket - TCMB İnternet Sitesinde Yer Alan “Veri Yayımlama Takvimini” Kullanıyor musunuz?

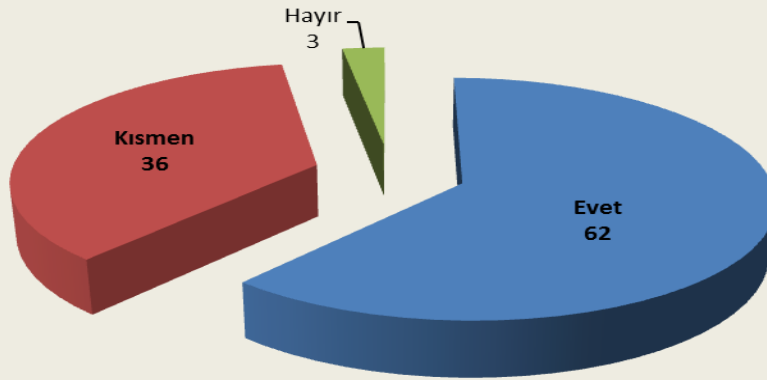
Pilot Anket - TCMB İstatistiklerine İlişkin Hazırlanan “Yöntemsel Açıklamaları (Metadata)” Kullanıyor musunuz?

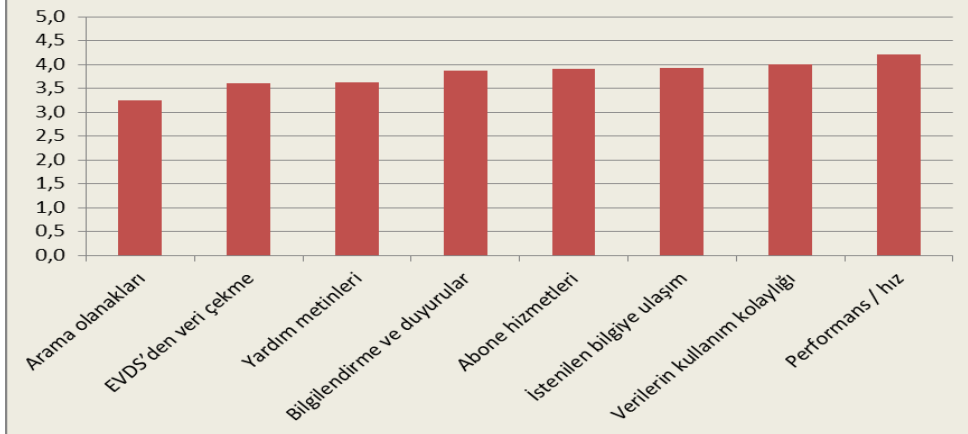
Pilot Anket - Yöntemsel Açıklamaların (Metadata) Yeterli Bilgileri İçerdiğini Düşünüyor musunuz?

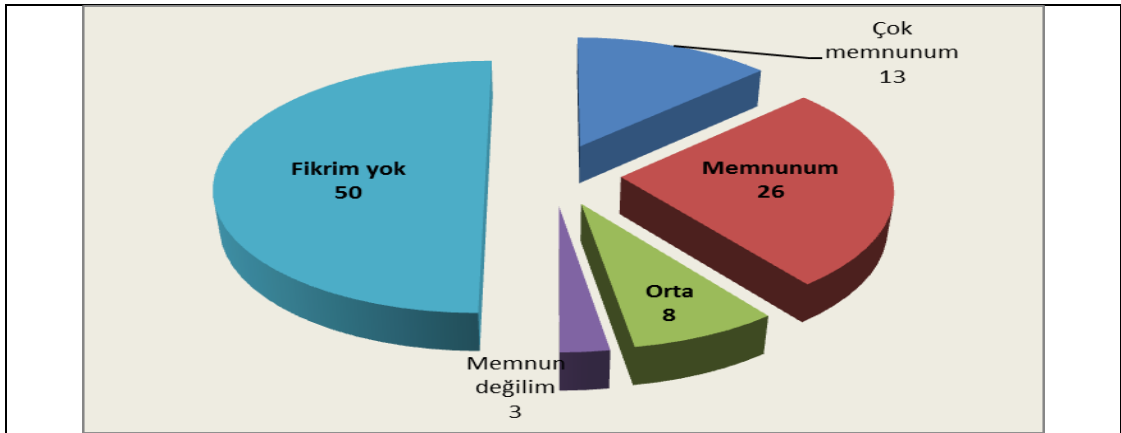
Pilot Anket - TCMB İnternet Sitesinde İhtiyaç Duyduğunuz İstatistiklere Kolay Erişebiliyor musunuz?

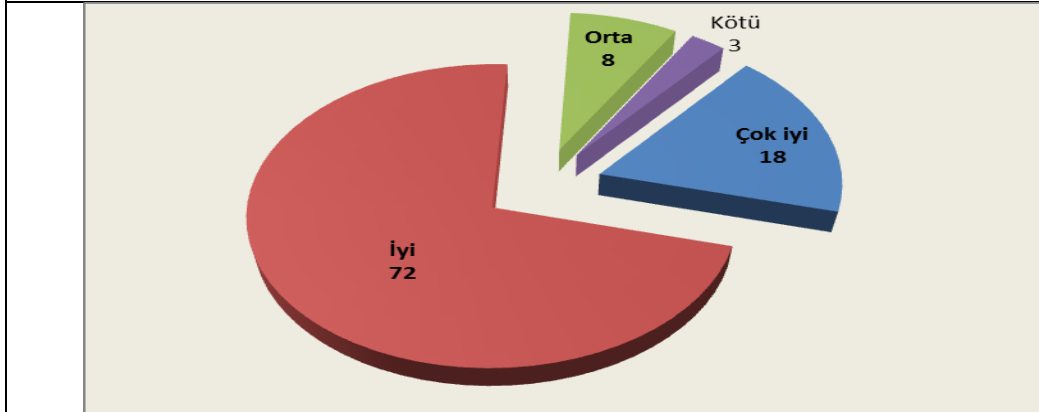
Pilot Anket - TCMB İstatistikleri Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayınlanıyor mu?

Pilot Anket - TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

Pilot Anket - TCMB İstatistiklerine Yönelik Sağlanan Kullanıcı Desteğinden Ne Ölçüde Memnunsunuz?

Pilot Anket - TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?

PILOT ANKET –TCMB İSTATİSTİKLERİ VE EVDS İLE İLGİLİ EKLEMEK İSTEDİĞİNİZ DÜŞÜNCE, TESPİT VE ÖNERİLERİNİZİ LÜTFEN BİZİMLE PAYLAŞINIZ.

1.	Grafikler interaktif olursa daha güzel olur. Arama kısmı daha interaktif yapılabilir. Xlsx formatında da veriyi indirmek faydalı olur.
2.	EVDS'den çekilen verilerin excel ortamına daha uyumlu bir şekilde verilmesi daha faydalı olurdu. Uzun serilerde panellere bölünmesi yanıltıcı ve derlemeyi zorlaştırıcı.
3.	EVDS nin excel uyumunun sağlanmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Kendi veri tabanlarımızın otomatik güncellenmesini sağlayan bir sistemin kullanıma açılması (önceki DB2 ya erişim varken, şu anda böyle bir imkan yok.)
4.	Genel istatistikler başlığı altında yer alan şekli ile erişebilirlik çok daha iyi.
5.	Eski EVDS daha iyiydi.
6.	Yeni internet sayfasına geçildiğinden beri EVDS görünümünden memnun değilim. Satır sayısı fazlalaştıkça yan yana göstermek yerine 2'li, 3'lü bloklar halinde alt alta sıralıyor.
7.	TCMB'nin yeni web sayfasından EVDS'ye ulaştığımızda, eskisi gibi verileri tek bir sayfada göremiyoruz. Eskiden verileri tek bir sayfada görürdük ve excele aktarırdık. Şimdiki sistemde oklarla aşağı-sağa gitmek zorunda

		kalıyoruz.
8.		Yeni web sayfası öncesi daha rahat ulaşılabilirlik vardı. Şimdi bir sürü tıklasam da bilgi nerede (sağda bir yerlerde) bulmak zaman alıyor. İktisadi Yönelim Anketi (İYA) da (Kapasite Kullanım Oranı (KKO) içinde) balans vermek daha kolaylaştırıcı olabilir (arttı azaldı bilgisi de ayrıca kalabilir). İYA ISIC bazında verilebilir mi? Yatırım anketi hizmet sektörüne de yapılabilir mi? Beklenti anketinde daha geniş dağılım verilebilir mi? (quantilely en azından) Önceden genel istatistiklerde serilerin seçildiği alana kısayol atayabiliyorduk. Yeni web sitesinde bunu yapamadım, sonuç olarak yeni site kullanımı zorlaştırdı.
9.		Reel efektif döviz kurunun GÜNCEL değeri güncel kur ve tahmini enflasyon ile rahatça yaklaşık olarak hesaplanıp yayınlanabilir. Bana ve birçok kişiye oldukça faydalı olur. İstenilen bilgiye ulaşım: ilk kullananlar için bir zorluk EVDS ye girince. Ayrıca genel istatistiklere girilmesi gereği. Bunu bilmeyenin kendi kendine bulması bence biraz zor.
10.		Bana kalırsa en büyük sorun EVDS aslında. EVDS yıllar içinde hiç değişmedi. Hala verilere excel dosyası olarak ulaşamıyoruz. Hatta son düzenlemelerden sonra verilere ulaşım daha güçleşti. Bence kapsamlı genel istatistiklere doğrudan ulaşabilmeliyiz.
11.		Eski EVDS daha kullanımı kolay bir arayüzdü.
12.		EVDS kesinlikle yenilenmeli. Bazı veriler büyük olduğunda hata alıyorum. Verileri tek bir formatta elle almak zorundayız. Xml formatında sabit linklerle veya bir daha düzgün SOAP server aracılığıyla veri çekmek mümkün olmalı. (şuanki soapserverin düzgün bir bağlantı kanalı - diğer dillerle uyumu yok.) bunun her içinde bazı veriler yalnız html veya pdf şeklinde ki veri çekmek çok zorlaşıyor. Basit bir JS library ile grafikler konulabilir. EVDSnin toptan elden geçirilmesi lazım. Bütün verileri topluca görebileceğimiz (başlıklarını) search alanının olduğu hatta google botlarının cachelleyebileceği formatta bir sayfa olması lazım.
13.		İYA da yatırım sorusunun yenileme/kapasite genişletme ayırımında olması faydalı olacaktır. KKO'nda firmaların sadece fiziki kapasiteye göre cevap verdiğinden, işgücü durumunu hesaba katmadıklarından emin olmalıyız.

PILOT ANKET - ANKET İLE İLGİLİ GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

1. Elinize sağlık, güzel olmuş, umarım faydalı olur.
2. Anket ölçüm için yeterlidir.
3. Teşekkür ederim.
4. Ankette veriler hakkında daha ayrıntılı yorum yazabilecek yerler olabilir.
5. Bence anket çok uzun ve detaylı.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI İSTATİSTİK KULLANICI ANKETİ SORULARI

SORU NO	BÖLÜM 1. KATILIMCI PROFİLİ
1.	Uyruğunuz? a) T.C. b) Diğer
2.	Cinsiyetiniz? a) Kadın b) Erkek
3.	Yaş Grubunuz? a) 15 altı b) 15 – 24 c) 25 – 34 d) 35 – 44 e) 45 – 64 f) 65 ve üzeri
4.	Öğrenim Seviyeniz? a) İlköğretim b) Lise c) Lisans d) Yüksek lisans e) Doktora
5.	Hangi Kullanıcı Grubunda Yer Alıyorsunuz? a) Finansal Kuruluşlar b) Finansal Olmayan Kuruluşlar (Reel Sektör Şirketleri) c) Uluslararası Kuruluşlar d) Merkez Bankası e) Kamu Kurumları f) Araştırma Kuruluşları g) Sivil Toplum Kuruluşları h) Akademisyenler i) Öğrenciler j) Medya k) Hanehalkı l) Diğer
	BÖLÜM 2. TCMB İSTATİSTİKLERİNİN KULLANIMI HAKKINDA GENEL BİLGİ
6.	Hangi TCMB İstatistiklerini Kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.) a) Aylık Para ve Banka İstatistikleri b) Haftalık Para ve Banka İstatistikleri c) Haftalık Menkul Kıymet İstatistikleri d) Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri İstatistikleri e) Finansal Hesaplar f) Ödemeler Dengesi İstatistikleri g) Uluslararası Yatırım Pozisyonu h) Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi i) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri j) Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu k) BIS-Konsolide ve Yerel Bankacılık İstatistikleri l) Finansal Kesim Dışındaki Firmaların Döviz Varlık ve Yükümlülükleri m) Sektör Bilançoları n) Konut Fiyat Endeksi o) İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı p) İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi q) Tüketici Eğilim Anketi ve Tüketici Güven Endeksi r) Yatırım Anketi

	s) Beklenti Anketi t) Banka Kredileri Eğilim Anketi u) Finansal Hizmetler Anketi ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi v) BIS-Tezgahtüstü Döviz ve Türev Piyasaları Anketi w) Piyasa Verileri x) Bankacılık Verileri y) Reel Efektif Döviz Kuru z) Döviz Kurları aa) Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)
7.	EVDS’de Hangi Başlık Altındaki İstatistikleri Kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.) a) Piyasa verileri b) Kurlar c) Faiz istatistikleri d) Haftalık para ve banka istatistikleri e) Haftalık menkul kıymet istatistikleri f) Aylık para ve banka istatistikleri g) TCMB bilanço verileri h) Fiyat endeksleri i) Anketler j) Toplu iş sözleşmeleri k) Özelleştirme uygulamaları l) Dış borçlar ve ödemeler dengesi m) Dış ticaret endeksleri n) Kamu maliyesi o) Üretim, istihdam ve ücret verileri p) EFT ve EMKT verileri
8.	TCMB Tarafından Yayımlanan Mevcut İstatistikler Veri İhtiyacınızı Karşılıyor mu? a) Tamamen karşılıyor b) Büyük oranda karşılıyor c) Orta derecede karşılıyor d) Kısmen karşılıyor e) Karşılıyor değil
9.	Eğer Cevabınız “Tamamen Karşılıyor” Değilse, TCMB Sorumluluğundaki Alanlarda Öncelikli Olarak Hangi İstatistiklere İhtiyaç Duyduğunuzu Önem Sırasına Göre Aşağıda Belirtiniz? 1 2 3
10.	TCMB İstatistiklerinin İşiniz Açısından Önem Derecesini Belirtiniz? a) Çok önemli b) Oldukça önemli c) Orta derecede önemli d) Az derecede önemli e) Önemli Değil
11.	TCMB İstatistiklerini ve EVDS’yi Hangi Amaç için Kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.) a) Politikaları izlemek ve formüle etmek için b) Mevzuat hazırlamak için c) Anlaşma – sözleşmeler için d) Ekonometrik modelleme ve tahmin için e) Araştırma için f) Genel bir bilgi edinmek için g) Yayımlanan veriyi başka bir veri seti üretiminde ve/veya yayımında kullanmak için h) Medya kullanımı için i) Piyasa analizi için j) İşim ile ilgili karar almak için k) Diğer

12.	TCMB İstatistiklerini ve EVDS'yi Ne Sıklıkta Kullanıyorsunuz? a) Günlük b) Haftalık c) Aylık d) Üç aylık e) Altı aylık f) Yıllık					
BÖLÜM 3: TCMB İSTATİSTİKLERİNİN KALİTE DURUMU						
13.	Kullanmış Olduğunuz TCMB İstatistiklerinin “Genel Kalitesini” Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Boş: fikrim yok, 1: çok kötü, 2: kötü, 3: orta, 4: iyi, 5: çok iyi					
		1	2	3	4	5
	a) Aylık para ve banka istatistikleri					
	b) Haftalık para ve banka istatistikleri					
	c) Haftalık menkul kıymet istatistikleri					
	d) Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri istatistikleri					
	e) Finansal hesaplar					
	f) Ödemeler dengesi istatistikleri					
	g) Uluslararası yatırım pozisyonu					
	h) Uluslararası rezervler ve döviz likiditesi					
	i) Kısa vadeli dış borç istatistikleri					
	j) Özel sektörün yurtdışından sağladığı kredi borcu					
	k) BIS-Konsolide ve yerel bankacılık istatistikleri					
	l) Finansal kesim dışındaki firmaların döviz varlık ve yükümlülükleri					
	m) Sektör bilançoları					
	n) Konut fiyat endeksi					
	o) İmalat sanayi kapasite kullanım oranı					
	p) İktisadi yönelim anketi ve reel kesim güven endeksi					
	q) Tüketici eğilim anketi ve Tüketici güven endeksi					
	r) Yatırım anketi					
	s) Beklenti anketi					
	t) Banka kredileri eğilim anketi					
	u) Finansal Hizmetler Anketi ve Finansal Hizmetler Güven Endeksi					
	v) BIS-Tezgahüstü döviz ve türev piyasaları anketi					

	w) Piyasa verileri						
	x) Bankacılık verileri						
	y) Reel efektif döviz kuru						
	z) Döviz kurları						
14.	TCMB İstatistiklerinin “Kalitesini” Yurtiçindeki Diğer Resmi Kuruluşların İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyasladığınızda Nasıl Buluyorsunuz? a) Daha iyi b) Aynı c) Daha kötü d) Fikrim Yok						
15.	TCMB İstatistiklerinin “Kalitesini” Uluslararası Kuruluşların (ECB, Eurostat, IMF, BIS, OECD vb.) İstatistiklerinin Kalitesi ile Kıyasladığınızda Nasıl Buluyorsunuz? a) Daha iyi b) Aynı c) Daha kötü d) Fikrim yok						
16.	TCMB Tarafından Yayımlanan İstatistiklere Ne Kadar Güveniyorsunuz? a) Büyük oranda güveniyorum b) Güvenme eğilimindeyim c) Güvenmeme eğilimindeyim d) Büyük oranda güvenmiyorum e) Fikrim yok						
BÖLÜM 4: YAYIM HİZMETLERİ							
17.	TCMB İnternet Sitesinde Yer Alan “Veri Yayımlama Takvimini” Kullanıyor musunuz? a) Evet b) Hayır						
18.	TCMB İstatistiklerine İlişkin Hazırlanan Yöntemsel Açıklamaların (Metadata) Yeterli Bilgileri İçerdiğini Düşünüyor musunuz? a) Evet b) Kısmen c) Hayır d) Fikrim yok						
19.	TCMB İnternet Sitesinde İhtiyaç Duyduğunuz İstatistiklere Kolay Erişebiliyor musunuz? a) Evet b) Kısmen c) Hayır d) Fikrim yok						
20.	TCMB İstatistikleri Kolay Anlaşılabilir Bir Şekilde Yayımlanıyor mu? a) Evet b) Kısmen c) Hayır d) Fikrim yok						
21.	TCMB İnternet Sitesi İstatistik Hizmetlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz? Boş: fikrim yok, 1: çok kötü, 2: kötü, 3: orta, 4: iyi, 5: çok iyi						
	İstenilen bilgiye ulaşım	1	2	3	4	5	
	Performans / hız						
	EVDS'den veri çekme						
	Verilerin kullanım kolaylığı						
	Yardım metinleri						
	Arama olanakları						

	Bilgilendirme ve duyurular						
	Abone hizmetleri						
22.	TCMB İstatistiklerine Yönelik Sağlanan Kullanıcı Desteğinden Ne Ölçüde Memnunsunuz? a) Çok memnunum b) Memnunum c) Orta d) Memnun değilim e) Fikrim yok						
23.	TCMB Tarafından Üretilen İstatistikler ve İlgili Hizmetlerin Genel Kalitesini Nasıl Değerlendiriyorsunuz? a) Çok iyi b) İyi c) Orta d) Kötü e) Çok kötü						
24.	TCMB İstatistikleri ve EVDS İle İlgili Eklemek İstedığınız Düşünce, Tespit ve Önerilerinizi Lütfen Bizimle Paylaşınız.						

ANKETİN 9. SORUSU OLAN “EĞER CEVABINIZ ‘TAMAMEN KARŞILIYOR’ DEĞİLSE, TCMB SORUMLULUĞUNDAKİ ALANLARDA ÖNCELİKLİ OLARAK HANGİ İSTATİSTİKLERE İHTİYAÇ DUYDUĞUNUZU ÖNEM SIRASINA GÖRE AŞAĞIDA BELİRTİNİZ?” SORUSUNA VERİLEN TÜM CEVAPLAR (Kullanıcı Cevapları Düzeltme Yapılmadan Olduğu Gibi Verilmiştir.)

Sıra No	Kullanıcı Grubu	Verilen Cevap
1.	Akademisyenler	iç borçlanma miktarı ve faiz oranları cari açık finansmanı sermaye giriş çıkışları ve net hata noksan kaynakları
2.	Akademisyenler	ülkeler bazında piyasa ve banka istatistikleri
3.	Akademisyenler	Servet verileri bölgesel gelir verileri anket ile elde edilen verilerin anket soruları
4.	Akademisyenler	İthalat Fiyat Endeksi İhracat Fiyat Endeksi Dolar Bazlı Olan Cari Açık Rakamlarının TL bazlıda verilmesi
5.	Akademisyenler	bazı verileriniz teorik kalıyor. iş hayatının ve gerçek yaşananları kuşatamıyor. enflasyon gibi mesela. biraz daha reel durumu içinde daha çok barındırsın verileriniz ve kullandığınız set.
6.	Akademisyenler	ulusal hesaplar aylık veri sadece yurtici yerlesikler tüketim verisi kalemleri
7.	Akademisyenler	Yatırım Finansal İstikra rPolitik İstikrar
8.	Akademisyenler	Sektör bilançolarındaki rasyoların aylık istatistikleri
9.	Akademisyenler	Ucret verimlilik imalat sanayi
10.	Akademisyenler	kamu ve özel yatırımlar istihdam uluslararası ticaret verileri
11.	Akademisyenler	Sektörel veriler
12.	Akademisyenler	Makroekonomi Sektörel Hane halkı
13.	Akademisyenler	reel sektör/firma düzeyi doviz kuru merkez bankasının piyasaya mudehalesi

14.	Akademisyenler	ekonomik ve sosyal göstergeler
15.	Akademisyenler	işgücü piyasası verileri ayrıntılı dış ticaret verileri faiz verileri
16.	Akademisyenler	Hanehalkı tasarruf verileri
17.	Akademisyenler	Uzun Süreli Aylık İşsizlik Verileri Uzun Süreli Konut Fiyat Endeksi Düzgün faiz serisi
18.	Araştırma Kuruluşları	TCMB net döviz rezervi
19.	Araştırma Kuruluşları	Hanehalkı harcanabilir gelir ve yükümlülükleri
20.	Finansal Kuruluşlar	MB Rezervlerinin Ayrıntılı Kırılımı
21.	Finansal Kuruluşlar	Enflasyonun detayları örneğin işlenmemiş gıda enflasyonun tarihsel gelişimi,akaryakıtın tarihsel gelişimi vs. Sunumlarda kullanılan grafiklerin datası da kişilerle paylaşılabilir toplu şekilde.
22.	Finansal Kuruluşlar	bankacılık
23.	Finansal Kuruluşlar	Data is sometimes formatted strangely e.g horizontally or in grids. It needs to ALWAYS be in columns with oldest date at top, latest at bottom. This makes it uniform and easy to plot charts. The formatting of dates should be uniform. We are a major investment bank and your dd.mm.yyyy formatting is not recognised in our excel. It needs be dd/mm/yyyy formatted as a date not as text in Excel. This takes so much time every release as we need to reformat
24.	Finansal Kuruluşlar	EDDS should provide easy-to-download data in Excel-friendly format
25.	Finansal Kuruluşlar	genel tük verileriyle bağlantılanması
26.	Finansal Kuruluşlar	Tahvil bono günlük fiyat ve oran verileri
27.	Finansal Kuruluşlar	Kısa Vadeli borç stoğu/döviz likiditesi (Haftalık) Özel Sektörün hedge edilmemiş döviz borç stoğu Net döviz rezervi
28.	Finansal Kuruluşlar	TÜİK'in yayınladığı tüm veriler Dış ekonomilerle ilgili veriler Finansal göstergelerin çeşitliliğinin artması
29.	Finansal Kuruluşlar	gösterge tahvil faizi cds pmi
30.	Finansal Kuruluşlar	piyasa yorumu dolar-euro yorumu ihracat issizlik vb veriler

31.	Finansal Kuruluşlar	Para istatistikleri
32.	Finansal Kuruluşlar	Her ZK dönemi için bankacılık sektörü ZK yükümlülük baz tutarları
33.	Finansal Kuruluşlar	gelişmiş ülkelerin merkez bankası raporları gelişmekte olan ülkelerin merkez bankaları raporları diğer ülke merkez bankalarının raporları
34.	Finansal Kuruluşlar	bölgesel bazda veri
35.	Finansal Kuruluşlar	günlük döviz satım ihaleleri açık piyasa işlemlerinin evds'ye aktarılması
36.	Finansal Kuruluşlar	sektörel bazda biraz daha ayrıntı
37.	Finansal Kuruluşlar	Rezervlerde altın değerlendirme fiyatı
38.	Finansal Kuruluşlar	Bankacılık Döviz Finansal Piyasalar
39.	Finansal Kuruluşlar	uzun vadeli DİBS faiz öngörülleri
40.	Finansal Kuruluşlar	PY yapıcılarının haftalık borçlanma ihalesi üst limiti (toplam rakam) döviz varlıklarının dağılımına ROK ve ZK ayırımın eklenmesi
41.	Finansal Kuruluşlar	Döviz Yükümlüllüklerinin sektör ve vade bazlı kırılımları Döviz satım ihalelerine katılan yerli ve yabancı kuruluş dağılımı Bankaların döviz yükümlüllüklerinin dış ticaret ve hazine işlemleri dağılımı
42.	Finansal Kuruluşlar	başka kaynaklar da kullanıyorum.
43.	Finansal Kuruluşlar	Kullanıcı dostu Geriye dönük dış ticaret malları ürün bazında aylık olarak zaman serisi şeklinde yok
44.	Finansal Kuruluşlar	İhracat ve İthalatın döviz bazında kırılımı
45.	Finansal Kuruluşlar	Özel sektörün, kamu sektörünün ve özellikle finansal kesimin geçmiş yıllar dış borçları ve ödemeleri
46.	Finansal Kuruluşlar	GSYH Deflatörü TCMB'de tutulan zorunlu karşılıkların parasal büyüklüğü
47.	Finansal Kuruluşlar	ROM kullanım oranlarının düzenli olarak açıklanması Kamudan Piyasaya ve Piyasadan Kamuya aktarılan likiditenin düzenli olarak açıklanması
48.	Finansal Kuruluşlar	Banka Verileri Diğer Ülke Bankacılık Verileri Sektör Verileri
49.	Finansal Kuruluşlar	bireysel kkb

		kredi durumu
50.	Finansal Kuruluşlar	Döviz Kurları
51.	Finansal Kuruluşlar	Tamamen Karşılıyor
52.	Finansal Kuruluşlar	Ortalama Madde Fiyatları
53.	Finansal Kuruluşlar	Bireysel Kredi Kartı, Tüketici Kredileri ve KMH'lar Hanehalkı Varlık ve Yükümlülükleri Reel sektör kredileri
54.	Finansal Kuruluşlar	Yurt İçi Yatırım bölgesel dağılım.
55.	Finansal Kuruluşlar	mevsimsel etkilerden arındırma ile ilgili detay
56.	Finansal Kuruluşlar	Banka Dışı kesim bilanço dışı rakamları Yurtdışı yatırımcıların teminatlı borçlanma rakamları
57.	Hanehalkı	Bireysel İstatistikler
58.	Hanehalkı	İstenen, beklenen ve gerçekleşen arasındaki uyumsuzluk raporu Beklentileri yönlendirme gücü oranı ve raporu Diğer olası politikaların kombinesindeki sonuçlar (Şu an uygulamada olmayanlar)
59.	Hanehalkı	reel sektör anketleri döviz verileri enflasyon verileri
60.	Hanehalkı	döviz
61.	Kamu Kurumları	ÖDEMELER DENGESİ
62.	Kamu Kurumları	Tahvilleri
63.	Kamu Kurumları	Net hata ve noksan kalemi
64.	Kamu Kurumları	Faiz Hareketleri İşsizlik Oranları Yatırım Raporları
65.	Kamu Kurumları	dünya ekonomisine ilişkin yeterli sıklıkta ve içerikte bülten yayımlanmıyor
66.	Kamu Kurumları	Uluslararası faiz oranları karşılaştırma Karşılaştırmalı satınalma gücü endeksleri Aylık Kısa vadeli yabancı sermaye girişleri
67.	Kamu Kurumları	BANKALAR-KREDİLER KURUMSAL SEKTÖRLERE GÖRE AYRIMINDA KURUMSAL SEKTÖRLERİN KURUMSAL BAZDA DETAY İSTATİSTİKLERİ
68.	Kamu Kurumları	İşsizlik verileri Enflasyon verileri Ödemeler dengesi
69.	Kamu Kurumları	İlçe bazında konut satışı

		Konut Büyüklüğü bazında konut satışı Isıtma Sistemi bazında konut satışı
70.	Kamu Kurumları	Akım Krediler Yurtiçi Tüketici Kredileri Kurumsal Krediler
71.	Kamu Kurumları	Öncelikle Banka Verilerinin nasıl öğrenileceği ve kullanılacağı konusunda bir kılavuz yayınlanmasının uygun olacağını düşünüyorum.
72.	Kamu Kurumları	istatistikten ziyade açıklama ve eğitim
73.	Kamu Kurumları	kamu maliyesi odemeler dengesi ozelleştirmeler
74.	Kamu Kurumları	Konut kiralari
75.	Medya	Verilerin İngilizce versiyonları aynı hızda yayınlanmıyor Verilerin İngilizce versiyonları bazen yayınlanmıyor
76.	Medya	doğrudan yabancı yatırımların detayları imalat sanayii üretim detayları
77.	Medya	Haftalık Bülten eski format daha iyi idi, Analitik Bilanço detayları artık yeterince şeffaf değil,
78.	Medya	tüm veri/açıklamaların ingilizceleri
79.	Medya	Enerji fiyatları elektrik petrol doğalgaz lpg akaryakıt kömür Sektörel krediler Proje finansmanı kredileri (sektörel alt kırımlarla)
80.	Medya	Doviz borclari doviz kompozisyonu Bankaların actigi FX kredilerin sektorel dagilimi
81.	Merkez Bankası	imalat yanında hizmet sektörüne yönelik anket
82.	Merkez Bankası	sektörel kredi verileri
83.	Merkez Bankası	IYA'da daha fazla ayrıntı sunulabilir.
84.	Merkez Bankası	Hanehalkı finansal varlıkları ve yükümlülükleri
85.	Merkez Bankası	Toplulaştırılmış Dış Borç İstatistikleri Toplulaştırılmış Kredi Verileri Reel Sektöre ait daha ayrıntılı veriler - Sektör Bilançoları yabancı para borç pozisyonları vs
86.	Öğrenciler	istatistiki verilerin daha önceki yıllardan oluşması daha kullanışlı olur. Örneğin son 10 yıla dair veriye ihtiyacım varsa, ancak son 5 yıllık veriye ulaşabiliyorum. Bu durum çalışmanın daha dar kapsamlı olmasına sebep oluyor. Yalpilacak olan çalışmaya daha geniş bir açıdan bakabilmek için veri çokluğu önemlidir. Bu açıdan daha önceki yılların verileri de sistemde yer alırsa daha faydalı olur.
87.	Öğrenciler	Finansal İstikrar Raporları
88.	Öğrenciler	türev araçlar

89.	Öğrenciler	Ödemeler Bilanosu
90.	Öğrenciler	yatırım güven endeksleri
91.	Öğrenciler	grafiksel kısa özetler daha net olur açıklamalarda yorum da bulundurulmalı
92.	Öğrenciler	gsmh üç aylık veriler gsyh üç aylık veriler döviz kurları
93.	Öğrenciler	FED'in Amerikan Piyasa İstatistikleri ECB'nin Avrupa Piyasa İstatistikleri
94.	Öğrenciler	daha fazla bilgilendirme
95.	Öğrenciler	kayıp gözlemlerin(missing value) değerlerinin fazla olması geçmişe dönük veri bulunamaması zaman serilerini gözlem sorununu oluşturuyor finansal ya da reel dönüştürme açıklaması yetersiz
96.	Öğrenciler	Enflasyon dolayısıyla paranın nominal değeri Baistleştirilmiş veri
97.	Reel Sektör Şirketleri	sektörel değişim rakamları bölgesel rakamlar
98.	Reel Sektör Şirketleri	Karşılıksız çeklere ilişkin istatistikler Protestolu senetlere ilişkin istatistikler
99.	Reel Sektör Şirketleri	DAHA KOLAY ANLAŞILIR OLMASI ÖRNEKLEME İLE ANLATIM
100.	Reel Sektör Şirketleri	döviz kurları ve zaman içinde karşılaştırmaları
101.	Reel Sektör Şirketleri	serbest piyasa döviz kurları
102.	Reel Sektör Şirketleri	Karşılıksız çeklerin sektör bazında ayrıştırması
103.	Reel Sektör Şirketleri	rekabet içerisinde olduğumuz ülkelerin orta ve uzun vadeli pozisyonlarını tahmin edebilmek için onların verilerinin yayınlandığı linkler verilebilir.
104.	Reel Sektör Şirketleri	Reel faiz tablo/grafik ay / yıl 1960 – şimdi canlı analiz edilebilen grafikler para, emtia, borsalar, vs.,,
105.	Reel Sektör Şirketleri	Bilgi ve/veya dipnotlar eklenmeli
106.	Reel Sektör Şirketleri	beklenti ve tahmini endekslerinin istatiki çeşitlemeleri
107.	Reel Sektör Şirketleri	Sanayi sektörleri alt kırılımında kapasite kullanım oranı Ortalama döviz kurları Ortalama gösterge faiz oranları
108.	Uluslararası Kuruluşlar	Detaylı bir Standart Sapma kur aralıkları raporunun günlük ve/veya haftalık olarak sunulması üretim şirketlerini piyasa ve kur risklerine karşı daha çok koruyacaktır.
109.	Uluslararası	external liabilities of the banking sector by maturity time

	Kuruluşlar	series
110.	Diğer	son 10 yıl m0 m1 m2 istatistikleri 3er aylık dönemlerde
111.	Diğer	Döviz Altın faiz
112.	Diğer	brüt ve net ticari ve bireysel kredi faiz oranları düzenli döviz kurları ve yorumlar düzenli gram ve lira olarak altın fiyatları ve yorumlar
113.	Diğer	Dövizler Krediler
114.	Diğer	Yatırım İstatistikleri Uluslararası Swap İşlemleri Gelecek ihtiyaç Sektör Analizleri
115.	Diğer	ihtiyaç
116.	Diğer	DAHA SADE OLMALI GELECEĞE YÖNELİK OLMALI VE SADECE PARASI ÇOK OLANA DEĞİL, HERKESE HİTAP ETMELİ. ÇOK KARIŞIK.
117.	Diğer	İl ilçe mevduat tutarları ve oranları
118.	Diğer	Analiz kısmında ihtiyaç duyulan aslında bilginin konu içinde dağılıp ekstra olarak başka literatür taramasına ihtiyaç duyuluyor

ANKETİN 24. SORUSU OLAN “TCMB İSTATİSTİKLERİ VE EVDS İLE İLGİLİ EKLEMEK İSTEDİĞİNİZ DÜŞÜNCE, TESPİT VE ÖNERİLERİNİZİ LÜTFEN BİZİMLE PAYLAŞINIZ.” SORUSUNA VERİLEN TÜM CEVAPLAR (Kullanıcı Cevapları Düzeltme Yapılmadan Olduğu Gibi Verilmiştir.)

Sıra No	Kullanıcı Grubu	Verilen Cevap
1.	Akademisyenler	TCMB'nin böyle bir hizmet vermesi biz akademisyenler için çok önemli. Teşekkür ediyoruz
2.	Akademisyenler	1- sağlanan verileri excel e dökmek için ayrı bir gayret gerekiyor, vakit kaybı oluyor 2- verilerin günlük, haftalık ve aylık olması gerekiyor. 3- verilerin nasıl elde edildiğine dair bilgi verilmeli 4- verilere dair irtibat numaraları verilmeli ve soru cevap kısımları ile araştırmacılara yön verilmeli
3.	Akademisyenler	1) GSYİH değerleri sadece harcamalar yönünden var diğerleri de eklenmeli ve dolar ve TL bazlı ayrı ayrı verilmeli. 2) Aynı şekilde ödemeler dengesi kalemleri ve rakamları dolar ve TL bazlı da verilmeli. 3) Veri setlerinin popüler programların formatında indirilebilmesi gerekli. excel, evIEWS, R gibi.
4.	Akademisyenler	SAYIN TCMB BAŞKANIMIZ ERDEM BAŞÇI BEYİN İSTEDİĞİ KRİTERLERDE İLERLESEK KAFİDİR.SAYGILARIMLA
5.	Akademisyenler	makro politikalara yönelik veri setlerinizde kullandığınız sorular, datalar lütfen hayatın gerçeğini daha net ortaya koyma eğiliminde olsun. bazen çıkan sonucunuza baktığımda "hayır bu gerçeği gösteriyor olamaz" diye düşünüyorum. elbette ki benim düşüncem bilimsel bir çalışmayı değerlendirmede bilimsel gelmeyebilir ama sizin bilimsel dediğiniz sonuçlarda ütöpikleşiyor. örnek: enflasyon hesaplamanız en barizi. bu kurum bir siyasi angajmanı değil, ülkeyi ve ülkenin insanının geleceğini dikkate almalıdır. ben ak partiye oy vermiş verecek olan birisiyim ama merkez bankası milletin bekası için doğru bildiğini yapmaya devam etmeli. bu yüksek ses tonlu kabadayılıkları pas geçmeli sadece. ve ürettiğiniz bilgi de lütfen hayatın realitesi ile örtüşsün.
6.	Akademisyenler	Yurtdışında yaşıyorum ve birden çok kuruluşun Türkiye için verilerinde en kalitelisi sizsiniz. Teşekkür ederim. Keşke isteğe bağlı veri talep iletişim bilginiz olsa. Ayrıca Türkiye için bazı temel ekonomik göstergeleri OECD, ECB vb ile karşılaştırmalı verileri sağlayabilerseniz. TUIK yapmaya çalışıyor ama yeterli değil. Çünkü EVDS çok daha kullanışlı sistem olarak TUIK'e göre. Teşekkürler bu anket için.
7.	Akademisyenler	Revize edilen istatistiklerin de abone duyuruları arasında yer alması gibi bir yöntemler, revizyon bilgisinin de duyurulması iyi olur. Örneğin haftalık menkul kıymet istatistiklerinde "revizyona tabidir" şeklinde bir uyarı var. Ancak her zaman revizyon olmuyor. Önceki haftaların verilerinde revizyon olup olmadığını ve hangi tarihteki verinin revizyona uğradığını tespit etmek çok zaman alıcı oluyor. Sağladığınız kolaylıklar için çok teşekkürler.
8.	Akademisyenler	TCMB'nin veri arama kısmı değiştiğinden beri aradığım

		verileri bulamıyorum. Verilere ulaşmam çok zor bir hal almış.
9.	Akademisyenler	özellikle baz yılları sıklıkla değiştirilen seriler için süreklilik sağlayacak ya bir yöntem önerin ya da serileri birlikte yayınlayım.
10.	Akademisyenler	Arşiv kısmındaki verilerle genel istatistikler kısmındakiler birleştirilerek (uyumlu hale getirilerek) de yayınlanmalı. İşgücü verileri 2005 öncesi aylık olarak yok ama olmalı. Gerekli projeksiyonlar yapılarak data en azından 2000 yılına kadar götürülmeli. Konut fiyat endeksi yeni yayınlanmaya başladı ama belli bir endekse bağlı olarak geriye doğru uzatılabilirse ekonometrik analizlerde çok işimize yarar. İşgici verimliliği, toplam faktör verimliliği, enerji kullanım miktar ve verimliliği gibi datalara da ihtiyacımız oluyor. TÜİK'e göre çok iyisiniz ama bir ABD veri yayınlama sisteminin de çok çok gerisindesiniz. En basitinden ekonomik büyüme datası bile hazır olarak yok, ancak kendiniz biliyorsanız oluşturabiliyorsunuz bunu. Bazı temel datalar ana sayfada hemen bulunabilmeli. Bir ekonometri doçenti olarak EVDS yi ben kullanabiliyorum ama bir yabancı veya öğrenci çok zor bulur o dataları. Daha basit ulaşılabilmesi bazı serilere. Dataların hem dolar hem de TL olarak yayınlanmasında
11.	Akademisyenler	veri sistematığı daha basit, anlaşılabilir ve açık dizayn edilebilir.
12.	Akademisyenler	TEŞEKKÜR EDERİM
13.	Akademisyenler	İyileştirilebilir.
14.	Akademisyenler	cok cok daha iyisini yapabilirsiniz.
15.	Akademisyenler	İşlerimizde kolaylık ve başarılar dilerim.
16.	Akademisyenler	Formatı lütfen sık değiştirmeyin.
17.	Araştırma Kuruluşları	Excel olarak yayınladığınız veriler ile aynı verinin EVDS'deki versiyonları arasında farklılıklar olabiliyor zaman zaman. Örn: verilerin birbirini tutmadığı, revizyonların bir yerde yapıp diğerine uygulanmadığı gibi. Yine de genel olarak başarılı bir sisteminiz var, herkesin eline sağlık... Çok teşekkürler :)
18.	Finansal Kuruluşlar	The data coverage is very broad. Well done for covering so wide and comprehensive data. But the presentation and user-friendliness needs improving. Data is sometimes formatted strangely e.g horizontally or in grids. It needs to ALWAYS be in columns with oldest date at top, latest at bottom. This makes it uniform and easy to plot charts. Secondly, the formatting of dates should be uniform. We are a major investment bank and your dd.mm.yyyy formatting is not recognised in our excel. It needs be dd/mm/yyyy formatted as a date not as text in Excel. This takes so much time every release as we need to reformat. Please also improve the explanations in English so that we can basically understand what the data represents.
19.	Finansal Kuruluşlar	Thank you very much.
20.	Finansal Kuruluşlar	Pretty good.Thank you.
21.	Finansal Kuruluşlar	I find the inflation expectations survey to be disappointing. It's never very volatile compared to actual CPI. I know the CBRT says publicly that this reflects market confidence in the CBRT's ability to anchor medium-term inflation expectations,

		but I'm skeptical of this. I think this survey reflects participants telling the CBRT what it wants to hear.
22.	Finansal Kuruluşlar	Genel olarak yayınlardan çok memnunum. Ancak ulaşabilirlik bakımından önceki ekranlar daha kolaydı
23.	Finansal Kuruluşlar	Mutlaka verilerin Excel ve Metin Belgesi formatlarında çıktıların alınabilmesi sağlanmalıdır.
24.	Finansal Kuruluşlar	Reyting kuruluşlarının ora politikasına ilişkin verileri derleyerek ulaştıkları rasyoların analiz edilerek, ekstra bir hesaplamay gerek kalmadan bu oranların da kamuya duyurulması gerektiğini düşünüyorum.
25.	Finansal Kuruluşlar	Günlük istatistikler, günlük döviz satış ihaleleri ve Merkez Bankası APİ fonlama ortalama maliyeti gibi bazen birkaç gün gecikmeli yayınlanıyor.
26.	Finansal Kuruluşlar	MERKEZ BANKAMIZIN UYGULAMIŞ OLDUĞU POLİTİKALARI DESTEKLİYORUM. ÜLKEMİZİN BU GÜZİDE KURUMUNUN DOĞRUNUN VE GERÇEĞİN YANINDA KALMASINI VE OLMASINI TEMENNİ EDİYORUM
27.	Finansal Kuruluşlar	Teşekkürler
28.	Finansal Kuruluşlar	verilerin yorumlanmasının daha geniş bir kitleyi kapsayacak şekilde açık ve anlaşılır olması hususunda görüş beyan etmekteyim. saygılarımla.
29.	Finansal Kuruluşlar	teşekkürler..
30.	Finansal Kuruluşlar	mobil uygulamaları olmalı
31.	Finansal Kuruluşlar	Açıklanan bilgilendirmelerin daha anlaşılır bir dilde anlatılması ile kullanıcıların daha aktif şekilde kullanabileceğini düşünüyorum.
32.	Finansal Kuruluşlar	merkez bankasının daha belirleyici ve daha şeffaaf bir yapıya getirilmesini noktasında çalışmalar yapılmasının tanıtım ve güvenilirlik noktasında faydalı olabileceğini düşünüyorum.
33.	Finansal Kuruluşlar	mobil uygulama çok iyi olur.
34.	Finansal Kuruluşlar	site içerisinde istenilen bilgiye ulaşmak oldukça zor. başlıklandırma veya site dizaynı üzerinde iyileştirilme yapılması gereklidir fikrindeyim.
35.	Finansal Kuruluşlar	daha sade ve çeşitlenmeli analizler
36.	Finansal Kuruluşlar	mükemmel bir very tabanınız ve kullanıcı dostu bir sunumunuz var. Çoğu kamu kuruluşundan daha kolay ve hızlı. tebrik ederim.
37.	Finansal Kuruluşlar	Sistem (arayüz,iletler, gösterimler) görsel olarak daha estetik hale getirilmeli. Açıklamalar özet ve detay olarak atılmalı. Açıklamalar ppk kararları gibi anlamayı kolaylaştırıcı bir şekilde organize edilmeli. Arama olanakları geliştirilmeli. Gönderilen mail içerikleri sms havasından kurtarılmalı.
38.	Finansal Kuruluşlar	Teşekkür ederim.
39.	Finansal Kuruluşlar	Merhaba, TCMB verilerini üst yönetim ve resmi raporlamamızda günlük, haftalık ve aylık olarak çok fazla kullanıyoruz. Eskiden bazı verilerinizi raporlarımıza direkt linkleyerek otomatik olarak alabiliyorduk. Bu durum da bizim

		için büyük kolaylık sağlıyordu. Otomatik olarak veri çekebilmek için sistem oluşturmak bizim için oldukça zor ve uzun bir süreç. Bundan dolayı en azından sık kullanılan raporlamalarınız için sadece tarih değiştirerek ya da direkt olarak linklenerek veri alabileceğimiz bir sistem oluşturulabilirse çok memnun oluruz
40.	Finansal Kuruluşlar	Finansal okuryazarlık ile ilgili istatistik oluşturulmasını öneririm.
41.	Finansal Kuruluşlar	Daha anlaşılır olmasını diliyorum. TCMB istatistiklerini anlamak için illaki akademisyen olmamız bekleniyor gibi.
42.	Finansal Kuruluşlar	EVDS'ye verileri excele aktar şeklinde şeklinde bir seçeneğin de kullanım kolaylığı sağlayacağını düşünüyorum, kaydet tuşu ile verim alınamamaktadır. Ayrıca ana sayfada yayınlanan ödemeler dengesi vb. istatistiklerin de sat 10'da EVDS'de eş zamanlı yayınlanması geriye yönelik hızlı veri çekişimize kolaylık sağlayacaktır.
43.	Finansal Kuruluşlar	teşekkürler,
44.	Finansal Kuruluşlar	Bana hep karmaşık ve ulaşılması güç gelmekte. Çok detaylı arka plan bilgisine sahip olmak gerekiyormuş gibi hissediyorum bir veri ararken. çok fazla çatallanabiliyor konu. sadeleştirmeye ihtiyacı var gibi düşünüyorum.
45.	Finansal Kuruluşlar	Teşekkürler.
46.	Finansal Kuruluşlar	Teşekkürler
47.	Finansal Kuruluşlar	Yeni sitede verilere ulaşım biraz zorlaşmış...
48.	Finansal Kuruluşlar	ihtiyaç halinde ev ve yatırım kredisi almak istiyorum
49.	Finansal Kuruluşlar	Teşekkürler
50.	Finansal Kuruluşlar	EVDS sisteminden çekilen verilerin ve diğer istatistiklerin grafik olarak sunumunun geliştirilmesi lazım
51.	Finansal Kuruluşlar	TCMB istatistiklerinde diğer ülkelerin bankacılık sektörleri hakkında daha fazla bilgiye (aktif, kredi, kar, sermaye yetkililik oranı, aktif ve özkaynak karlılığı gibi) yer verilmesinin değerlendirilmesini arz ederim
52.	Finansal Kuruluşlar	Tesekkurler
53.	Finansal Kuruluşlar	üretile raporlar diğer kurum raporları ile uyumlu değildir. kullanılan aralıkların diğer kurumlar ile eşleştirilmesi gerekebilir. bddk ile aynı bilanço yapısı kullanılmadığından karşılaştırma olanağı bulamıyor veya çok uğraşmak zorunda kalıyoruz.
54.	Finansal Kuruluşlar	TCMB yetkilerinden daha açıklayıcı yorumlar ile birlikte sunulan istatistik verilerin daha anlaşılır ve işe yarar kullanışlı bir veri seti olabileceğine inanıyorum. Syg.
55.	Finansal Kuruluşlar	Özellikle piyasanın gün sonu verilerinin BIST repo, PD gibi dataların yüklenmesi standart bir zamana göre yapılırsa kişiler için daha verimli olacaktır. Bazen oldukça geç yükleniyor.
56.	Finansal Kuruluşlar	Piyasa verilerine ilişkin güncellemeleri piyasaların kapanmasını takiben en kısa sürede yaparsanız yararlanan

		kullanıcıların işlerinin hızlanmasına büyük katkı verilecektir.
57.	Finansal Kuruluşlar	blgiler güvenli ve kaliteli. TCMB gerçekten çok ileri düzeyde bir kurum. tüm çalışanlarına teşekkürler. syg
58.	Finansal Kuruluşlar	Teşekkür ederim.
59.	Finansal Kuruluşlar	Enflasyona endekli bonolarin endeks verilerine ulasmak oldukca zor
60.	Hanehalkı	Kendinizi dahada gelistirmeye gayretinizi rica ediyorum
61.	Hanehalkı	tesekkurler
62.	Hanehalkı	Teşekkürler. TCMB.
63.	Hanehalkı	Teşekkürler
64.	Hanehalkı	Değişmeyin, devam edin. Doğru dürüst bilgilendirici yardımcı devam edin. İyi çalışmalar
65.	Hanehalkı	teşekkür ederim.
66.	Hanehalkı	Yeni hesaplama yöntemleri kullanılmalı ancak bu yöntemler kendimize has ve uluslararası kuruluşlarla uygun olmalı. Kur politikası baştan sona yenilenmeli ve paranın karşılığının ne olduğu yeniden tanımlanmalı. İstenen, beklenen ve gerçekleşen paradoksu yardımıyla hata terimi sıfıra çekilmeli. Ekonomi Bakanlığı'na ilettiğim rejim uygulanmalı.(Daha güncel hali henüz iletilmemiştir.)
67.	Hanehalkı	Objektif,tutarlı,tatmin edici,karar vermeye olanak sağlayan,geniş kapsamlı.Başarılarınızın devamını diliyorum
68.	Kamu Kurumları	verilerin revizyonu şart ,istenilen veriye kolay ve anlık ulaşım sağlanmalı ve yorumlama da biraz daha anlaşılabilir bir dil kullanılmalı. saygılarımla
69.	Kamu Kurumları	Çok geniş bir skalada istatistik üretiliyor ancak üretilen istatistik ayrıntılarının kullanıcılara göre farklılaştırılabilmesi gerekir. Çoğu zaman ihtiyaç duymadığımız birçok ayrıntı nedeniyle istatistik ve verilerin anlaşılabilirliği kayboluyor. Imf ve oecd benzeri bir istatistik havuzu oluşturulup uluslararası karşılaştırma yapabilen otomatik tablo üretici motorlarının geliştirilmesi yerinde olacaktır. Çok faydalandığımız istatistiklerinizi TBMM plan ve bütçe komisyonu üyelerine özet ve brifing şeklinde hazırladığımız bilgi notlarında sıkça kullanıyoruz. İhtiyacımız özet ve anlaşılır tablolama ve metaveriye ilişkin doyurucu ve eğitici bilgilerin de sunulmasıdır. Çalışmalarınızda başarılar dilerim
70.	Kamu Kurumları	güzel
71.	Kamu Kurumları	KAPSAMLI EVDS SİSTEMİNİN YENİ İNTERNET SAYFASININ KULLANIMA AÇILMASI İLE ESKİYE NAZARAN DAHA KULLANIŞSIZ HALE GELDİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM. BİLGİSAYAR EKRANINDA YETERLİ ALAN OLMASINA RAĞMEN BAZI İSTATİSTİKLERDE SAĞA-SOLA KAYDIRMAK GEREKİYOR. KULLANIM AÇISINDAN KOLAYLIK SAĞLAMADIĞINI DÜŞÜNÜYORUM. AYRICA DİBS GÖSTERGE NİTELİĞİNDEKİ DEĞERLERİ VERİ GRUBUNDA ÇOKLU SEÇİM YAPTIĞIMIZDA BELİRLİ BİR SAYIDAN SONRA RAPOR HATA VERİYOR. TEŞEKKÜRLER
72.	Kamu Kurumları	Tarafsız ve doğru bilgi Olmasını ve ayrıca daha anlaşılır bir

		içerik olması
73.	Kamu Kurumları	Makro ekonomik verilerin (örneğin son on yılın) sade ve anlaşılır bir şekilde yayınlanması..mesela TÜİK verilerinin sitenizde yayınlanması gibi..
74.	Kamu Kurumları	Genel anlamda başarılı buluyorum. Daha iyisi için güncel uluslararası kalite standartlarında olan sisteminizi geliştirmek ve standartların üzerine çıkarmak elbette faydalı olabilecektir.
75.	Kamu Kurumları	1- İnteraktif gösterimler mutlaka olmalı örnek: http://research.stlouisfed.org/fred2/ 2- Veriler excel tabanlı alınabilmeli (özellikle döviz kurları) 3- Veriler değiştiğinde ilgili verilerde değişmeli (politika faiz oranı değişikliklerinin interaktif grafiklere yansıtılması gibi, Trading Economics bu konuda çok başarılı)
76.	Kamu Kurumları	açıklama ve kullanım yöntemlerinin daha ayrıntılı anlatılması gerektiğini düşünüyorum
77.	Kamu Kurumları	Erisim daha kolay anlasılır ve kapsamlı olsun. Tesekkurler.
78.	Kamu Kurumları	İyi çalışmalarınızın devamını dilerim, Saygılar
79.	Kamu Kurumları	İnternet sitenizin yeni arayüzüyle birlikte değişen EVDS'ye erişim yolu daha zor olmuş gibi.
80.	Kamu Kurumları	Ödemeler Dengesinde çapraz verilere ihtiyaç duyuyoruz, fakat ulaşamıyoruz. yani ülke-sektör çapraz veri tablosu.
81.	Medya	Son dönemde bazı istatistikleri son 13 ay yerine yılbaşından bu yana veriyorsunuz, bu da karşılaştırmayı zorlaştırıyor...
82.	Medya	Rakamsal verilerin kullanıcı tarafından başka programlara aktarımında yaşanabilecek sıkıntıları ortadan kaldıracı farklı formatlarla data çekme seçenekleri sunulmalı. Dönemsel karşılaştırmalar için eksik veri bırakılmamalı ve daha ayrıntılı seçenekler sunulmalı.
83.	Medya	1-EVDS'de kendimiz tablo oluşturma fonksiyonu mozilla-firefox ve chrome internet tarayıcılarında düzgün çalışmayabiliyor. 2-oluşturulan tablo çıkışlarının sunumunda karışıklıklar olabiliyor. mesela aylara göre bir döviz kuru tablosu oluşturduğunuzda alt alta yazılmış yüz sayfaya yakın sonuç çıkıyor. 3-evds tablo oluşturma tük benzeri ya da dahakullanıcı dostu olmalı ve sonuç çıktı görseli daha iyi düzenlenmeli.
84.	Medya	Verilerin sunumu daha sadeleştirilebilir.
85.	Medya	Kritik verilerin yayınında hızlı erişim biraz zor oluyor.
86.	Merkez Bankası	EVDS'nin kullanımı çok karmaşık. Birkaç aşamadan geçmeden verilere ulaşamıyorum. Verilere Excel formatında ulaşamıyorum. TCMB anket verilerine ulaşmak ve onları değerlendirmek çok daha kolay. Teşekkür ederim.
87.	Merkez Bankası	Verilerin daha kolay ulaşılabilir olması gerekiyor.
88.	Merkez Bankası	TCMB Sayfasında istatistikler oldukça dağınık şekilde. Örneğin Bankacılık verisi linki bir yerde var, ayrıca EVDS'de var. Hepsine topluca bir giriş vermek daha faydalı olabilir. Bazı veriler oldukça dağınık şekilde veriliyor. Örneğin dış borça dair birkaç veri kaynağı var ve veriyi yakından bilmeyen birisinin farklı kaynakları birleştirilmesi oldukça zor. Bu çerçevede aynı değişken için tüm kaynakların toplulaştırıldığı bir veri sisteminin olmaması çok büyük

		eksiklik. EVDS yıllardır kullanılıyor ve güncel bilişim teknolojileri açısından oldukça eski durumda. Örneğin grafik arayüzleri çok kullanışsız ve eski. Diğer Merkez Bankaları (örneğin Kore Merkez Bankası) ve uluslararası kurumlar veya profesyonel programlar (Bloomberg) tarzı veri sistemleri denenebilir.
89.	Merkez Bankası	Başarılar diliyorum.
90.	Merkez Bankası	EVDS daha kullanıcı dostu olmalı örneğin,istediğim veriyi excel'e aktarabilmek daha iyi olurdu.
91.	Merkez Bankası	EVDS'den veri çekmek daha kullanışlı olabilir. Anında grafik çizme yapılabilirmeli diye düşünüyorum
92.	Merkez Bankası	Alt açılımlar eklenebilir, bu konuda ilgili birimlerle temas kurulmaktadır.
93.	Merkez Bankası	Döviz kuru verisi evdsden çekilirken 1 gün önceye taşımak gerekiyor. Haftasonlarının olmadığı hazır bir dosya işleri çok kolaylaştırabilir
94.	Merkez Bankası	Başarılarınızın devamı dilerim.
95.	Merkez Bankası	Veriler Excel vb. uygulamalara aktarılırken ek bir düzenleme yapmayı gerektirmemesi, bunun için vakit kaybettirmesini beklerim
96.	Merkez Bankası	TEŞEKKÜRLER
97.	Öğrenciler	Her şeyin daha iyisi vardır.
98.	Öğrenciler	daha anlaşılır ve açık şekilde verileri vermenizi isterim
99.	Öğrenciler	Veri erişimlerinin yıl miktarlarının artması
100.	Öğrenciler	TCMB istatistiklerinin daha açık ve anlaşılır olmasını talep ediyorum.Böylece iktisat gibi alanlarda lisans eğitimini alan öğrencilere çok faydalı olacaktır.
101.	Öğrenciler	Verileri EVDS yoluyla , excele aktarıldıktan sonra sayısal verilerin kullanılabilmesi adına , yöntemsel bir metin hazırlanabilir.
102.	Öğrenciler	Keşke siyasi etkilerden tamamen uzak sistemi baz alsanız
103.	Öğrenciler	Haftalık ve aylık olarak yapılan grafik yorumlarının açık ve anlaşılır düzeyde olmasını arz ederim
104.	Öğrenciler	aylık gazete çıkarsanız aylar içinde olan ekonomik olayları bize bilgilendirme ve yorumlama açısından aktarsanız.
105.	Öğrenciler	borsadaki analiz değerleri ve görünüş şekli benzeri yayınlar daha açıklayıcı ve görünümü net olur şeklinde düşünüyorum.
106.	Öğrenciler	İktisat öğrencisiyim ve alanımla ilgili bilgilenmek amacıyla üye oldum teşekkürler TCMB :-)
107.	Öğrenciler	TCMB İstatistikleri genel anlamda anlaşılır ama bu konuya ilgi duyan vatandaşlar için daha anlaşılır olmalı.
108.	Öğrenciler	Allah kolaylık versin.
109.	Öğrenciler	Bilgiler akademik ve akademik olmayan yönde iki farklı düzlemde hazırlansa daha yararlı olur.
110.	Öğrenciler	Sunulan hizmete ek olarak verilerdeki aylık ve yıllık değişimlerin önceki aya/yıla göre % değişimi de hesaplanıp yayınlanırsa çok daha kullanışlı olur. Teşekkür ederiz...

111.	Öğrenciler	Veri çekme çok daha kolay hale gelebilmelidir.
112.	Öğrenciler	Çok daha basitleştirilmiş olması daha iyi olur.
113.	Reel Sektör Şirketleri	Çok iyi, emeği geçenlere teşekkürler
114.	Reel Sektör Şirketleri	Yıllardır istifade ediyorum ve bana beklediğimden fazlasını veriyor.
115.	Reel Sektör Şirketleri	Sektör bilançolarının cari yılını da internetten indirebilmeliyiz. Cari yıl çok geç yükleniyor
116.	Reel Sektör Şirketleri	Yeterli bilgiye ve yeteneğe sahip olmadığımın tespit ve öneride bulunmaya haddimin olmayacağını düşünüyorum. Yıkarak dökmek kolay yapmak zordur. Ehiller bunu benim yerime düşünüyorlardır zaten. Teşekkür ederim. Saygılarımla.
117.	Reel Sektör Şirketleri	Bundan böyle, TCMB istatistikleri ve EVDS'leri daha çok takip edeceğim. Düşüncelerimi sorduğunuz için ben de teşekkür ederim.
118.	Reel Sektör Şirketleri	Daha çok veriye daha kolay ulaşabilmek Verilere ek olarak analiz, rapor ve yorumlara da yer verilmesi.
119.	Reel Sektör Şirketleri	T.C. İSTATİSTİKLERİ VE ANALİZ OLARAK TÜM KURUM VE KURULUŞLARIN NET ANLAYAÇAĞI DOĞRU,DÜRÜST VE TÜM PERSONELLERİYLE DAİMA ÇALIŞKAN BİR KURUMDUR.
120.	Sivil Toplum Kuruluşları	Her bilgisayarda nokta ve virgül farklılıkları oluyor. Örneğin ödemeler dengesi istatistiklerinde bazı kalemler bir süre sonra sıfırlanıyor. İndirdiğim veri seti "csv" formatında indiğinde ve ben bu seti veri ayıklama yöntemi ile ayırdığımda tekrar bölmek ve doğru sayıyı elde etmek zorunda kalıyorum. Bu konuyla ilgili yardımcı olabilirsiniz çok sevinirim.
121.	Uluslararası Kuruluşlar	Önceki önerilerde belirttiğim gibi Standart Sapma Kur aralık raporu (günlük ve/veya haftalık)yayınlanması, üretim şirketlerinin kur riskine karşı kendilerini korumasına yardımcı olabilir diye düşünüyorum. Yarın veya önümüzdeki hafta boyu kur düzeyinin %99, %95 ve %68 olasılık düzeylerinde hangi aralıkta kalacağını bilmek ve bu verinin her 100 günde veya her 100 haftada bir defa yanılıyor olması tüm Türkiye'deki şirketlere ve uluslararası şirketlere büyük bir güven aşılacaktır. Genel piyasa eğiliminin bilinmesini sağlayacaktır ve işinin başında olan, takip eden, hata yapmadan veya az hata ile kendini kurtaracaktır. Yatırımın ve büyük portföylerin merkezi olmamız ise kaçınılmaz olabilir şeklinde düşünüyorum. Bu şeffaf çalışma ile dünya finans merkezlerinden birine Türkiye'de eklenecektir kanaatindeyim. Çünkü Finans piyasaları gibi riskli bir ortamda %100 olmasa bile %99 bile güven aşılacak, %100 güven etkisini verecektir kanaatindeyim.
122.	Diğer	serbest piyasa döviz , altın fiyatları ve merkez bankası fiyatları karşılaştırma olanağı iyi olur , bireysel ve ticari kredi faizlerinin net ve brüt olarak açıklanmasını ve bankalarla karşılaştırma olanağı yaratılmasını istiyorum , bununla birlikte vadeli mevduat hesaplarıyla ilgili bilgi verilmesi de iyi olur diye düşünüyorum .
123.	Diğer	Türkiye ekonomisiyle ilgili istatistiklere (günlük/haftalık/yıllık verilere) gereksinim duyduğumda, esas olarak Türkiye

		Cumhuriyet Merkez Bankası'nın "Elektronik Veri Dağıtım Sistemi"ne (EVDS) başvururum. Aradığım pek çok(eski, yeni) veri, TCMB'nin EVDS'inde (özellikle, "Genel İstatistikler" bölümünde)kullanıma hazır vaziyettedir.
124.	Diğer	daha iyi olmak zorundasınız.
125.	Diğer	sade vatandaş ve küçük esnaf olarak , döviz , altın ve kredi faizlerinin ticari ve bireysel olarak net ve brüt olarak yüzde oranları , masrafları ve vergileri her türlü ayrıntısının basit , sade , yalın , en kolay anlaşılır şekilde yazılmasını , açıklanmasının daha iyi olacağını düşünüyorum , sonuçta merkez bankası devletin kuruluşudur ve en güvenilir ve kesin bilgiyi insanlar sizden alır . teşekkür ederim .
126.	Diğer	Pek fazla TCMB hakkında bilgi sahi değilim
127.	Diğer	herşey mükemmel ancak kullanan kişi sayısı daha fazla olmalı ve herkes düşüncelerini paylaşabilmeli
128.	Diğer	Daha kullanıcı dostu bir arayüze geçilebilirse özellikle mobil platformlara uygun uygulamalar geliştirilirse daha faydalı olur inancındayım.
129.	Diğer	Tebrikler
130.	Diğer	Veri trafiği yaratmamak için daha çok ayrıştırıcı ve açıklayıcı yola gidilmelidir.
131.	Diğer	Tcmb faiz oranları çok iyi değil
132.	Diğer	DAHA KISA VE SADE OLMALI
133.	Diğer	Kamu kurumları içerisinde en şeffaf veri açıklayan kurum TCMB'dir.
134.	Diğer	Çalışmalarınızda başarılar dilerim.